

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Απολογισμός 2007

Ιούλιος 2008

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Τάκης Αράπογλου
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Αντιπρόεδροι

Δημήτριος Μαντζούνης
Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

Νικόλαος Νανόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias A.E.

Γεώργιος Προβόπουλος
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Μέλη

Αντώνιος Κροντηράς
Διευθύνων Σύμβουλος
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Δημήτρης Μηλιάκος
Διοικητής
Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Άγγελος Φιλιππίδης
Πρόεδρος
Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος ΑΤΕ

Βασίλειος Θεοχαράκης
Πρόεδρος
Marfin Εγνατίας Τράπεζας Α.Ε.

Ανδρέας Ηλιάδης
Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λίμιτεδ

Χρήστος Σορώτος
Γενικός Διευθυντής
Citibank International Plc

Τρύφων Κουταλίδης
Πρόεδρος
Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Σπύρος Φιλάρετος
Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

Σπύρος Φιλάρετος
Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

Βύρων Μπαλλής
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias A.E.

Μέλη

Γιάννης Πεκλιβανίδης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Θεόδωρος Πανταλάκης
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Λεωνίδας Ζώνιος
Γενικός Διευθυντής
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Χρήστος Βασιλειάδης
Chief Financial Officer Greece
Citibank International plc

Γιώργος Τανισκίδης
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Millennium Bank

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	13
Α. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	15
Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	30
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	51
Δ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	59
Ε. Νομικά θέματα	67
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	71
II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ	77
Α. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	79
Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	83
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	87
Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	96
Ε. Νομικά - Φορολογικά θέματα	101
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	107
Ζ. Τραπεζικές εργασίες	112
Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	113
Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	117
Ι. Διεθνείς δραστηριότητες	120
III. Εκπροσώπηση της ΕΕΤ	123
Α. Στην Ελλάδα	125
Β. Στο εξωτερικό	126

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

I. Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	13
A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	15
1. Διεθνές επίπεδο	15
1.1. Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής και για τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων στο πλαίσιο των εξελιγμένων προσεγγίσεων μέτρησης (AMA) του λειτουργικού κινδύνου	15
1.2. Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του «αυξητικού κινδύνου αθέτησης» στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	16
2. Κοινοτικό επίπεδο	17
2.1. Η Οδηγία 2007/44/ΕΚ «σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα»	17
2.2. Κείμενο διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/24/ΕΚ «για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων»	18
2.3. Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors)	19
3. Εθνικό επίπεδο	24
3.1. Ενσωμάτωση στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας	24
3.2. Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)	28
3.3. Κώδικας δεοντολογίας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	29
3.4. Αναγνώριση από την Τράπεζα της Ελλάδος επιλέξιμων Εξωτερικών Οργανισμών Πιστοληπτικής Αξιολόγησης για τη χρήση των πιστοληπτικών αξιολογήσεών τους από τα πιστωτικά ιδρύματα με σκοπό τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων	29
B. Λειτουργία και εποπτεία των κεφαλαιαγορών	30
1. Διεθνές επίπεδο	30
1.1. Κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedge funds)	30
1.2. Έκθεση της IOSCO αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών των κεφαλαιαγορών	31
1.3. Διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων διαμεσολαβούντων χρηματοπιστωτικών φορέων κατά την προσφορά μετοχών	32
2. Κοινοτικό επίπεδο	33
2.1. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών στο πλαίσιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	33

2.2.	Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών για την κατάχρηση αγοράς	37
2.3.	Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών για το ενημερωτικό δελτίο	38
2.4.	Εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά	40
2.5.	Επενδυτικά κεφάλαια	40
2.6.	Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	41
2.7.	TARGET2-Securities	42
3.	Εθνικό επίπεδο	44
3.1.	Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων	44
3.2.	Εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ	47
3.3.	Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/109/EK για τις προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά	48
3.4.	Έναρξη αγοράς Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Δ.Α.Κ.)	49
3.5.	Λειτουργία ημι-οργανωμένης αγοράς (semi-regulated market) στο Χρηματιστήριο Αθηνών - Η νέα Εναλλακτική Αγορά (ENA.)	50
Γ.	Συστήματα και μέσα πληρωμών	51
1.	Διεθνές επίπεδο	51
	Περιορισμός του κινδύνου διακανονισμού συναλλαγών σε ξένο νόμισμα	51
2.	Κοινοτικό επίπεδο	52
2.1.	Η Οδηγία 2007/64/EK για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά	52
2.2.	Πέμπτη έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)	55
2.3.	Έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών TARGET2	55
2.4.	Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) – Πρωτοβουλίες του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης	56
2.5.	Πλαίσιο για τον Ενιαίο Χώρο Μετρητών σε Ευρώ (Single Euro Cash Area Framework – SECA)	57
2.6.	Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την καταπολέμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων μέσω της χρήσης ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και συστημάτων πληροφορικής	58
Δ.	Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	59
1.	Κοινοτικό επίπεδο	59
1.1.	Πρόταση Οδηγίας για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου	59
1.2.	Λευκή Βίβλος για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης	60
1.3.	Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την χρηματοοικονομική εκπαίδευση	61
1.4.	Συστάσεις της Ομάδας Εμπειρογνομήμων για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και την κινητικότητα των καταναλωτών	62
1.5.	Πράσινη Βίβλος για τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην ενιαία αγορά	63

2. Εθνικό επίπεδο	65
Αναθεώρηση του νόμου 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή	65
Ε. Νομικά θέματα	67
Εθνικό επίπεδο	67
1. Αναθεώρηση κ.ν. 2190/1920 για τις Ανώνυμες Εταιρίες	67
2. Πτωχευτικός κώδικας	68
3. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση	69
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	71
1. Διεθνές επίπεδο	71
1.1. Αποφάσεις της Ολομέλειας της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)	71
1.2. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)	72
2. Κοινοτικό επίπεδο	72
2.1. Πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών	72
2.2. Κείμενο συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την εφαρμογή κανόνων πρόληψης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	73
3. Εθνικό επίπεδο	74
Εξειδίκευση των βασικών αρχών και των κριτηρίων αξιολόγησης της οργανωτικής δομής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας	74

II. Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	79
1. Κοινοτικό επίπεδο	79
2. Εθνικό επίπεδο	79
2.1. Ενσωμάτωση στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων	79
2.2. Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)	81
2.3. Κώδικας δεοντολογίας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	82

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	83
1. Κοινοτικό επίπεδο	83
1.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	83
1.2. Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες	83
1.3. Target2-Securities	83
2. Εθνικό επίπεδο	84
2.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	84
2.2. Κανονισμός Αναδοχών	84
2.3. Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ	86
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	87
Εθνικό επίπεδο	87
1. Θέματα τυποποιήσεων - Αλλαγή του Εγχειριδίου Τυποποίησης και Εφαρμογής στην Ελλάδα των BBAN & IBAN	87
2. Θέματα καρτών	87
2.1. Συμπερίληψη στις αποδείξεις των ATM ορισμένων κοινών για κάθε τράπεζα πληροφοριακών στοιχείων	87
2.2. Πρόσδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες	88
2.3. Διατραπεζικές ενέργειες για την υλοποίηση του Πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA Cards Framework)	88
3. Θέματα κίνησης κεφαλαίων	89
3.1. Απαιτήσεις αναφοράς για σκοπούς συμπλήρωσης του ισοζυγίου πληρωμών κατά τη διενέργεια «διασυννοριακών» μεταφορών πιστώσεων σε ευρώ	89
3.2. Πρακτική υλοποίηση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα	89
4. Θέματα ηλεκτρονικής τραπεζικής	90
4.1. Ενέργειες για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος	90
4.2. Διενέργεια μελέτης από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία για τη διερεύνηση σκοπιμότητας της δημιουργίας διατραπεζικής υποδομής δημόσιου κλειδιού (PKI)	91
4.3. Χρήση ψηφιακών πιστοποιητικών	92
4.4. Συμμετοχή της ΕΕΤ στη συγκρότηση Ομάδων Εργασίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών	92
4.5. Προωθητικές ενέργειες υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής	92
4.6. Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το PC banking, το Mobile Banking και το Phone Banking	93
5. TARGET 2	93
6. Θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών	94
6.1. Συμμετοχή της ΕΕΤ στο European ATM Security Team – EAST	94
6.2. Διοργάνωση ημερίδας για τις εταιρείες που εμπορεύονται ATM στην Ελλάδα και προωθούν μηχανισμούς Anti-skimming	94
6.3. Αντιμετώπιση των περιστατικών απάτης που αφορούν την έκδοση δανείων και καρτών με τη χρήση πλαστών πιστοποιητικών	94
6.4. Συνεργασία ΕΕΤ - Ελληνικής Αστυνομίας	94
6.5. Σύλλογή στατιστικών στοιχείων	95

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	96
1. Κοινοτικό επίπεδο	96
2. Εθνικό επίπεδο	96
2.1. Αναθεώρηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή	96
2.2. Σχέδιο Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας του Συνηγόρου του Καταναλωτή	98
2.3. Απόφαση ΕΤΠΘ 234/20/11.12.2006 - Παροχή εξατομικευμένης ενημέρωσης στον καταναλωτή σε περίπτωση μεταβολής του όρου της σύμβασης με μονομερή ενέργεια του πιστωτικού ιδρύματος	99
2.4. ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 - Χειρισμός και αντιμετώπιση παραπόνων από τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2501/31.10.2002	100
Ε. Νομικά - Φορολογικά θέματα	101
Εθνικό επίπεδο	101
1. Τροποποίηση και αναθεώρηση του κ.ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών	101
2. Νέος Πτωχευτικός Κώδικας – ν. 3588/2007	102
3. Δικαιώματα υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή εμπράγματων εξασφαλίσεων δυνάμει του ν. 3156/2003	102
4. Η γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 514/2006	103
5. SWIFT – Ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	103
6. Ακροάσεις ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού	104
7. Λοιπά θέματα	104
8. Φορολογικά θέματα	105
9. Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου	106
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	107
1. Διεθνές και κοινοτικό επίπεδο	107
Παρακολούθηση των ρυθμιστικών εξελίξεων σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο	107
2. Εθνικό επίπεδο	108
2.1. Εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1781/2006 « <i>περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών</i> »	108
2.2. Διατραπεζικές ενέργειες σε συνέχεια της Απόφασης της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 231/4/13.10.2006 της Τράπεζας της Ελλάδος	109
2.3. Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων	109
2.4. Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο HEBC)	110
2.5. Συμμετοχή στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες	111
Ζ. Τραπεζικές εργασίες	112
Εθνικό επίπεδο	112
Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	113
1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών	113
1.1. Μέτρα στήριξης υπέρ των πυρόπληκτων	113
1.2. Συμμετοχή των τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜΜΕ στα πλαίσια των ΠΕΠ του Γ΄ ΚΠΣ	113

1.3. Συμμετοχή των τραπεζών σε νέες δράσεις κρατικών ενισχύσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων	114
1.4. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2007	114
1.5. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία επιστροφής φόρων στους δικαιούχους του μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. λόγω της εξομίωσης των συντελεστών του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης	114
2. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης	115
2.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα»	115
2.2. Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)	115
2.3. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις	115
2.4. Συνεργασία ΕΕΤ – ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ	115
3. Συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ)	116
4. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013	116
5. Συνεργασία ΕΕΤ και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	116
Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	117
1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις	117
2. Έρευνα Αγοράς (συνεργασία με Επικοινωνιακό Σύμβουλο)	118
3. Διοργάνωση συνεδρίων/ημερίδων/θεματικών εκθέσεων	118
3.1. Διοργανώσεις ΕΕΤ	118
3.2. Συμμετοχή ΕΕΤ σε διοργανώσεις τρίτων φορέων	119
3.3. Χορηγίες	119
3.4. Άλλες δραστηριότητες	119
4. Δημιουργία έδρας μεταπτυχιακού προγράμματος για την τραπεζική και χρηματοοικονομική στη Σερβία και τη Βουλγαρία	119
I. Διεθνείς δραστηριότητες	120
1. Διαβαλκανικό Forum Τραπεζικών Ενώσεων (IFBA)	120
2. Ενημέρωση τραπεζών-μελών ΕΕΤ	121
III. Εκπροσώπηση της ΕΕΤ	123
A. Στην Ελλάδα	125
B. Στο εξωτερικό	126
Απολογισμός 2007 Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ΕΤΙ)	127

I.

Οι εξελίξεις
στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο
λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής και για τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων στο πλαίσιο των εξελιγμένων προσεγγίσεων μέτρησης (AMA) του λειτουργικού κινδύνου

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Basel Committee on Banking Supervision, στη συνέχεια «η Επιτροπή της Βασιλείας») εξέδωσε το Νοέμβριο του 2007 έκθεση με θέμα «*Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής και για τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων στο πλαίσιο των εξελιγμένων προσεγγίσεων μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου*» (*Principles for home-host supervisory cooperation and allocation mechanisms in the context of Advanced Measurement Approaches (AMA)*).

Κύριοι στόχοι της έκθεσης της Επιτροπής της Βασιλείας είναι:

- να αποσαφηνιστούν τα βασικά στοιχεία της εποπτικής συνεργασίας για την εφαρμογή των εξελιγμένων προσεγγίσεων σε επίπεδο διεθνών τραπεζικών ομίλων και να καθιερωθεί ένα πλαίσιο αρχών για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων εποπτικών αρχών αναφορικά με την εποπτική αναγνώριση και επικύρωση των εν λόγω προσεγγίσεων, και
- να καθιερωθεί ένα σύνολο αρχών αναφορικά με τη διαμόρφωση και την αξιολόγηση των μηχανισμών κατανομής κεφαλαίων στο πλαίσιο των εν λόγω προσεγγίσεων μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου.

Ειδικότερα:

Σε ό,τι αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, καθιερώνονται, μεταξύ άλλων, αρχές για το πεδίο που μπορεί να καλύπτει και τη συχνότητα της ανταλλαγής πληροφοριών, τους μηχανισμούς ανταλλαγής πληροφοριών και τις σχετικές ευθύνες των τραπεζών. Περιέχεται, επίσης, παράρτημα στο οποίο δίδονται παραδείγματα αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών.

Σε ό,τι αφορά την κατανομή κεφαλαίων για την κάλυψη του λειτουργικού κινδύνου μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης, καθιερώνονται γενικές αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σχετικά, όπως για παράδειγμα η φύση των δραστηριοτήτων και οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι της θυγατρικής επιχείρησης της τράπεζας ή η κεφαλαιακή της επάρκεια.

1.2. Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του «αυξητικού κινδύνου αθέτησης» στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών

Το Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών του 2004 δεν τροποποίησε ουσιαστικά τις διατάξεις του Συμφώνου του 1996 αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των τραπεζών για τους κινδύνους αγοράς. Εντούτοις, η Επιτροπή της Βασιλείας σε συνεργασία με τη Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organisation of Securities Commissions, στη συνέχεια «IOSCO»), λαμβάνοντας υπόψη την ολοένα αυξανόμενη έκθεση τραπεζών και επιχειρήσεων επενδύσεων σε προϊόντα περιορισμένης ρευστότητας και υψηλού πιστωτικού κινδύνου που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών τους, εξέδωσαν τον Ιούλιο του 2005 κείμενο κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τη μεταχείριση του κινδύνου διπλής αθέτησης.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Οκτώβριο του 2007 τέθηκε επιπλέον σε διαβούλευση από την Επιτροπή της Βασιλείας κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό του «αυξητικού κινδύνου αθέτησης» (incremental default risk) στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (*Guidelines for Computing Capital for Incremental Default Risk in the Trading Book, Consultative Document*). Σκοπός αυτού του κειμένου είναι η περαιτέρω εξειδίκευση των προαναφερθεισών διατάξεων με τη διαμόρφωση ειδικών Κατευθυντήριων Γραμμών για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων σε σχέση με τον «αυξητικό κίνδυνο αθέτησης» που ενέχουν ορισμένα στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και ο οποίος δεν αναγνωρίζεται από το εσωτερικό υπόδειγμα (VaR) υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον ειδικό κίνδυνο θέσης. Σημειώνεται ότι ως ειδικός κίνδυνος θέσης νοείται, κατά βάση, ο πιστωτικός κίνδυνος που απορρέει από θέσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Η Οδηγία 2007/44/ΕΚ «σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα»

Το Σεπτέμβριο του 2007 δημοσιεύτηκε η Οδηγία 2007/44/ΕΚ «σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα». Η Οδηγία αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και τη διασφάλιση σαφήνειας και διαφάνειας ως προς τη διαδικασία έγκρισης από τις εποπτικές αρχές της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του τραπεζικού και του ασφαλιστικού τομέα, καθώς επίσης και του τομέα των κινητών αξιών.

Με την εν λόγω Οδηγία τροποποιείται σημαντικά το υφιστάμενο πλαίσιο ως προς τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται και τα κριτήρια που πρέπει να εξετάζονται από τις αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή. Ειδικότερα, οι κυριότερες τροποποιήσεις που επιφέρει η Οδηγία 2007/44/ΕΚ αφορούν τα εξής:

- καθορισμός σαφούς και διαφανούς διαδικασίας λήψης των αποφάσεων των αρμοδίων αρχών περί καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή και γνωστοποίησής τους στους ενδιαφερόμενους,
- προσδιορισμός της προθεσμίας εντός της οποίας η αρμόδια αρχή οφείλει να διενεργήσει την αξιολόγηση της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή (60 εργάσιμες μέρες), και

ρητός προσδιορισμός των κριτηρίων αξιολόγησης της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή (όπως για παράδειγμα η φήμη και χρηματοοικονομική ευρωστία του υποψήφιου αγοραστή, η φήμη και εμπειρία του προσώπου το οποίο θα διευθύνει.

2.2. Κείμενο διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/24/ΕΚ «για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων»

Με την Οδηγία 2001/24/ΕΚ «για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων», η οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το νόμο 3458/2006, διαμορφώθηκε το νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τις διαδικασίες που οφείλουν να ακολουθούν οι διοικητικές/δικαστικές αρχές των κρατών μελών της Ε.Ε. σχετικά με την εξυγίανση και την εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε άλλα κράτη μέλη μέσω υποκαταστημάτων. Σύμφωνα με την εν λόγω Οδηγία τόσο τα μέτρα εξυγίανσης, όσο και η διαδικασία εκκαθάρισης των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπονται από τους νόμους, τους κανονισμούς και τις διαδικασίες του κράτους μέλους καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος, ενώ αρμόδιες για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων είναι οι διοικητικές και δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής.

Το Μάιο του 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/24/ΕΚ, τα αποτελέσματα της οποίας θα συμπεριληφθούν στην έκθεση που θα υποβάλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αναφορικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ για την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Βασικά σημεία του κειμένου διαβούλευσης αποτελούν τα εξής:

- η εξέταση της ανάγκης διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος,
- το θέμα της έγκαιρης ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους καταγωγής στην περίπτωση που οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους υποδοχής κρίνουν απαραίτητη τη λήψη, στην επικράτειά τους, ενός ή περισσότερων μέτρων εξυγίανσης, καθώς επίσης και το συναφές θέμα άρσης της τήρησης του επαγγελματικού απόρρητου κατά τη διαβίβαση πληροφοριών,
- θέματα που αφορούν την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών, όπως η τυποποίηση των διαδικασιών ανταλλαγής πληροφοριών, ο καθορισμός προθεσμίας εντός της οποίας θα δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 13 της Οδηγίας απόσπασμα της απόφασης των αρμόδιων αρχών για την εξυγίανση και εκκαθάριση, ώστε να είναι εφικτή η έγκαιρη άσκηση ένδικων μέσων, καθώς επίσης και η συμπερίληψη των Εθνικών Συστημάτων Εγγύησης Καταθέσεων στην έννοια των αρμόδιων αρχών, και
- η εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας σε τραπεζικούς ομίλους δηλαδή και στις θυγατρικές εταιρείες πέραν των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.3. Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors)

Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (εφεξής CEBS), το οποίο κατά τη διάρκεια του έτους 2007 ήταν ιδιαίτερα σημαντικό και πλούσιο –ιδίως σε ό,τι αφορά την έκδοση Συμβουλών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – εστίασε ιδίως στις ακόλουθες θεματικές:

- ορισμός των υβριδικών κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων (υπό α),
- τροποποίηση του πλαισίου για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (υπό β),
- συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών (υπό γ),
- έρευνα για την εφαρμογή των υποχρεώσεων του Πυλώνα III (υπό δ),
- πλαίσιο υποβολής αναφορών οικονομικών καταστάσεων (FINREP) και Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP) (υπό ε),
- επιπτώσεις στην συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων (Financial Conglomerates) των τομειακών κανόνων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων (υπό στ), και
- διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας (υπό ζ).

(α) Ορισμός των υβριδικών κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων

Τον Ιούνιο του 2005 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αίτημα στην CEBS για την παροχή Συμβουλής επί των εξής θεμάτων:

- εφαρμογή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για τα ίδια κεφάλαια στα κράτη μέλη της Ε.Ε.,
- ανάλυση των τάσεων της αγοράς αναφορικά με τα καινοτομικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, και
- ποσοτική ανάλυση σχετικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός Ε.Ε.

Η CEBS εξέδωσε Συμβουλή επί των δύο πρώτων θεμάτων τον Ιούνιο του 2006. Η ποσοτική ανάλυση σχετικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2007, ενώ είχε προηγηθεί, το Μάρτιο του 2007, ειδική ποσοτική ανάλυση της

χρήσης υβριδικών κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Βασικά ευρήματα των ποσοτικών αναλύσεων της CEBS αποτελούν η εκτεταμένη χρήση υβριδικών κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών υποχρεώσεων (αντιπροσωπεύει το 11,5% των συνολικών ιδίων κεφαλαίων), καθώς επίσης και η διαφοροποίηση των εθνικών νομοθετικών πλαισίων επί του θέματος.

Το θέμα της χρήσης των υβριδικών κεφαλαίων δεν έχει ρυθμιστεί σε κοινοτικό επίπεδο, ενώ σε διεθνές επίπεδο έχει δημοσιευτεί ήδη από το 1998 το γνωστό ως “Sydney Press Release” της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, το οποίο όμως δεν ενσωματώθηκε στην κοινοτική νομοθεσία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της CEBS και την απουσία κοινοτικού δικαίου για τα υβριδικά κεφάλαια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε με επιστολή της, την CEBS να εργαστεί περαιτέρω με στόχο την επίτευξη σύγκλισης επί του ζητήματος και πιο συγκεκριμένα:

- να διαμορφώσει γενικές αρχές που θα λαμβάνουν υπόψη οι εποπτικές αρχές κατά τον έλεγχο της εκπλήρωσης των βασικών κριτηρίων αναγνώρισης των υβριδικών κεφαλαίων (μονιμότητα, απορρόφηση ζημιών και ευελιξία στην πραγματοποίηση πληρωμών),
- να επεξεργαστεί το θέμα των διαφορετικών ποσοτικών ορίων που ισχύουν στα κράτη μέλη της Ε.Ε. για καινοτομικά και μη καινοτομικά υβριδικά κεφάλαια αποβλέποντας στην επίτευξη περαιτέρω σύγκλισης, και
- να προτείνει μέτρα για την προστασία κεκτημένων δικαιωμάτων για τα υβριδικά κεφάλαια που θα έχουν εκδοθεί πριν από την έναρξη εφαρμογής του όποιου νέου πλαισίου.

(β) Τροποποίηση του πλαισίου για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα

Τον Ιανουάριο του 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αίτημα στην CEBS για την παροχή Συμβουλής αναφορικά με τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, επί του οποίου η τελευταία εξέλιξη κατά τη διάρκεια του έτους 2007 ήταν η δημοσίευση από την CEBS κειμένου διαβούλευσης στις 7 Δεκεμβρίου. Στο εν λόγω έγγραφο διαβούλευσης καταγράφεται η θέση της CEBS και ζητείται η γνώμη των ενδιαφερομένων φορέων επί των εξής θεμάτων:

- τη διάκριση των εννοιών «συνδεδεμένοι πελάτες» και «συνδεδεμένα μέρη» για σκοπούς υπολογισμού των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων,
- τον υπολογισμό της αξίας των ανοιγμάτων, ως προς τον οποίο προτείνεται διαφορετική προσέγγιση για τα εντός και εκτός ισολογισμού στοιχεία,
- την αναγνώριση των αποτελεσμάτων των τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου για σκοπούς μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων,

- τη μεταχείριση των μεγάλων ανοιγμάτων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών,
- τη μεταχείριση των εντός ομίλου ανοιγμάτων,
- τη μεταχείριση των ανοιγμάτων έναντι κεντρικών κυβερνήσεων, κεντρικών τραπεζών, διεθνών οργανισμών, πολυμερών τραπεζών αναπτύξεως ή επιχειρήσεων του δημοσίου τομέα,
- τη μεταχείριση των διατραπεζικών ανοιγμάτων,
- τη διαμόρφωση πλαισίου για τις υπερβάσεις των ορίων των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- το πλαίσιο υποβολής αναφορών για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

(γ) Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2007 η CEBS δημοσίευσε «*Πρωτόκολλο μεσολάβησης*» αναφορικά με την επίλυση διαφορών μεταξύ των εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η καθιερούμενη διαδικασία επίλυσης διαφορών πρόκειται να λειτουργήσει συμπληρωματικά με άλλα κείμενα κατευθυντήριων γραμμών της CEBS στα οποία προβλέπεται συνεργασία μεταξύ διαφορετικών εποπτικών αρχών, και, ειδικότερα, τις «*Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής*» (Guidelines on supervisory cooperation for cross-border banking and investment firm groups), και τις «*Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την εποπτική αναγνώριση της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB) και της εξελιγμένης μεθόδου για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)*» (Guidelines on validation).

Στη συνέχεια, στις 27.12.2007 η CEBS δημοσίευσε δύο ακόμη κείμενα αναφορικά με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών:

- τις «*Πρακτικές συνεργασίας των εποπτικών αρχών*» (Range of practices), και
- την «*Πολυμερή Συμφωνία για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών*» (Template for written agreements).

Ειδικότερα, οι θεματικές που καλύπτονται από το κείμενο αναφορικά με τις «*Πρακτικές συνεργασίας των εποπτικών αρχών*» αφορούν τις άτυπες μορφές συνεργασίας των εθνικών εποπτικών αρχών (college of supervisors), τους στόχους της, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία σε συνεχή βάση μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών, τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, τη συνεργασία επί της διαδικασίας της εποπτικής αναγνώρισης των εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης κινδύνων και τη συνεργασία επί της διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης του 2ου Πυλώνα.

Το κείμενο «*Πολυμερής Συμφωνία για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών*» αποτελεί υπόδειγμα πολυμερούς γραπτής συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών και έχει σκοπό να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 131 της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, στο οποίο προβλέπεται η θέσπιση γραπτών ρυθμίσεων σε θέματα συντονισμού και συνεργασίας των εποπτικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία των διασυνοριακά δραστηριοποιούμενων τραπεζικών ομίλων. Επισημαίνεται ότι βάσει των εν λόγω συμφωνιών μπορούν να ανατεθούν πρόσθετα καθήκοντα στην αρμόδια αρχή που είναι επιφορτισμένη με την άσκηση εποπτείας σε ενοποιημένη βάση και να διαμορφωθούν ειδικές διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων και τη συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές.

(δ) Έρευνα για την εφαρμογή των υποχρεώσεων του Πυλώνα ΙΙΙ

Η CEBS δημοσίευσε στις 18.12.2007 έρευνα για τον τρόπο εφαρμογής από τις εθνικές εποπτικές αρχές των διατάξεων του κεφαλαίου 5 της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, που αφορούν την υποχρέωση γνωστοποίησης πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα (Πυλώνας ΙΙΙ). Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας δεν καταγράφονται σημαντικά προβλήματα σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. Εντούτοις, δύο θέματα χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και ειδικότερα:

- το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων δημοσιοποίησης του Πυλώνα ΙΙΙ, δεδομένου ότι ορισμένες χώρες εφαρμόζουν τη σχετική υποχρέωση απαιτώντας περιορισμένη ή και πλήρη δημοσιοποίηση από όλες τις θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Ε.Ε. και όχι μόνο από εκείνες που χαρακτηρίζονται ως «σημαντικές» (significant) σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, και
- η σχέση μεταξύ οικονομικών καταστάσεων και γνωστοποιήσεων του Πυλώνα ΙΙΙ.

(ε) Πλαίσιο υποβολής αναφορών οικονομικών καταστάσεων (FINREP) και Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP)

Τον Ιούλιο του 2007 δημοσιεύτηκε, σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς, το αναθεωρημένο πλαίσιο υποβολής αναφορών οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει ΔΛΠ/ΔΠΧΠ (FINREP).

Στη συνέχεια, στις 29.12.2007 δημοσιεύτηκε κείμενο διαβούλευσης της CEBS σχετικά με την καθιέρωση του Κοινού Πλαισίου Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP), στο οποίο περιλαμβάνονται προτάσεις της αναφορικά με τις προθεσμίες και τη συχνότητα υποβολής αναφορών προς τις εθνικές εποπτικές αρχές. Ειδικότερα, η CEBS αποβλέποντας στη σταδιακή εναρμόνιση των εθνικών πλαισίων σχετικά με τη συχνότητα και τις προθεσμίες υποβολής εποπτικών αναφορών προτείνει τα εξής:

- να καθιερωθεί τριμηνιαία συχνότητα υποβολής εποπτικών αναφορών,
- οι προθεσμίες υποβολής να είναι τριάντα πέντε (35) εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ενοποιημένη βάση και δεκαπέντε (15) εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ατομική βάση.

(στ) Επιπτώσεις στη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων (Financial Conglomerates) των τομειακών κανόνων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων

Στις 30 Αυγούστου 2007, δημοσιεύτηκε το πρώτο μέρος της Συμβουλής της CEBS αναφορικά με τις επιπτώσεις στη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων των τομειακών κανόνων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων (ορισμός ιδίων κεφαλαίων). Είχε ήδη προηγηθεί η δημοσίευση τον Ιανουάριο του 2007 συγκριτικής ανάλυσης των εθνικών πλαισίων για τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων.

Η έκδοση της τελικής Συμβουλής της CEBS για την επίλυση των βασικών προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων λόγω διαφοροποιημένων τομειακών πλαισίων εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων αναμένεται τον Ιανουάριο του 2008.

(ζ) Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας

Το Μάρτιο του 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την CEBS την παροχή Συμβουλής επί του πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.

Επί του παρόντος δεν υφίσταται κοινοτικό δίκαιο για τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου. Η Οδηγία 2006/48/ΕΚ σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων θεσπίζει στο Παράρτημα V την υποχρέωση διαμόρφωσης πολιτικών και διαδικασιών για τη μέτρηση και τη διαχείριση της καθαρής χρηματοδοτικής θέσης και των καθαρών αναγκών σε χρηματοδότηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς επίσης και την υποχρέωση κατάρτισης σχεδίων έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των κρίσεων ρευστότητας, χωρίς όμως να εξειδικεύει περαιτέρω τις εν λόγω υποχρεώσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ως στόχο να εντοπίσει τα θέματα εκείνα για τα οποία κρίνεται αναγκαία η ρυθμιστική παρέμβαση και να προωθήσει περαιτέρω τη σύγκλιση των εποπτικών πλαισίων των κρατών μελών της Ε.Ε.

Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί αφενός μεν τη διεξαγωγή έρευνας για το ισχύον σε εθνικό επίπεδο νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, και αφετέρου την παροχή πληροφοριών σε μια σειρά

ειδικότερων θεμάτων, όπως η χρήση εξασφαλίσεων, ο κίνδυνος ρευστοποίησης στοιχείων ενεργητικού σε μη συμφέρουσες τιμές (market liquidity risk), η επίδραση των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού και η χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Στις 15 Αυγούστου 2007 δημοσιεύτηκε το πρώτο μέρος της Συμβουλής της CEBS, στο οποίο καταγράφονται αναλυτικά τα εθνικά κανονιστικά πλαίσια στα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου όσον αφορά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Τον Ιανουάριο του 2008, αναμένεται η έκδοση του δεύτερου μέρους της Συμβουλής, το οποίο θα άπτεται πιο εξειδικευμένων θεμάτων, όπως η χρήση εξασφαλίσεων, ο κίνδυνος συγκέντρωσης των πηγών ρευστότητας, η χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και η επίδραση των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Ενσωμάτωση στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας

α) Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Στις αρχές Αυγούστου του 2007 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νόμος 3601/2007 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις». Με τον εν λόγω νόμο:

- ενσωματώθηκαν στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία οι βασικές διατάξεις των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2006/48/ΕΚ «για την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων» και 2006/49/ΕΚ «για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων», δηλαδή οι διατάξεις του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων,
- καταργήθηκε η συντριπτική πλειοψηφία των διατάξεων του νόμου 2076/1992 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις», και
- κωδικοποιήθηκαν διάφορες διάσπαρτες διατάξεις του ελληνικού δημοσίου τραπεζικού δικαίου.

(β) Συνολική επισκόπηση του νόμου 3601/2007

Ο νόμος αποτελείται από δεκατέσσερα κεφάλαια εκ των οποίων:

- στο *πρώτο κεφάλαιο* (άρθρα 1-4) περιέχονται ο σκοπός, οι ορισμοί και το πεδίο εφαρμογής του νέου νόμου,
- στο *δεύτερο κεφάλαιο* (άρθρα 5-10) καθορίζονται οι όροι χορήγησης και ανάκλησης άδειας και οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία πιστωτικού ιδρύματος,
- στο *τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 11-22) καθορίζονται οι δραστηριότητες που μπορούν να ασκούν τα πιστωτικά ιδρύματα (τόσο εκείνες που χαίρουν αμοιβαίας αναγνώρισης όσο και εκείνες που μπορούν να ασκούνται σε εθνικό επίπεδο) και περιέχονται οι διατάξεις για την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, καθώς επίσης και για τις σχέσεις με τρίτες χώρες,
- στο *τέταρτο κεφάλαιο* (άρθρα 23-24) θεσπίζονται ρυθμίσεις για τις ειδικές συμμετοχές των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- στο *πέμπτο κεφάλαιο* (άρθρα 25-29) θεσπίζονται οι διατάξεις για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στο *έκτο κεφάλαιο* (άρθρα 30-32) θεσπίζονται ρυθμίσεις για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ατομική βάση,
- στο *έβδομο κεφάλαιο* (άρθρα 33-40) θεσπίζονται ρυθμίσεις για την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση.
- στο *όγδοο κεφάλαιο* (άρθρα 41-49) καθορίζονται οι όροι της συνεργασίας των εποπτικών αρχών στο πλαίσιο της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση,
- στο *ένατο κεφάλαιο* (άρθρο 50) καθορίζονται οι υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της Τράπεζας της Ελλάδος,
- στο *δέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 51-59) περιέχονται ειδικές ρυθμίσεις για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος,
- στο *ενδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 60-61) θεσπίζονται ρυθμίσεις για το επαγγελματικό απόρρητο και οι υποχρεώσεις των προσώπων που είναι επιφορτισμένα με το νόμιμο έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων καταστάσεων,
- στο *δωδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 62-69) καθορίζονται τα εποπτικά μέτρα και οι κυρώσεις που δύναται να επιβάλει η Τράπεζα της Ελλάδος και οι διατάξεις για τον επίτροπο και την εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος,
- στο *δέκατο τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 70-85) καθορίζονται οι υποχρεώσεις για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των τραπεζικών ομίλων που περιλαμβάνουν επιχειρήση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, και

- στο δέκατο τέταρτο κεφάλαιο (άρθρα 86-93) θεσπίζονται ρυθμίσεις για διάφορα θέματα, όπως για παράδειγμα, για τις δαπάνες εποπτείας (άρθρο 86), τον εκτοκισμό δανείων ή λοιπών πιστώσεων (άρθρο 88), και τις καλυμμένες ομολογίες (άρθρο 91).

(γ) Το πλαίσιο αναφοράς των νέων διατάξεων για την κεφαλαιακή επάρκεια

Οι κανόνες για την επιβολή κεφαλαιακών απαιτήσεων στα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδυτικών υπηρεσιών αποσκοπούν στη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας των εν λόγω φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να απορροφούν ζημιές, εφόσον εκδηλωθούν οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται με τη δραστηριότητά τους. Το νέο κανονιστικό πλαίσιο, όπως και το προγενέστερο αυτού, έχει, όπως προαναφέρθηκε, κοινοτική προέλευση, ενώ και οι κοινοτικοί κανόνες διαμορφώθηκαν από τη μεταφορά των σχετικών κανόνων που υιοθετήθηκαν το 2004 σε διεθνές επίπεδο από τον αρμόδιο για τα θέματα αυτά διεθνή φορέα, δηλαδή την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Basel Committee on Banking Supervision).

Η ενσωμάτωση των διατάξεων των προαναφερθεισών κοινοτικών Οδηγιών στο ελληνικό δίκαιο απαίτησε πέραν της έκδοσης του ως άνω ιδιαίτερα εκτενούς νόμου, και την υιοθέτηση δέκα (10) Πράξεων Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως και σχεδόν ισάριθμων Αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, με τις οποίες υλοποιήθηκε η προσαρμογή του ελληνικού κανονιστικού πλαισίου προς τις τεχνικού περιεχομένου διατάξεις των εν λόγω Οδηγιών.

Οι ΠΔ/ΤΕ με τις οποίες ενσωματώθηκαν, βάσει ειδικών εξουσιοδοτήσεων του νόμου 3601/2007, οι τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας, είναι οι ακόλουθες, εκδοθείσες την 20ή Αυγούστου 2007:

- **ΠΔ/ΤΕ 2587/20.8.2007:** Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα,
- **ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007:** Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση,
- **ΠΔ/ΤΕ 2589/20.8.2007:** Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων,
- **ΠΔ/ΤΕ 2590/20.8.2007:** Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων για το λειτουργικό κίνδυνο,
- **ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007:** Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον κίνδυνο αγοράς,
- **ΠΔ/ΤΕ 2592/20.8.2007:** Δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα

εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους,

- **ΠΔ/ΤΕ 2593/20.8.2007:** Υπολογισμός σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση,
- **ΠΔ/ΤΕ 2594/20.8.2007:** Κίνδυνος αντιουμβαλλομένου,
- **ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007:** Καθορισμός των κριτηρίων που πρέπει να διέπουν τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ) από την Τράπεζα της Ελλάδος, και
- **ΠΔ/ΤΕ 2596/20.8.2007:** Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

(δ) Οι καινοτομίες των νέων διατάξεων για την κεφαλαιακή επάρκεια

Οι σημαντικότερες καινοτομίες που επήλθαν με τις νέες διατάξεις για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Τροποποιήθηκε ριζικά ο τρόπος με τον οποίο οι εν λόγω φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών υπολογίζουν, ήδη από το 1993 και το 1996, αντίστοιχα, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις τους για κάλυψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου. Ενώ μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου πλαισίου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις προέκυπταν σύμφωνα με συγκεκριμένους συντελεστές στάθμισης που έθετε το κανονιστικό πλαίσιο (σύμφωνα με την καλούμενη «τυποποιημένη μεθοδολογία»), εφεξής οι κεφαλαιακές απαιτήσεις θα μπορούν να υπολογίζονται και σε συνάρτηση με τα εσωτερικά συστήματα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναπτύξει τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα όμως, τροποποιήθηκε και η «τυποποιημένη μεθοδολογία», με αποτέλεσμα, ακόμα και οι φορείς που δεν είναι σε θέση να κάνουν χρήση των «προηγμένων μεθοδολογιών» υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων – που προϋποθέτουν την ύπαρξη επαρκών εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου – να έχουν χαμηλότερες κεφαλαιακές υποχρεώσεις για κάλυψη έναντι των απαιτήσεών τους από στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια, καθώς και από δάνεια έναντι επιχειρήσεων που έχουν διαπιστωμένα υψηλή πιστοληπτική ικανότητα βάσει του “rating” που έχουν εξασφαλίσει από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.
- Διευρύνθηκε σημαντικά το φάσμα των περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για κάλυψη έναντι του πιστω-

τικού κινδύνου συμβάλλοντας στην περαιτέρω μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

- Επιβλήθηκαν για πρώτη φορά κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη έναντι του λειτουργικού κινδύνου, δηλαδή του κινδύνου επέλευσης ζημιών οφειλόμενων είτε στην ανεπάρκεια ή στην αστοχία εσωτερικών διαδικασιών, φυσικών προσώπων και συστημάτων είτε σε εξωτερικά γεγονότα.
- Καθιερώθηκε η διαδικασία της εποπτικής εξέτασης του «2ου πυλώνα», η οποία αντανακλά τη μετατόπιση του ενδιαφέροντος των εποπτικών αρχών από το επίπεδο της «μακρο-προληπτικής εποπτείας» σε εκείνο της «μικρο-προληπτικής εποπτείας», παρέχοντας τη δυνατότητα εξατομικευμένης εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι δραστηριότητες των οποίων ενέχουν μεγαλύτερη έκθεση σε κινδύνους.
- Στο πλαίσιο του «3ου πυλώνα», καθιερώθηκε η υποχρέωση δημοσιοποίησης από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων και πληροφοριών αναφορικά με τις υιοθετούμενες πολιτικές διαχείρισης κινδύνων με στόχο την ενίσχυση της πειθαρχίας που μπορεί να επιβάλει η αγορά στους εν λόγω φορείς παροχής υπηρεσιών.

3.2. Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)

Το Νοέμβριο του 2007 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2598/2.11.2007 για το πλαίσιο εποπτείας των καλυμμένων ομολογιών (covered bonds) που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα. Με την Πράξη αυτή καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ομολογιακοί τίτλοι με εξασφαλίσεις επί περιουσιακών στοιχείων που εκδίδονται, άμεσα ή μέσω θυγατρικής εταιρείας ειδικού σκοπού, από πιστωτικό ίδρυμα αναγνωρίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ως καλυμμένες ομολογίες, σύμφωνα με την εξουσιοδότηση που παρέχεται με το άρθρο 91 του ν. 3601/2007 για την επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κύριες προϋποθέσεις αποτελούν τα ακόλουθα στοιχεία:

- το είδος των στοιχείων ενεργητικού που επιτρέπεται να συγκροτούν την εξασφάλιση των καλυμμένων ομολογιών,
- ελάχιστες απαιτήσεις ως προς τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, καθώς και την κεφαλαιακή βάση που πρέπει να διαθέτει το πιστωτικό ίδρυμα που προβαίνει στην έκδοση καλυμμένων ομολογιών, και
- η τήρηση συγκεκριμένων υποχρεώσεων δημοσιοποίησης από το πιστωτικό ίδρυμα των σχετικών με την έκδοση στοιχείων.

3.3. Κώδικας δεοντολογίας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων

Σύμφωνα με την παρ. 3 (α) του άρθρου 29 του ν. 3601/2007, τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, εάν υποβληθεί σχετικό αίτημα, οφείλουν να επεξηγούν στις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που έχουν υποβάλει αίτηση χορήγησης δανείου, την απόφασή τους σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμιση της αιτούσας που έχουν διενεργήσει.

Σύμφωνα με την παρ. 3 (β) του άρθρου 29 του ν. 3601/2007, η ΕΕΤ επιφορτίζεται με την υποχρέωση κατάρτισης σχετικού Κώδικα Δεοντολογίας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων.

3.4. Αναγνώριση από την Τράπεζα της Ελλάδος επιλέξιμων Εξωτερικών Οργανισμών Πιστοληπτικής Αξιολόγησης για τη χρήση των πιστοληπτικών αξιολογήσεών τους από τα πιστωτικά ιδρύματα με σκοπό τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2007 εκδόθηκε η Απόφαση ΕΤΠΘ 250/25.9.2007 της Τράπεζας της Ελλάδος με την οποία αναγνωρίζεται ότι η μεθοδολογία αξιολόγησης που εφαρμόζουν οι εταιρείες Moody's Investors Service, Standard & Poor's Ratings Services και Fitch Ratings πληροί τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί με τις ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 και 2593/20.8.2007, προκειμένου να επιτραπεί η χρήση των πιστοληπτικών τους αξιολογήσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα για σκοπούς υπολογισμού των αντίστοιχων κεφαλαιακών απαιτήσεών τους. Η εν λόγω Απόφαση ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 4 και 6 του πρώτου τμήματος του Παραρτήματος 4 της ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 με τις οποίες προβλέπεται η τακτική επαναξιολόγηση των Εξωτερικών Οργανισμών Πιστοληπτικής Αξιολόγησης ως προς την εκπλήρωση των σχετικών κριτηρίων καταλληλότητας, καθώς και η δυνατότητα ανάκλησης της αναγνώρισής τους σε αντίθετη περίπτωση.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedge funds)

Το Φόρουμ για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα (Financial Stability Forum-FSF) δημοσίευσε το Μάιο του 2007 μια σειρά συστάσεων αναφορικά με τους πιθανούς κινδύνους για το χρηματοπιστωτικό σύστημα που μπορεί να επιφέρει η χρήση των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου.

Στόχος του κειμένου είναι η σύσταση για ανάληψη δράσης από τις αρμόδιες αρχές του χρηματοπιστωτικού τομέα, τους αντισυμβαλλόμενους φορείς, τους επενδυτές και τους διαχειριστές των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου με σκοπό την ενίσχυση της παροχής προστασίας έναντι πιθανών συστημικών κινδύνων που σχετίζονται με τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου και άλλα ιδρύματα υψηλής μόχλευσης (High Leveraged Institutions-HLIs). Οι κυριότερες συστάσεις στις οποίες προέβη το Financial Stability Forum είναι οι ακόλουθες:

- οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα ώστε οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να ακολουθούν και να εφαρμόζουν πρακτικές διαχείρισης κινδύνου του αντισυμβαλλομένου,
- οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να μεριμνούν σε συνεργασία με τους φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για την περαιτέρω ενίσχυσή τους έναντι της πιθανότητας μείωσης της ρευστότητας,
- οι εποπτικές αρχές οφείλουν να διερευνούν και να αξιολογούν κατά πόσο η συστηματική και συνεπής συγκέντρωση στοιχείων για τη συνολική έκθεση των αντισυμβαλλομένων σε κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου θα λειτουργούσε αποτελεσματικά σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της εποπτείας, και
- οι αντισυμβαλλόμενοι και οι επενδυτές θα πρέπει να λειτουργούν με τρόπο που να ενισχύει την αποτελεσματικότητα της πειθαρχίας της αγοράς.

Παράλληλα, το Νοέμβριο του 2007 η Διεθνής Οργάνωση των Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions, εφεξής IOSCO) δημοσίευσε κείμενο αρχών αναφορικά με την αποτίμηση του χαρτοφυλακίου των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου.

Σκοπός της έκδοσης των εν λόγω αρχών είναι η αντιμετώπιση διαφόρων θεμάτων που έχουν προκύψει από τη συνεχώς αυξανόμενη παρουσία των εν λόγω κεφαλαίων στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, τις σύνθετες σε ορισμένες περιπτώσεις στρατηγικές αποτίμησης των χαρτοφυλακίων τους αλλά και την πολυπλοκότητα των υποκείμενων μέσων.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι αρχές:

- της υποχρέωσης καθιέρωσης αναλυτικών και τεκμηριωμένων πολιτικών και διαδικασιών για την αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών μέσων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου,
- η υποχρέωση αναθεώρησης και επανεξέτασης σε τακτική βάση των χρησιμοποιούμενων πολιτικών και διαδικασιών αποτίμησης, ώστε να διασφαλίζεται η καταλληλότητά τους,
- η διασφάλιση κατάλληλου επιπέδου ανεξαρτησίας της ομάδας διοίκησης του κεφαλαίου αντιστάθμισης κινδύνων σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών αποτίμησης και επανεξέτασης του χαρτοφυλακίου τους,
- η διασφάλιση ότι οι εφαρμοζόμενες πολιτικές και διαδικασίες αποτίμησης θα περιγράφουν τη διαδικασία διαχείρισης τυχόν καταστρατήγησης τιμών (price overrides), και
- η διασφάλιση ότι οι ρυθμίσεις για την αποτίμηση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων ενός κεφαλαίου αντιστάθμισης κινδύνου είναι διαφανείς για τους επενδυτές.

1.2. Έκθεση της IOSCO αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών των κεφαλαιαγορών

Στόχος της εν λόγω έκθεσης της IOSCO, η οποία εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2007 (Multi-jurisdictional Information Sharing - Final Report, Report of the Technical Committee of IOSCO), είναι η ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών της κεφαλαιαγοράς σε τακτική βάση ή κατά περίπτωση με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικής εποπτείας των κεφαλαιαγορών. Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στις κατηγορίες και τις μεθόδους ανταλλαγής πληροφοριών που θα μπορούσαν, κατά περίπτωση, να συμβάλουν στην εκπλήρωση του έργου των εποπτικών αρχών της κεφαλαιαγοράς.

Η IOSCO επισημαίνει ότι η ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών τίθεται ιδίως σε δύο περιπτώσεις:

- στην περίπτωση κατά την οποία οι αγορές ενός κράτους προσφέρουν απευθείας ηλεκτρονική πρόσβαση σε επενδυτές άλλων κρατών, και
- στην περίπτωση που τα ίδια ή παρεμφερή χρηματοπιστωτικά μέσα αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης παράλληλα σε αγορές διαφορετικών κρατών.

Η έκθεση εντάσσεται στο γενικότερο έργο της IOSCO σε ό,τι αφορά την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών των κεφαλαιαγορών και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ τους σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον κεφαλαιαγορών με στόχο την ορθή άσκηση της εποπτείας.

1.3. Διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων διαμεσολαβούντων χρηματοπιστωτικών φορέων κατά την προσφορά μετοχών

Το Νοέμβριο του 2007 εκδόθηκε από την IOSCO η τελική έκθεσή της αναφορικά με τη διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων διαμεσολαβούντων χρηματοπιστωτικών φορέων κατά την προσφορά κινητών αξιών (*Market Intermediary Management of Conflicts that Arise in Securities Offerings, Final Report*). Με την εν λόγω έκθεση επιδιώκεται η καθιέρωση κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο από το νομοθέτη όσο και από τους διαμεσολαβούντες χρηματοπιστωτικούς φορείς, εφόσον προκύπτουν καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων κατά την προσφορά κινητών αξιών (δηλαδή μετοχών και ομολογιών).

Η έκθεση αποτελείται από τρία μέρη, εκ των οποίων:

- στο πρώτο μέρος εξηγείται το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω έκθεση και ο σκοπός που επιδιώκεται μέσω αυτής και οριοθετείται η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων,
- στο δεύτερο μέρος καταγράφονται οι γενικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και τα μέσα υλοποίησής τους, και
- στο τρίτο δίδονται απτά παραδείγματα καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και προτείνονται συγκεκριμένοι τρόποι για την αντιμετώπισή τους.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών στο πλαίσιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Με βάση το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (εφεξής CESR) αναφορικά με τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν στο επίπεδο 3 σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy σε σχέση με την Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, το έργο της CESR κατά τη διάρκεια του έτους 2007 εστίασε ιδίως στα ακόλουθα:

(α) Απαιτήσεις για την τήρηση αρχείων

Κατ' επιταγή της MiFID (άρθρο 13, παρ. 6), κάθε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων οφείλει να λάβει τα αναγκαία μέτρα, ώστε να καταγράφονται όλες οι υπηρεσίες που παρέχει και οι συναλλαγές που εκτελεί κατά τρόπο που να επιτρέπει στην αρμόδια αρχή να ελέγχει τη συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις της MiFID και, ιδίως, με τις υποχρεώσεις της έναντι των πελατών και δυνητικών πελατών της.

Σύμφωνα με τα εκτελεστικά μέτρα που καθιερώνονται με την Οδηγία 2006/73/ΕΚ (άρθρο 51, παρ. 3), κάθε αρμόδια αρχή καταρτίζει και τηρεί ενδεικτικό κατάλογο των ελάχιστων αρχείων που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων προς συμμόρφωση με τον ανωτέρω κανόνα της MiFID.

Θεωρώντας ότι η κοινή προσέγγιση σχετικά με τον κατάλογο των αρχείων που θα πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα ωφελήσει τόσο τους επενδυτές όσο και τις αγορές, και σε συνέχεια δημόσιας διαβούλευσης επί του θέματος, η CESR δημοσίευσε στις 9 Φεβρουαρίου 2007 τον κατάλογο με τα ελάχιστα αρχεία που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων και τον οποίο πρέπει να καταρτίσουν οι αρμόδιες εποπτικές αρχές σύμφωνα με τα προαναφερθέντα. Ο κατάλογος αυτός είναι ενδεικτικός και οι εθνικές αρμόδιες αρχές μπορούν να επιβάλουν την τήρηση και άλλων αρχείων.

(β) Δημοσίευση και ενοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις διατάξεις για τη διαφάνεια της αγοράς

Με την MiFID διασπάται η αρχή της συγκέντρωσης των συναλλαγών και των πληροφοριών σχετικά με τη διενέργεια συναλλαγών σε έναν, κατά κανόνα, τόπο διαπραγμάτευσης και ενθαρρύνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ διαφορετικών τόπων διαπραγμάτευσης (οργανωμένες αγορές, πολυμερείς μηχανισμοί διαπραγμάτευσης, συστηματικοί εσωτερικοποιητές, συναλλαγές OTC). Προκειμένου να υποστη-

ρίξει την ορθή διαμόρφωση τιμών αλλά και να ενισχύσει την προστασία των επενδυτών εντός του νέου αυτού περιβάλλοντος, η MiFID εισάγει ενιαίους κανόνες διαφάνειας αναφορικά με τις προ- και μετα-συναλλακτικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται.

Σε συνέχεια δημόσιας διαβούλευσης επί του θέματος, η CESR δημοσίευσε στις 9 Φεβρουαρίου 2007 σειρά κατευθυντήριων οδηγιών (guidelines) και συστάσεων (recommendations), μέσω των οποίων επιδιώκεται η εναρμονισμένη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της MiFID και των εκτελεστικών αυτής μέτρων χωρίς να επιβαρύνονται κατά το δυνατόν τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι ρυθμιζόμενες αγορές και οι Πολυμερείς Μηχανισμοί Διαπραγμάτευσης.

Συνοπτικά, οι εν λόγω οδηγίες και συστάσεις για τη δημοσίευση των προ- και μετα-συναλλακτικών πληροφοριών αφορούν:

- την ποιότητα των δημοσιοποιούμενων πληροφοριών,
- ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση των εν λόγω πληροφοριών (πρόσωπο που φέρει την τελική ευθύνη για τη δημοσιοποίησή τους, υποχρέωση ύπαρξης προβλέψεων αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, χρήση του διαδικτύου),
- τη διαθεσιμότητα της πληροφόρησης, και
- τα πρότυπα δημοσιοποίησης.

(γ) Γνωστοποίηση συναλλαγών

Κατ' επιταγή του άρθρου 25 της MiFID, από 1ης Νοεμβρίου 2007 τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων είναι υποχρεωμένες να γνωστοποιούν τις συναλλαγές τους στις αρμόδιες αρχές.

Σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα του νέου αυτού συστήματος γνωστοποιήσεων είναι και η ανταλλαγή των εκθέσεων γνωστοποιήσεων μεταξύ των εποπτικών αρχών μελών της CESR.

Η CESR δημοσίευσε στις 29 Μαΐου 2007 κατευθυντήριες γραμμές και συμπληρωματικό κείμενο σχετικά με την υποβολή στοιχείων συναλλαγών σύμφωνα με τη MiFID. Οι αναφορές μπορούν να γίνονται από την ίδια την επιχείρηση επενδύσεων ή το πιστωτικό ίδρυμα, από έναν τρίτο φορέα που ενεργεί για λογαριασμό τους ή από ένα σύστημα υποβολής αναφορών εγκεκριμένο από την αρμόδια εποπτική αρχή, την οργανωμένη αγορά ή από έναν Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης.

Τα μέλη της CESR θα ανταλλάσσουν τις αναφορές μεταξύ τους μέσω του Μηχανισμού Ανταλλαγής Αναφοράς Συναλλαγών (TREM – Transaction Reporting Exchange Mechanism).

Εκτός από τα ως άνω τεχνικά ζητήματα, η CESR εντόπισε και ορισμένα λειτουρ-

γικά και πρακτικά θέματα που χρήζουν εναρμονισμένης αντιμετώπισης από τα μέλη της στη θεματική αυτή και αφορούν:

- τις υποχρεώσεις των υποκαταστημάτων για γνωστοποίηση των συναλλαγών τους,
- το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας της εκτέλεσης των συναλλαγών για τους σκοπούς της γνωστοποίησης, και
- την έγκριση των διαύλων γνωστοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό η CESR δημοσίευσε επίσης στις 29 Μαΐου 2007 πρωτόκολλο για τις γνωστοποιήσεις που ανταλλάσσουν οι εποπτικές αρχές σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

(δ) Αντιπαροχές

Σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 1 της MiFID, κατά την παροχή επενδυτικών ή παρεπόμενων υπηρεσιών τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων θα πρέπει να ενεργούν με εντιμότητα, δικαιοσύνη και επαγγελματισμό ώστε να εξυπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των πελατών τους. Επιπλέον, το άρθρο 26 της Οδηγίας 2006/73/EK με τον τίτλο «αντιπαροχές» ορίζει υπό ποιες προϋποθέσεις η καταβολή ή λήψη οποιασδήποτε αμοιβής ή προμήθειας ή άλλου χρηματικού οφέλους θα θεωρείται ότι συνάδει με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19, παρ. 1 της MiFID.

Στις 29 Μαΐου 2007 η CESR δημοσίευσε κείμενο συστάσεων για τις αντιπαροχές, με σκοπό να ενισχύσει την εποπτική σύγκλιση και τη συνεπή εφαρμογή του άρθρου 26 της Οδηγίας 2006/73/EK της Επιτροπής.

(ε) Λειτουργία του «ευρωπαϊκού διαβατηρίου» σύμφωνα με την MiFID

Οι συστάσεις της CESR για τη λειτουργία του ευρωπαϊκού διαβατηρίου σύμφωνα με την MiFID δημοσιεύτηκαν στις 29 Μαΐου 2007, με σκοπό την ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης και της συνεπούς εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 31 και 32 της Οδηγίας 2004/39/EK.

Οι βασικοί στόχοι των συστάσεων της CESR είναι οι εξής:

- η μέγιστη εναρμόνιση των διαδικασιών γνωστοποίησης,
- η ενιαία ερμηνεία των άρθρων 31 και 32 της MiFID, κυρίως αναφορικά με το χρόνο έναρξης παροχής υπηρεσιών στο κράτος μέλος υποδοχής και την εγκατάσταση υποκαταστήματος,
- ο λειτουργικός και αποτελεσματικός διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους καταγωγής και του κράτους μέλους

υποδοχής προς το σκοπό της αποτελεσματικότερης εποπτείας της διασυνοριακής δραστηριότητας, ενόψει, ιδιαίτερα, της κατάργησης από την MiFID της δυνατότητας επίκλησης του γενικού συμφέροντος από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής για την εποπτεία ορισμένων δραστηριοτήτων στο έδαφός της,

- η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εποπτεία της διασυνοριακής δραστηριοποίησης μέσω συνδεδεμένων αντιπροσώπων, της διασυνοριακής δραστηριοποίησης των Πολυμερών Μηχανισμών Διαπραγμάτευσης και των γραφείων αντιπροσώπευσης,
- η ομαλή μετάβαση από το καθεστώς αδειοδότησης και εποπτείας που προβλεπόταν στην Οδηγία 93/22/ΕΚ στο νέο καθεστώς της MiFID, και
- η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αρμόδιων εποπτικών αρχών με την υπογραφή σχετικού πρωτοκόλλου εντός του πρώτου τριμήνου 2007.

Στο ίδιο πλαίσιο, η CESR δημοσίευσε στις 22 Οκτωβρίου 2007 πρωτόκολλο για την εποπτεία των υποκαταστημάτων υπό το καθεστώς της MiFID στο οποίο περιγράφεται με περισσότερη σαφήνεια η κατανομή των αρμοδιοτήτων των εποπτικών αρχών του κράτους μέλους καταγωγής και του κράτους μέλους υποδοχής.

(στ) Βέλτιστη εκτέλεση εντολών σύμφωνα με την MiFID

Το καθεστώς για τη βέλτιστη εκτέλεση εντολών της MiFID προβλέπει την υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων να ενεργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τον πελάτη τους, λαμβάνοντας υπόψη την τιμή, το κόστος, την ταχύτητα, την πιθανότητα εκτέλεσης της εντολής και του διακανονισμού, τον όγκο, τη φύση και οποιονδήποτε άλλο παράγοντα αφορά την εκτέλεση της εντολής.

Η CESR δημοσίευσε στις 29 Μαΐου 2007 «Ερωτήσεις και Απαντήσεις» (Q&A) αναφορικά με τις υποχρεώσεις βέλτιστης εκτέλεσης εντολών. Οι Ερωτήσεις και Απαντήσεις αποτελούν μια πρακτική προσέγγιση της CESR για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που τίθενται σχετικά και καλύπτουν διάφορα ζητήματα, όπως, ενδεικτικά, το περιεχόμενο και το βαθμό της διαφοροποίησης της πολιτικής βέλτιστης εκτέλεσης εντολών, τη δυνατότητα χρήσης ενός μοναδικού τόπου εκτέλεσης εντολών, την αξιολόγηση της σχετικής σπουδαιότητας των παραγόντων βέλτιστης εκτέλεσης, τις συνολικές αμοιβές και προμήθειες, την ανακοίνωση πληροφοριών, τη συναίνεση του επενδυτή και τις προϋποθέσεις παρακολούθησης και αναθεώρησης της πολιτικής βέλτιστης εκτέλεσης εντολών.

(ζ) Διαφάνεια της αγοράς

Σύμφωνα με τα εκτελεστικά μέτρα που καθιερώνονται με τον Κανονισμό 1287/2006, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές οφείλουν να δημοσιεύουν πληροφορίες αναφορικά με όλες τις μετοχές που έχουν γίνει αποδεκτές για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά.

Η CESR συγκέντρωσε την πληροφόρηση αυτή και την εξέδωσε με τη μορφή βάσης δεδομένων για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2007. Το περιεχόμενο της πληροφόρησης αυτής επιτρέπει στους συμμετέχοντες της αγοράς να αναγνωρίζουν τις «ρευστές μετοχές» (για τους σκοπούς των υποχρεώσεων που προκύπτουν για τους συστηματικούς εσωτερικοποιητές).

(η) Διαφάνεια μη μετοχικών τίτλων

Στις 9 Αυγούστου 2007 η CESR υπέβαλε Συμβουλή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την αναγκαιότητα ή μη της διεύρυνσης των υποχρεώσεων διαφάνειας της αγοράς σε μη μετοχικά χρηματοπιστωτικά μέσα, καταλήγοντας ότι μια τέτοια διεύρυνση δεν κρίνεται επί του παρόντος αναγκαία.

2.2. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών για την κατάχρηση αγοράς

Στο πλαίσιο των εργασιών της στο επίπεδο 3 σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, η CESR προέβη κατά τη διάρκεια του έτους 2007, στις ακόλουθες ενέργειες σε ό,τι αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο για την κατάχρηση αγοράς:

(α) Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ

Στις 12 Ιουλίου 2007 δημοσιεύτηκε από τη CESR η δεύτερη δέσμη Κατευθυντήριων Γραμμών για την εφαρμογή της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς (σε συνέχεια της πρώτης δέσμης Κατευθυντήριων Γραμμών για την εφαρμογή της ανωτέρω οδηγίας, που είχαν εκδοθεί το Μάιο του 2005).

Οι εν λόγω Κατευθυντήριες Γραμμές εστιάζουν:

- στην έννοια της προνομιακής πληροφορίας,
- στους λόγους για τους οποίους θα μπορούσε να καθυστερήσει η δημοσίευση προνομιακής πληροφορίας, και
- στις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια πληροφορία αναφορικά με εκκρεμείς εντολές πελάτη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως προνομιακή πληροφορία.

(β) Πρόγραμμα εργασιών στο πλαίσιο της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς

Στις 26 Ιουλίου 2007 η CESR δημοσίευσε το πρόγραμμα εργασιών της στο οποίο καταγράφει θέματα για περαιτέρω εργασίες που προτίθεται να αναλάβει αναφορικά με την Οδηγία 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς. Το πρόγραμμα εργασιών της εστιάζει, μεταξύ άλλων, στην εναρμόνιση των προϋποθέσεων για τους καταλόγους των προσώπων που κατέχουν εσωτερική πληροφόρηση, τη γνωστοποίηση των ύποπτων συναλλαγών και το καθεστώς πράξεων σταθεροποίησης.

(γ) Δημοσίευση από τη CESR των διοικητικών μέτρων και των ποινικών κυρώσεων των κρατών μελών για την κατάχρηση αγοράς

Στις 22 Νοεμβρίου 2007, η CESR δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις, καθώς και τις ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εφαρμογής της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς στις εθνικές έννομες τάξεις τους. Σκοπός της εν λόγω έκθεσης είναι να ενημερώσει τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους συμμετέχοντες στην αγορά για τα διαφορετικά νομικά πλαίσια που ισχύουν στα κράτη μέλη για την επιβολή κυρώσεων και διοικητικών μέτρων σε περιπτώσεις παραβιάσεων των διατάξεων της εν λόγω Οδηγίας.

2.3. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών για το ενημερωτικό δελτίο

Στο πλαίσιο των εργασιών της στο επίπεδο 3 σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy, η CESR προέβη κατά τη διάρκεια του έτους 2007, στις ακόλουθες ενέργειες σε ό,τι αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο για το ενημερωτικό δελτίο:

(α) Έκθεση της CESR αναφορικά με την Οδηγία 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο

Τον Ιούνιο του 2007, η CESR δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με την Οδηγία 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο. Σκοπός της έκθεσης ήταν να αξιολογήσει κατά πόσο το νέο καθεστώς για το ενημερωτικό δελτίο επιτυγχάνει αποτελεσματικά τους στόχους του που είναι η προστασία των επενδυτών και η μείωση του κόστους κεφαλαίου, καθώς επίσης και τη συμβολή του στη δημιουργία ενιαίας αγοράς για τις κινητές αξίες.

Από την έκθεση προκύπτει ότι οι φορείς της αγοράς που συμμετείχαν στη διαβού-

λευση που είχε προηγηθεί σχετικά εξέφρασαν σε γενικές γραμμές την ικανοποίησή τους για το νέο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο, εκτιμώντας ότι τόσο η Οδηγία 2003/71/ΕΚ όσο και τα εκτελεστικά μέτρα αποτελούν ένα σημαντικό βήμα για την επίτευξη της ενιαίας αγοράς. Ωστόσο, επισημάνθηκε επίσης ότι ορισμένες διατάξεις προκαλούν σημαντικές πρακτικές δυσκολίες, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν.

(β) επικαιροποίηση των Ερωτήσεων και Απαντήσεων (Frequently Asked Questions) για το ενημερωτικό δελτίο

Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας να παρέχει στους φορείς της αγοράς γρήγορες και αξιόπιστες απαντήσεις σε πρακτικά ζητήματα που τους απασχολούν αναφορικά με το ενημερωτικό δελτίο που απαιτείται σε περιπτώσεις δημόσιας προφοράς κινητών αξιών και εισαγωγής τους για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, η CESR προχώρησε εντός του 2007 σε επικαιροποίηση των Ερωτήσεων και Απαντήσεων με την προσθήκη νέων θεμάτων που αφορούν σε πρακτικά ζητήματα εφαρμογής των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων.

(γ) Ισχύον καθεστώς των κρατών μελών για τη γλώσσα κατάρτισης του ενημερωτικού δελτίου

Προκειμένου να συμβάλει στη διευκόλυνση των διασυνοριακών δημόσιων προφορών, η CESR δημοσίευσε συγκεντρωτικό πίνακα στον οποίο παρουσιάζονται:

- οι γλώσσες κατάρτισης του ενημερωτικού δελτίου που γίνονται αποδεκτές από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, προκειμένου να καταστεί εφικτή η εξέταση του ενημερωτικού δελτίου από την αρχή αυτή, και
- το ισχύον καθεστώς αναφορικά με το εάν η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους υποδοχής απαιτεί τη μετάφραση του περιληπτικού σημειώματος στην ή στις επίσημες γλώσσες του.

2.4. Εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά

Στις 8 Μαρτίου 2007 εκδόθηκε η Οδηγία 2007/14/ΕΚ της Επιτροπής «σχετικά με τον καθορισμό αναλυτικών κανόνων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά».

Με την εν λόγω Οδηγία ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με:

- το ελάχιστο περιεχόμενο των εξαμηνιαίων μη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων,
- τους μηχανισμούς ελέγχου των αρμόδιων αρχών όσον αφορά τους ειδικούς διαπραγματευτές,
- τη μέγιστη διάρκεια του συνήθους «σύντομου κύκλου διακανονισμού», και
- τους μετόχους και τα φυσικά πρόσωπα που υποχρεούνται να προβαίνουν σε κοινοποίηση των σημαντικών συμμετοχών τους.

Επίσης, στις 11 Οκτωβρίου 2007 εκδόθηκε Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με το ηλεκτρονικό δίκτυο των επίσημα καθορισμένων μηχανισμών κεντρικής αποθήκευσης των ρυθμιζόμενων πληροφοριών που αναφέρονται στην Οδηγία 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Στόχος της ανωτέρω Σύστασης είναι να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την αποτελεσματική διασύνδεση των επίσημα καθορισμένων μηχανισμών για την κεντρική αποθήκευση των ρυθμιζόμενων πληροφοριών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 21 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, σε ένα ενιαίο ηλεκτρονικό δίκτυο εντός της Κοινότητας.

2.5. Επενδυτικά κεφάλαια

Σε συνέχεια της έκδοσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Λευκής Βίβλου για την ενίσχυση του πλαισίου της ενιαίας αγοράς που διέπει τα επενδυτικά κεφάλαια, η οποία δημοσιεύτηκε στις 16 Νοεμβρίου 2006 και η οποία εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της αναθεώρησης της Οδηγιών για τους ΟΣΕΚΑ, εντός του έτους 2007 έλαβαν χώρα οι ακόλουθες εξελίξεις:

(α) Δημοσιεύτηκε με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έκθεση αναφορικά με διάφορα ζητήματα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, όπως η δημιουργία

ενιαίου καθεστώτος ιδιωτικών τοποθετήσεων για όλα τα κράτη μέλη, θέματα μεταχείρισης των υποκείμενων κεφαλαίων των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου (funds of hedge funds) και των κεφαλαίων επενδύσεων σε ακίνητα (real estate funds), καθώς και διάφορα θέματα που άπτονται της πολυπλοκότητας και των ιδιαιτεροτήτων που εμφανίζουν ορισμένα εναλλακτικά επενδυτικά κεφάλαια, όπως τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνων (hedge funds) και τα ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια (private equity).

(β) Δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2007 κείμενο δημόσιας διαβούλευσης αναφορικά με τα επενδυτικά προϊόντα που μπορεί να θεωρηθούν ως «υποκατάστατα», δηλαδή προϊόντα που παρουσιάζουν παρεμφερή κίνδυνο αλλά υπόκεινται σε διαφορετικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Σκοπός της εν λόγω διαβούλευσης ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσο υπάρχει συγκεκριμένος και ουσιαστικός κίνδυνος για την προστασία του επενδυτή λόγω του διαφορετικού επιπέδου παρεχόμενης πληροφόρησης για τα χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων ή λόγω του διαφορετικού ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τους διαμεσολαβούντες χρηματοπιστωτικούς φορείς που παρέχουν τα εν λόγω προϊόντα.

(γ) Το Μάρτιο του 2007 εκδόθηκε η Οδηγία 2007/16/ΕΚ της Επιτροπής για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους ΟΣΕΚΑ.

(δ) Το Μάρτιο του 2007 δημοσιεύτηκαν επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές της CCSR αναφορικά με την επιλεξιμότητα των περιουσιακών στοιχείων στα οποία επενδύουν οι ΟΣΕΚΑ. Στόχος των Κατευθυντήριων Γραμμών της CCSR είναι η διασφάλιση της καταλληλότητας των χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία επενδύουν οι ΟΣΕΚΑ, συμπεριλαμβανομένων των μεταβιβάσιμων κινητών αξιών, των μέσων χρηματαγοράς και των χρηματοοικονομικών δεικτών.

Στο ίδιο πλαίσιο, στις 17 Ιουλίου 2007, η CCSR εξέδωσε Κατευθυντήριες Γραμμές αναφορικά με την κατάταξη των δεικτών των κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου ως χρηματοοικονομικών δεικτών.

2.6. Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

Στις 4 Ιανουαρίου 2007, η CCSR εξέδωσε την πρώτη ετήσια έκθεσή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τη συμμόρφωση των Οργανισμών Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (εφεξής ΟΑΠΙ) με τον Κώδικα Δεοντολογίας της IOSCO. Στην έκθεσή της η CCSR καταλήγει ότι οι επιμέρους κώδικες δεοντολογίας που έχουν υιοθετήσει οι ΟΑΠΙ συμμορφώνονται κατά ένα μεγάλο μέρος με τον Κώδικα Δεοντολογίας της IOSCO, αναγνωρίζοντας ωστόσο επίσης ότι υπάρχουν σημαντικές

αποκλίσεις σε ορισμένα σημεία, όπως για παράδειγμα σε ό,τι αφορά την ποιότητα της διαδικασίας αξιολόγησης και τις συγκρούσεις συμφερόντων.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε νέο αίτημα προς τη CCSR για περαιτέρω διερεύνηση του ρόλου των ΟΑΠΙ, κυρίως σε θέματα που αφορούν τη διαφάνεια που διέπει τις μεθοδολογίες αξιολόγησης, το προσωπικό που απασχολείται στις διαδικασίες αξιολόγησης, την περιοδική παρακολούθηση των αξιολογήσεων και τις πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων που ανακύπτουν.

Στο πλαίσιο αυτό, η CCSR στις 5 Νοεμβρίου 2007 δημοσίευσε χρονοδιάγραμμα των δράσεων που πρόκειται να αναλάβει σχετικά. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, η CCSR θα διεξάγει δημόσια διαβούλευση κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2008, ενώ η υποβολή της τελικής έκθεσής της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τοποθετείται στα μέσα Μαΐου 2008.

2.7. TARGET2-Securities

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μέλη του ΕΣΚΤ μπορούν να παρέχουν διευκολύνσεις, με σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικών και υγιών συστημάτων συμψηφισμού και πληρωμών εντός της Κοινότητας και με άλλες χώρες. Στις 7 Ιουλίου 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ εξέτασε το ενδεχόμενο παροχής υπηρεσιών διακανονισμού συναλλαγών σε τίτλους στην ευρωζώνη σε χρήμα κεντρικής τράπεζας και στις 8 Μαρτίου 2007 έλαβε την απόφαση να προχωρήσει στην υλοποίηση της εν λόγω δυνατότητας (Project TARGET2-Securities, εφεξής T2S). Στο πλαίσιο αυτό, στις 26 Απριλίου 2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δημοσίευσε:

- ενημερωτικό κείμενο σχετικά με την οργάνωση του πρώτου σταδίου του T2S (υπό α), και
- κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με τις γενικές αρχές και μια δέσμη προτάσεων υψηλού επιπέδου σχετικά με λειτουργικά χαρακτηριστικά και το πεδίο εφαρμογής του T2S (υπό β).

(α) Όσον αφορά την οργάνωση του πρώτου σταδίου του έργου T2S βασικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι εξής επιτροπές και ομάδες εργασίας: Advisory Group (υπό i), Technical Groups (υπό ii), και National User Groups (υπό iii).

(i) Το Advisory Group έχει συμβουλευτικό ρόλο και λογοδοτεί απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

(ii) Τα Technical Groups διαμορφώνουν τα κείμενα διαβούλευσης που

άπτονται θεμάτων τεχνικού χαρακτήρα υπό την καθοδήγηση του Advisory Group.

(iii) Τέλος, οι εθνικές κοινότητες χρηστών (National User Groups), στη σύνθεση των οποίων θα συμμετέχουν οι εθνικοί αντιπρόσωποι στο Advisory Group, καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς από την εγχώρια αγορά, θα συγκροτηθούν με πρωτοβουλία των εθνικών κεντρικών τραπεζών και θα έχουν ως έργο την υποβολή σχολίων στα πλαίσια των διαβουλεύσεων που θα ακολουθήσουν.

(β) Στο κείμενο διαβούλευσης για το T2S, η ΕΚΤ καθόρισε τα βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του T2S, ορίζοντας ότι προτίθεται να παρέχει στο μέλλον υπηρεσίες διακανονισμού πράξεων σε τίτλους. Το πεδίο εφαρμογής του T2S περιορίζεται μόνο στο σκέλος του διακανονισμού των συναλλαγών σε τίτλους που διακανονίζονται σε χρήμα κεντρικής τράπεζας (post trading) και δεν περιλαμβάνει υπηρεσίες φύλαξης τίτλων, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, εταιρικές πράξεις και άλλες δραστηριότητες. Για το σκοπό αυτό θα διαμορφωθεί ενιαία πλατφόρμα διακανονισμού από τέσσερις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέλη του ΕΣΚΤ (Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France και Banca d'Italia). Βασικά χαρακτηριστικά του έργου είναι τα εξής:

- υλοποίηση ενιαίας τεχνικής πλατφόρμας παροχής υπηρεσιών διακανονισμού προς τα εθνικά και διεθνή κεντρικά αποθετήρια η οποία θα αναπτυχθεί και θα λειτουργεί βάσει της πλατφόρμας του TARGET2,
- τα κεντρικά αποθετήρια θα διατηρούν λογαριασμούς τίτλων στο T2S για τον τελικό διακανονισμό των συναλλαγών βάσει της αρχής delivery versus payment (DvP),
- τα κεντρικά αποθετήρια θα διατηρήσουν τις σχέσεις τους με τους πελάτες τους (επιχειρήσεις επενδύσεων, πιστωτικά ιδρύματα, εκδότες τίτλων, επενδυτές) προς τους οποίους παρέχουν υπηρεσίες (θεματοφυλακής, διανομή μερίσματος κ.λπ.).

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

(α) Το πλαίσιο αναφοράς

Τον Αύγουστο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3606/2007 «Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις» με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η κοινοτική Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (γνωστή με το αγγλικό ακρωνύμιο “MiFID”), η οποία κατήργησε την κοινοτική Οδηγία 93/22/ΕΟΚ για τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών, που είχε ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο με το νόμο 2396/1996.

Ο νόμος 3606/2007 αποτελείται από δύο μέρη. Ειδικότερα:

- με το πρώτο μέρος, το οποίο περιέχει δέκα (10) κεφάλαια, ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ, και
- με το δεύτερο μέρος, το οποίο περιέχει δύο (2) κεφάλαια θεσπίστηκαν ρυθμίσεις αναφορικά με την αδειοδότηση και τη λειτουργία συστημάτων κεντρικού αντισυμβαλλομένου, εκκαθάρισης και διακανονισμού, επήλθαν τροποποιήσεις στην υφιστάμενη νομοθεσία και καταργήθηκαν πολλές από τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς, οι οποίες δεν συνάδουν με το καθεστώς που καθιερώνεται με την MiFID.

Οι τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και των εκτελεστικών μέτρων ενσωματώθηκαν με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, τον Οκτώβριο του 2007 δημοσιεύτηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος η ΠΔ/ΤΕ 2597/31.10.2007 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, σχετικά με το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων», καθώς και οι ακόλουθες εννέα Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς:

- 1/452/1.11.2007 «Κανόνες Συμπεριφοράς ΕΠΕΥ»,
- 2/452/1.11.2007 «Οργανωτικές απαιτήσεις για τη λειτουργία των ΑΕΠΕΥ»,
- 3/452/1.11.2007 «Αξιολόγηση μετόχων με ειδική συμμετοχή»,
- 4/452/1.11.2007 «Κριτήρια καταλληλότητας των προσώπων που διευθύνουν τις δραστηριότητες ΑΕΠΕΥ, ΑΕΕΔ, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΧ και ΑΕΕΑΠ»,
- 5/452/1.11.2007 «Εγγραφή συνδεδεμένων αντιπροσώπων σε μητρώο»,
- 5/452/1.11.2007 «Αξιολόγηση μετόχων με ειδική συμμετοχή»,

- 6/452/1.11.2007 «Εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις συναλλακτικής διαφάνειας»,
- 7/452/1.11.2007 «Υποχρεώσεις γνωστοποίησης συναλλαγών και καταχώρησης στοιχείων»,
- 8/452/1.11.2007 «Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας οργανωμένης αγοράς», και
- 9/452/1.11.2007 «Βιβλία και στοιχεία ΑΕΕΔ».

Τέλος, από την 1η Νοεμβρίου 2007 άρχισε η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1287/2006 της Επιτροπής «για την εφαρμογή της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις τήρησης αρχείων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων, τη γνωστοποίηση συναλλαγών, τη διαφάνεια της αγοράς, την εισαγωγή χρηματοπιστωτικών μέσων προς διαπραγμάτευση, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής», ο οποίος αποτελεί τη δεύτερη δέσμη εκτελεστικών μέτρων που έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy στο πλαίσιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ.

(β) Το πεδίο εφαρμογής του νέου πλαισίου και οι σημαντικότερες τροποποιήσεις

Με το νόμο 3606/2007 επήλθαν ιδιαίτερα σημαντικές τροποποιήσεις σε σχέση με το ισχύον καθεστώς που διέπει την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών:

- τόσο σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους διαμεσολαβούντες χρηματοπιστωτικούς φορείς που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες,
- όσο και σε σχέση με τις μεθόδους διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, καθώς καταργείται ο κανόνας της πραγματοποίησης συναλλαγών μόνο σε οργανωμένες αγορές, που ίσχυε σε αρκετά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Οι νέες ρυθμίσεις εφαρμόζονται:

- στις επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ),
- σε πολύ μεγάλο βαθμό στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες,
- στις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ), εφόσον και στην έκταση που παρέχουν συγκεκριμένες επενδυτικές υπηρεσίες σε ατομική βάση (όπως π.χ. διαχείριση χαρτοφυλακίου), και
- στις ρυθμιζόμενες αγορές, όπως π.χ. στην Ελλάδα το Χρηματιστήριο Αθηνών.

Αν ήθελε κανείς να συνοψίσει τις σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν με το νέο πλαίσιο, θα μπορούσε να αναφερθεί στα ακόλουθα:

- Καταργήθηκε ο κανόνας που ίσχυε στην Ελλάδα, όπως και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, για την υποχρέωση συγκέντρωσης των συναλλαγών μόνο σε οργανωμένες αγορές, καθώς παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης εναλλακτικών μεθόδων διαπραγμάτευσης, όπως οι Πολυμερείς Μηχανισμοί Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), οι οποίοι θα μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης τόσο των φορέων που διαχειρίζονται οργανωμένες αγορές όσο και επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και πιστωτικών ιδρυμάτων, εφόσον διαθέτουν τη σχετική άδεια. Παράλληλα, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών θα μπορούν, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο, να προβαίνουν στην καλούμενη συστηματική εσωτερικοποίηση, να συναλλάσσονται δηλαδή κατά τρόπο οργανωμένο, συχνά και συστηματικά για ίδιο λογαριασμό εκτελώντας εντολές πελατών εκτός ρυθμιζόμενης αγοράς ή ΠΜΔ.
- Διευρύνθηκε το φάσμα των παρεχόμενων επενδυτικών υπηρεσιών, καθώς καθιερώθηκαν δύο νέες επενδυτικές υπηρεσίες, δηλαδή η παροχή επενδυτικών συμβουλών και η εκμετάλλευση ΠΜΔ, ενώ προστέθηκαν δύο νέες παρεπόμενες επενδυτικές υπηρεσίες, δηλαδή η έρευνα στον τομέα των επενδύσεων και η χρηματοοικονομική ανάλυση.
- Επιβλήθηκαν πολύ σημαντικές απαιτήσεις οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, εισήχθησαν ιδιαίτερα εκτεταμένες υποχρεώσεις αναφορικά με την οργανωτική διάρθρωση των επιχειρήσεων που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, η ορθή διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται και η συμμόρφωσή τους με τους κανόνες που επιβάλλονται.

Παράλληλα, επιβλήθηκαν αυξημένες υποχρεώσεις σε σχέση με τους κανόνες που θα πρέπει να τηρούν οι επιχειρήσεις προς τους πελάτες τους, ώστε αφενός μεν οι τελευταίοι να πληροφορούνται ορθά και πλήρως αναφορικά με τις επιμέρους παρεχόμενες επενδυτικές υπηρεσίες, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που συνεπάγονται και αφετέρου οι επιχειρήσεις να αντλούν από τους πελάτες τους τις αναγκαίες πληροφορίες για να έχουν σαφή εικόνα για την καταλληλότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν.

- Τέλος, μια σημαντική καινοτομία που εισήχθη με το νέο πλαίσιο είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων κριτηρίων με βάση τα οποία οι πελάτες διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:
 - ιδιώτες, οι οποίοι θα απολαμβάνουν της μεγαλύτερης δυνατής προστασίας,
 - επαγγελματίες, οι οποίοι θα απολαμβάνουν περιορισμένης προστασίας, και

- επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους, οι οποίοι δεν θα καλύπτονται από τους κανόνες προστασίας σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες λήψης και διαβίβασης εντολών, εκτέλεσης εντολών και διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό.

Με τη διάκριση αυτή επιχειρείται η εξισορρόπηση κατά το δυνατόν των σημαντικών επιβαρύνσεων που συνεπάγεται το νέο πλαίσιο για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών σχετικά με την παροχή προστασίας στους επενδυτές που πράγματι έχουν ανάγκη προστασίας.

3.2. Εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ

Στις 27 Δεκεμβρίου 2007 εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3601/2007 «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*» οι ακόλουθες Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ:

- 1/459/27.12.2007 «*Πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων των ΕΠΕΥ*»,
- 2/459/27.12.2007 «*Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των ΕΠΕΥ που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα*»,
- 3/459/27.12.2007 «*Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου των ΕΠΕΥ σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση*»,
- 4/459/27.12.2007 «*Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων των ΕΠΕΥ για τον κίνδυνο αγοράς*»,
- 5/459/27.12.2007 «*Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου*»,
- 6/459/27.12.2007 «*Κεφαλαιακές απαιτήσεις ΕΠΕΥ έναντι του λειτουργικού κινδύνου*»,
- 7/459/27.12.2007 «*Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των ΕΠΕΥ*»,
- 8/459/27.12.2007 «*Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ) των ΕΠΕΥ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς*», και
- 9/459/27.12.2007 «*Δημοσιοποίηση από τις ΕΠΕΥ εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους*».

Κατ' αντιστοιχία με τις ΠΔ/ΤΕ που εκδόθηκαν αναφορικά με τα πιστωτικά ιδρύματα (υπό Α 1.1), με τις ως άνω Αποφάσεις ενσωματώθηκαν, βάσει ειδικών εξουσιοδοτήσεων του νόμου 3601/2007, οι τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των ΕΠΕΥ των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ.

3.3. Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ για τις προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά

Τον Απρίλιο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3556/2007 «*Προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και άλλες διατάξεις*» με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η ομότιτλη Οδηγία 2004/109/ΕΚ.

Ο νόμος 3556/2007, ο οποίος εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κρατών, των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, καθορίζει τις περιοδικές και διαρκείς υποχρεώσεις πληροφόρησης προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται τα εν λόγω πρόσωπα.

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης σχετικά με τον εκδότη κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- υποχρεώσεις περιοδικής πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, οι οποίες συνίστανται στην ετήσια και την εξαμηνιαία οικονομική έκθεση του εκδότη με το περιεχόμενο που προβλέπεται από το νόμο, καθώς επίσης και στις τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις για το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης,
- υποχρεώσεις διαρκούς πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, οι οποίες συνίστανται στην υποχρέωση ενημέρωσης σε περίπτωση απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών συμμετοχών, απόκτησης ή διάθεσης ή άσκησης σημαντικών ποσοστών δικαιωμάτων ψήφου, απόκτησης ή διάθεσης χρηματοπιστωτικών μέσων, στην υποχρέωση δημοσιοποίησης σε περίπτωση απόκτησης ή διάθεσης ιδίων μετοχών, καθώς επίσης και στην υποχρέωση παροχής συγκεκριμένων πληροφοριών εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες στο νόμο προϋποθέσεις, και
- υποχρεώσεις ενημέρωσης των κατόχων κινητών αξιών οι οποίες έχουν ει-

σαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, οι οποίες συνίστανται στην παροχή των αναγκαίων πληροφοριών, ώστε να μπορούν οι μέτοχοι και οι κάτοχοι χρεωστικών τίτλων να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Στο νόμο ρυθμίζονται επίσης πρόσθετες υποχρεώσεις των εκδοτών των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά να ενημερώνουν την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η γλώσσα δημοσιοποίησης της προβλεπόμενης στο νόμο πληροφόρησης, ο τρόπος πρόσβασης σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες, καθώς επίσης και οι υποχρεώσεις εκδότη με καταστατική έδρα σε τρίτη χώρα.

Αρμόδια για την εποπτεία των διατάξεων του εν λόγω νόμου ορίζεται η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ενώ καθορίζονται διεξοδικά τα μέτρα τα οποία μπορεί να λαμβάνει στο πλαίσιο της εποπτείας που ασκεί και οι κυρώσεις που μπορεί να επιβάλλει.

Κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 3556/2007 εκδόθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

- η Απόφαση ΕΚ 1/434/3.7.2007 με την οποία εξειδικεύονται ορισμένα ζητήματα που αφορούν την περιοδική και διαρκή πληροφόρηση του ν. 3556/2007,
- η Απόφαση 6/448/11.10.2007 αναφορικά με τα στοιχεία και τις πληροφορίες που προκύπτουν από τις τριμηνιαίες και τις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις,
- η Απόφαση 7/448/11.10.2007 σχετικά με πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία της ετήσιας και εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης και της ετήσιας και εξαμηνιαίας έκθεσης του διοικητικού συμβουλίου,
- η Εγκύκλιος αρ. 33 με την οποία παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης σημαντικών συμμετοχών, όπως αυτές ορίζονται στο ν. 3556/2007 και εξειδικεύονται στην ως άνω Απόφαση, και
- το έντυπο γνωστοποίησης TR-1 για την απόκτηση ή διάθεση σημαντικών συμμετοχών.

3.4. Έναρξη αγοράς Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Δ.Α.Κ.)

Στις 12 Ιουλίου 2007 δημοσιεύτηκαν οι Αποφάσεις 2/435/12.7.2007 «*Διαπραγματεύσιμα Αμοιβαία Κεφάλαια*» και 3/435/12.7.2007 «*Αναπαραγωγή χρηματιστηριακού δείκτη από αμοιβαία κεφάλαια*» του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Με την Απόφαση 2/435/12.7.2007 επιτρέπεται η εισαγωγή για διαπραγμάτευση σε

οργανωμένη αγορά των μεριδίων νεοσυσταθέντος αμοιβαίου κεφαλαίου, καθώς και η εισαγωγή για διαπραγμάτευση ήδη εισηγμένων μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων που αναπαράγουν χρηματιστηριακό δείκτη και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 85/611/ΕΟΚ.

Με την Απόφαση 3/4345/12.7.2007 προσδιορίζεται η διαδικασία αναπαραγωγής χρηματιστηριακού δείκτη από αμοιβαία κεφάλαια.

Τα Διαπραγματεύσιμα Αμοιβαία Κεφάλαια (Δ.Α.Κ.) ή σύμφωνα με τη διεθνή ορολογία Exchange Traded Funds (ETFs), είναι μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων τα οποία εισάγονται προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και διαπραγματεύονται κατά τη διάρκεια των ωρών διαπραγμάτευσης του χρηματιστηρίου, όπως ακριβώς οι μετοχές. Τα Δ.Α.Κ. δίνουν τη δυνατότητα στον επενδυτή να πραγματοποιήσει διασπορά του κινδύνου της επένδυσής του μέσω της έκθεσης σε διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, ενώ έχουν ως κύριο επενδυτικό στόχο την αναπαραγωγή της απόδοσης ενός συγκεκριμένου δείκτη.

3.5. Λειτουργία ημι-οργανωμένης αγοράς (semi-regulated market) στο Χρηματιστήριο Αθηνών – Η νέα Εναλλακτική Αγορά (ΕΝ.Α.)

Με την Απόφαση 4/443/6.9.2007 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς εγκρίθηκε η λειτουργία Πολυμερούς Μηχανισμού Διαπραγμάτευσης υπό τη διαχείριση του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Η νέα καλούμενη Εναλλακτική Αγορά (ΕΝ.Α.) τελεί υπό τη διαχείριση του Χρηματιστηρίου Αθηνών και εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ιδίως σε θέματα που αφορούν την κατάχρηση αγοράς, τις δημόσιες προτάσεις και το ενημερωτικό δελτίο, εφόσον απαιτείται δημοσίευσή του.

Με τη μη ένταξη της εν λόγω αγοράς στις οργανωμένες αγορές, που έχει ως αποτέλεσμα την ελαστικοποίηση των κανόνων εισαγωγής και διαπραγμάτευσης, επιδιώκεται η μείωση του κόστους και η συνακόλουθη ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς για μικρομεσαίες κυρίως επιχειρήσεις που αναζητούν ελκυστικότερες μορφές χρηματοδότησης και για επενδυτές που διατίθενται να επενδύσουν σε υψηλότερου κινδύνου αγορές.

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Διεθνές επίπεδο

Περιορισμός του κινδύνου διακανονισμού συναλλαγών σε ξένο νόμισμα

Τον Ιούλιο του 2007 η Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού (Committee on Payment and Settlement Systems) που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης με θέμα «Πρόοδος στον περιορισμό του κινδύνου διακανονισμού συναλλαγών σε ξένο νόμισμα» (Progress in reducing foreign exchange settlement risk - consultative report).

Ο κίνδυνος διακανονισμού συναλλαγών σε ξένο νόμισμα είναι εγγενής στις πράξεις συναλλάγματος δεδομένου ότι σε μια πράξη αγοραπωλησίας συναλλάγματος το κάθε νόμισμα πρέπει να διακανονίζεται στην κεντρική τράπεζα της χώρας έκδοσής του, ενώ οι τοπικές αγορές μπορεί να έχουν διαφορετικό ωράριο λειτουργίας. Ο κίνδυνος διακανονισμού στις πράξεις συναλλάγματος διαρκεί για το χρονικό διάστημα από τη στιγμή της αμετάκλητης εισαγωγής της εντολής πώλησης στο σύστημα, μέχρι τη στιγμή οριστικής πίστωσης του ποσού του αγορασθέντος νομίσματος στο λογαριασμό του δικαιούχου. Εκδηλώνεται μάλιστα με ιδιαίτερη ένταση έχοντας, συχνά, συστημική διάσταση, λόγω του όγκου της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος, της αλληλεξάρτησης των σχετικών αγορών σε παγκόσμιο επίπεδο και της συγκέντρωσης του μεγαλύτερου μέρους του όγκου των συναλλαγών σε συγκεκριμένες τράπεζες.

Ο κίνδυνος διακανονισμού στις πράξεις συναλλάγματος έχει δύο διαστάσεις:

- Η πρώτη αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο που ελλοχεύει σε περίπτωση οριστικής αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ενός εκ των αντισυμβαλλομένων σε μια πράξη συναλλάγματος, οπότε ο έτερος αντισυμβαλλόμενος υφίσταται ζημία αντίστοιχη της αξίας της σχετικής πράξης.
- Η δεύτερη διάσταση αναφέρεται στον κίνδυνο ρευστότητας σε περίπτωση που ο ένας εκ των αντισυμβαλλομένων αδυνατεί να εκπληρώσει την υποχρέωσή του στην προβλεπόμενη ημερομηνία.

Στο πρώτο μέρος του κειμένου διαβούλευσης καταγράφεται η πρόοδος που έχει επέλθει την τελευταία δεκαετία για τον περιορισμό του συστημικού κινδύνου από το διακανονισμό συναλλαγών σε ξένο νόμισμα βάσει της μακροπρόθεσμης στρατηγικής που έθεσαν οι κεντρικές τράπεζες του G-10 το 1996. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, σε δείγμα 100 και πλέον τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη αγορά, η εν λόγω μακροχρόνια στρατηγική παρουσίασε σημαντική επιτυχία. Συγκεκριμένα, το 55% των υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα διακα-

νονίζεται πλέον μέσω της CLS (Continuous Linked Settlement) που αποτελεί μια εξειδικευμένη υπηρεσία διακανονισμού συναλλαγών σε ξένο νόμισμα στη βάση των ακόλουθων αρχών χάρη στις οποίες επιτυγχάνεται η μείωση αν όχι εξάλειψη του κινδύνου διακανονισμού:

- πληρωμή έναντι πληρωμής (payment-versus-payment), και
- θετικό υπόλοιπο των λογαριασμών (positive account balance rule).

Στο δεύτερο μέρος του κειμένου διαβούλευσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι ποσοστό 45% των πράξεων σε ξένο νόμισμα διακανονίζεται εκτός CLS, συστήνονται συγκεκριμένες δράσεις προς τις εμπορικές τράπεζες, τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και τους κλαδικούς φορείς, προκειμένου να περιοριστεί περαιτέρω ο κίνδυνος διακανονισμού σε μια αγορά που η αξία της υπερβαίνει ημερησίως και κατά μέσο όρο τα πέντε (5) τρισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Η Οδηγία 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά

(α) Σκοπός και αντικείμενο

Στις 13 Νοεμβρίου 2007 εκδόθηκε η Οδηγία 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, ο σκοπός της οποίας συνίσταται:

- στη θέσπιση των προϋποθέσεων, οι οποίες πρέπει να πληρούνται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών, προκειμένου να αποκτήσουν άδεια λειτουργίας ως ιδρύματα πληρωμών,
- στη θέσπιση ορισμένων κανόνων αναφορικά με όλους τους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών,
- στην καθιέρωση των κανόνων διαφάνειας και των υποχρεώσεων ενημέρωσης που πρέπει να τηρούνται σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών, καθώς επίσης και
- στον καθορισμό των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και των παρεχόντων αυτές ως τακτική απασχόληση ή επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ως υπηρεσίες πληρωμών νοούνται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 της Οδηγίας:

- οι υπηρεσίες που επιτρέπουν τις καταθέσεις μετρητών σε λογαριασμό πληρωμών, καθώς και όλες οι δραστηριότητες που απαιτούνται για την τήρηση λογαριασμού πληρωμών,

- οι υπηρεσίες που επιτρέπουν τις αναλήψεις μετρητών από λογαριασμό πληρωμών, καθώς και όλες οι δραστηριότητες που απαιτούνται για την τήρηση λογαριασμού πληρωμών,
- η εκτέλεση πράξεων πληρωμής, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς κεφαλαίων σε λογαριασμό πληρωμών που έχει ανοίξει ο χρήστης στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του ή σε άλλο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών: εκτέλεση εντολών άμεσης χρέωσης, συμπεριλαμβανομένης της εφάπαξ άμεσης χρέωσης, εκτέλεση πράξεων πληρωμής με κάρτα πληρωμής ή ανάλογο μέσο, εκτέλεση μεταφορών πίστωσης, συμπεριλαμβανομένων των πάγιων εντολών,
- η εκτέλεση πράξεων πληρωμής στο πλαίσιο των οποίων τα χρηματικά ποσά καλύπτονται από πιστωτικό άνοιγμα για το χρήστη υπηρεσιών πληρωμών: εκτέλεση εντολών άμεσης χρέωσης, συμπεριλαμβανομένης της εφάπαξ άμεσης χρέωσης, εκτέλεση πράξεων πληρωμής με κάρτα πληρωμής ή ανάλογο μέσο, εκτέλεση μεταφορών πίστωσης, συμπεριλαμβανομένων των πάγιων εντολών,
- η έκδοση ή/και απόκτηση μέσων πληρωμών,
- τα εμβάσματα, και
- η εκτέλεση πράξεων πληρωμής όπου η συγκατάθεση του πληρωτή για να εκτελεστεί μια πράξη πληρωμής δίδεται μέσω τηλεπικοινωνιακής, ψηφιακής ή πληροφορικής συσκευής και η πληρωμή γίνεται στο φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιακού, πληροφορικού συστήματος ή δικτύου, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά ως μεσάζων μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών.

(β) Φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών

Σε ό,τι αφορά τους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών, γίνεται διάκριση μεταξύ έξι επιμέρους κατηγοριών και, ειδικότερα:

- των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την έννοια του άρθρου 4, παρ. 1, στ. α) της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ,
- των ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος κατά την έννοια του άρθρου 1, παρ. 3, στ. α) της Οδηγίας 2000/46/ΕΚ,
- των γραφείων ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται βάσει της εθνικής νομοθεσίας να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,
- των ιδρυμάτων πληρωμών κατά την έννοια της παρούσας Οδηγίας,
- της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των εθνικών κεντρικών τραπεζών όταν δεν ενεργούν υπό την ιδιότητά τους ως νομοματικές ή άλλες δημόσιες αρχές, και

- των κρατών μελών ή των περιφερειακών ή τοπικών αρχών τους όταν δεν ενεργούν υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές.

Με την Οδηγία εισάγεται συνεπώς μια νέα κατηγορία φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών, τα ιδρύματα πληρωμών, για την αδειοδότηση και τη λειτουργία των οποίων καθιερώνονται διεξοδικές προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας ανάλογες με τους λειτουργικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους που αναλαμβάνουν κατά την παροχή υπηρεσιών πληρωμών και απαιτήσεις αρχικού κεφαλαίου.

(γ) Περιεχόμενο

Η Οδηγία περιλαμβάνει έξι τίτλους. Ο *πρώτος τίτλος* αφορά το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς των βασικών εννοιών για τις ανάγκες της Οδηγίας. Ο *δεύτερος τίτλος* περιέχει διατάξεις για τους παρέχοντες υπηρεσίες πληρωμών και περιλαμβάνει δύο κεφάλαια, εκ των οποίων το πρώτο αφορά τις προϋποθέσεις χορήγησης και άδειας λειτουργίας των ιδρυμάτων πληρωμών και το δεύτερο κεφάλαιο περιέχει κοινές διατάξεις για την πρόσβαση των φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών στα συστήματα πληρωμών.

Ο *τρίτος τίτλος* της Οδηγίας περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με τη διαφάνεια των όρων και τις απαιτήσεις ενημέρωσης που διέπουν τις υπηρεσίες πληρωμών. Οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται είτε σε μεμονωμένες πράξεις πληρωμών είτε σε συμβάσεις-πλαίσιο και σε πράξεις πληρωμής που καλύπτονται από αυτές. Η Οδηγία παρέχει τη διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη να μην εφαρμόζουν τις εν λόγω διατάξεις εν όλω ή εν μέρει, εφόσον ο χρήστης των υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι καταναλωτής. Παρέχεται, ωστόσο, η διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές και στις πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στους καταναλωτές.

Ο *τέταρτος τίτλος* της Οδηγίας περιέχει διατάξεις αναφορικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή και τη χρήση υπηρεσιών πληρωμών, για την εφαρμογή των οποίων παρέχονται, επίσης, στα κράτη μέλη διακριτικές ευχέρειες. Οι εν λόγω διατάξεις ρυθμίζουν ζητήματα αναφορικά με την έγκριση και την εκτέλεση πράξεων πληρωμής, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τις διαδικασίες καταγγελίας και εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών και τις αρμόδιες αρχές.

Τέλος, ο *πέμπτος τίτλος* της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ περιλαμβάνει διατάξεις για τα εκτελεστικά μέτρα που πρόκειται να εκδοθούν από την Επιτροπή, ενώ ο έκτος τίτλος διατάξεις αναφορικά με την εναρμόνιση που επέρχεται με την Οδηγία, τη διαδικασία επανεξέτασής της, τις τροποποιήσεις που επιφέρει σε υφιστάμενες Οδηγίες και τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, η οποία έχει οριστεί για την 1η Νοεμβρίου 2009.

2.2. Πέμπτη έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)

Στις 20 Ιουλίου 2007 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής ΕΚΤ) η 5η έκθεση προόδου σχετικά με τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (εφεξής SEPA).

Η έκθεση προόδου επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν τα κενά όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδίου SEPA, είτε πρόκειται για βραχυπρόθεσμα προβλήματα που ενδέχεται απλώς να εμποδίσουν την έγκαιρη έναρξη του SEPA τον Ιανουάριο του 2008 είτε για πιο μακροπρόθεσμα προβλήματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς τη βιωσιμότητά του.

Από την άποψη αυτή, είναι ιδιαίτερα σημαντικό, σύμφωνα με την ΕΚΤ, να οριστικοποιηθούν όλα τα χαρακτηριστικά των άμεσων χρεώσεων, να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για ένα τουλάχιστον πρόσθετο ευρωπαϊκό σύστημα χρεωστικών καρτών, και να διασφαλιστεί η δυνατότητα πλήρους πρόσβασης της πελατείας των τραπεζών στα ηλεκτρονικά εργαλεία πληρωμών τα οποία θα πληρούν τις προϋποθέσεις και τους όρους που ορίζονται πανευρωπαϊκά στο πλαίσιο λειτουργίας του SEPA.

2.3. Έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών TARGET2

Το Νοέμβριο 2007 το Ευρωσύστημα σε συνέχεια σχετικών ελέγχων διαπίστωσε την τεχνική ετοιμότητα των κρατών που περιλαμβάνονταν στην πρώτη χρονική περίοδο μετάπτωσης και επιβεβαίωσε την έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών TARGET2 στην προβλεπόμενη ημερομηνία. Πράγματι στις 19 Νοεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία η μετάπτωση των εθνικών τραπεζικών συστημάτων της Αυστρίας, της Κύπρου, της Γερμανίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Μάλτας και της Σλοβενίας στην ενιαία τεχνική πλατφόρμα του TARGET2.

Ενόψει της έναρξης λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών το Ευρωσύστημα δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του 2007 κείμενα αναφορικά με το νέο σύστημα πληρωμών TARGET2 τα σημαντικότερα από τα οποία αφορούσαν τα εξής:

- νέα έκδοση των Λεπτομερών Λειτουργικών Προδιαγραφών,
- Οδηγός χρηστών του Information and Control module (version 0.4) και Οδηγός χρηστών για τη μετάπτωση,
- επικαιροποιημένα εθνικά προφίλ για τη μετάπτωση στο νέο σύστημα

TARGET2 (με πληροφορίες και για τη μεταβατική περίοδο), καθώς και το προφίλ μετάπτωσης των επικουρικών συστημάτων,

- ενημερωτικό κείμενο αναφορικά με τη διενέργεια πληρωμών με επικουρικά συστήματα στο TARGET2 (Routing/Mapping of payments and ancillary system transactions), καθώς επίσης και για την έναρξη δοκιμών για την πρώτη ομάδα μετάπτωσης στο TARGET2 (Information on the start of the TARGET2 User Testing for Migration Group 1), και
- την Κατευθυντήρια Γραμμή σχετικά με το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (TARGET2).

Το Δεκέμβριο του 2007 το Ευρωσύστημα επιβεβαίωσε με ανακοίνωσή του την εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος TARGET2 επισημαίνοντας χαρακτηριστικά ότι στις δύο πρώτες εβδομάδες λειτουργίας του TARGET2 διακανονίστηκαν σε ημερήσια βάση κατά μέσο όρο 223.591 εντολές πληρωμών αξίας 1.263 δισ. ευρώ. Επιπλέον στην ανακοίνωση επισημαίνεται ότι τα δοκιμαστικά τεστ των κρατών που περιλαμβάνονται στις άλλες δύο χρονικές περιόδους μετάπτωσης στο νέο σύστημα, επιβεβαιώνουν την τεχνική τους ετοιμότητα. Οι εν λόγω ομάδες χωρών θα μεταπέσουν στο TARGET2 στις 18 Φεβρουαρίου 2008 και 19 Μαΐου 2008, αντίστοιχα. Όσον αφορά την Ελλάδα η χρονική στιγμή σύνδεσης της Τράπεζας της Ελλάδος στην κοινή πλατφόρμα έχει οριστεί για τη 19η Μαΐου 2008.

2.4. Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) – Πρωτοβουλίες του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης

Η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC) κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων τριμηνιαίων συναντήσεων της ενέκρινε ψηφίσματα, και συνοδευτικά αυτών κείμενα, που σχετίζονται με τα ηλεκτρονικά εργαλεία πληρωμών SEPA (κάρτες πληρωμών, ηλεκτρονικές μεταφορές πιστώσεων και ηλεκτρονικές άμεσες χρεώσεις). Τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι τα ακόλουθα:

- SEPA Credit Transfers Scheme Rulebook version 2.3 (για υιοθέτηση από τις 28 Ιανουαρίου 2008).
- SEPA Direct Debits Scheme Rulebook version 2.3 (αναμένεται η ψήφιση επικαιροποιημένης έκδοσης, τον Απρίλιο του 2008, για υιοθέτησή της από το Νοέμβριο του 2009).
- SEPA B2B Direct Debits Scheme Rulebook version 1.0 (αναμένεται η ψήφιση επικαιροποιημένης έκδοσης, τον Απρίλιο του 2008, για υιοθέτησή της από το Νοέμβριο του 2009, σε προαιρετική βάση).

- SEPA Countries and SEPA Transactions, το οποίο οριοθετεί το γεωγραφικό και αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ.
- Πλαίσιο Δοκιμών για τις SEPA μεταφορές πιστώσεων (SEPA Testing Framework STF).
- Πρόληψη και καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος που συνδέεται με τη χρήση καρτών στο νέο περιβάλλον του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (Preventing Card Fraud in the New SEPA Environment).

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2007, επήλθαν οι απαραίτητες τροποποιήσεις στην οργανωτική δομή και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών προκειμένου να εξασφαλιστεί ο διάλογος με τους τελικούς χρήστες των εργαλείων πληρωμών του SEPA, και η διαχείριση των Κανονισμών για τις SEPA μεταφορές πιστώσεων και τις άμεσες χρεώσεις.

2.5. Πλαίσιο για τον Ενιαίο Χώρο Μετρητών σε Ευρώ (Single Euro Cash Area Framework – SECA)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ υιοθέτησε, το Φεβρουάριο του 2007, κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για τη μεσοπρόθεσμη σύγκλιση των εθνικών υπηρεσιών μετρητών των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών του Ευρωσυστήματος.

Στο κείμενο της ΕΚΤ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα έξι βασικά μέτρα:

- *Πρόσβαση στις υπηρεσίες μετρητών κεντρικής τράπεζας στα εθνικά σύνορα* (διασυνοριακή προμήθεια και μεταφορά μετρητών): Εξ αποστάσεως πρόσβαση στις υπηρεσίες μετρητών των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς παρέκκλιση (ημερομηνία υιοθέτησης: Ιούνιος 2007).
- *Καταθέσεις και αναλήψεις*: Αποδοχή καταθέσεων μετρητών στα κέντρα καταμετρήσεως των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών τόσο από πιστωτικά ιδρύματα όσο και από μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες τηρούν λογαριασμό σε αυτές (ημερομηνία υιοθέτησης: τέλη 2007).
- *Ηλεκτρονική ανατροφοδότηση πληροφοριών μεταξύ Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων*: Θα πρέπει κάθε χώρα να ενημερώσει για τον τύπο του εθνικού μηνύματος που ακολουθεί κατά την επικοινωνία τραπεζών/πελατών – Εθνικής Κεντρικής Τράπεζας και με βάση τα μηνύματα που υιοθετούνται στον SEPA να υιοθετηθεί σε εθελοντική βάση ένα κοινό πρότυπο. Σε εθνικό επίπεδο η κάθε Κεντρική Τράπεζα θα έχει τη δυνατότητα να προσφέρει εναλλακτικά πρότυπα, όπως συμβαίνει ήδη για παράδειγμα με τις Κεντρικές Τράπεζες της Ολλανδίας, του

Λουξεμβούργου και του Βελγίου οι οποίες, από την 1η Ιανουαρίου 2007, χρησιμοποιούν ενιαία πλατφόρμα «Single ICT shared platform for cash handling» (υπό διαβούλευση).

- *Κατάργηση της μέχρι σήμερα ισχύουσας απαίτησης για ταξινόμηση των τραπεζογραμμάτων κατ' όψη και κατά κεφαλή (face and orientate banknotes) κατά την κατάθεση και την ανάληψη από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (υπό διαβούλευση).*
- *Επέκταση των ωρών λειτουργίας των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και λήψη μέτρων με παρόμοια αποτελέσματα: Κοινό «χρονικό παράθυρο» τουλάχιστον 6 ωρών ανά εργάσιμη ημέρα για τις καταθέσεις και τις αναλήψεις των τραπεζογραμμάτων τουλάχιστον σε ορισμένες εγκαταστάσεις των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (υπό διαβούλευση).*
- *Κοινά πρότυπα συσκευασίας για τις δωρεάν παρεχόμενες υπηρεσίες μετρητών των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών: Το Ευρωσύστημα θα διερευνήσει τη δυνατότητα ανάπτυξης ενός περιορισμένου αριθμού προτύπων συσκευασίας για τις δωρεάν υπηρεσίες μετρητών. Οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν πρόσθετα σχήματα συσκευασίας, εάν θελήσουν σε εθνικό επίπεδο (υπό διαβούλευση).*

2.6. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την καταπολέμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων μέσω της χρήσης ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και συστημάτων πληροφορικής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το Μάιο του 2007 Ανακοίνωση σχετικά με το έγκλημα στο διαδίκτυο, με στόχο να διαμορφωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια γενική πολιτική ενάντια στις «εγκληματικές πράξεις που διαπράττονται χρησιμοποιώντας τα ηλεκτρονικά συστήματα δικτύων και πληροφοριών επικοινωνιών ή ενάντια σε τέτοια δίκτυα και συστήματα».

Ένας από τους στόχους της Ανακοίνωσης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, δηλαδή των δικαστικών και διοικητικών αρχών, περιλαμβανομένης της αστυνομίας και των επιχειρήσεων.

Σε επίπεδο ρυθμιστικής παρέμβασης η Επιτροπή εκφράζει στο πλαίσιο της εν λόγω Ανακοίνωσης την πρόθεσή της να ξεκινήσει δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τη διαμόρφωση σχεδίου πρότασης Οδηγίας για την καταπολέμηση της κλοπής ή απώλειας ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Δ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Πρόταση Οδηγίας για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2007 εκδόθηκε το κείμενο της κοινής θέσης του Συμβουλίου αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές. Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις της πρότασης Οδηγίας, όπως διαμορφώθηκε με το κείμενο της κοινής θέσης του Συμβουλίου είναι οι ακόλουθες:

- Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας δεν καταλαμβάνει συμβάσεις πίστωσης που αφορούν συνολικό ποσό πίστωσης μικρότερο των 200 EUR και μεγαλύτερο των 75.000 EUR, καθώς επίσης και συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με άλλη παρόμοια εγγύηση που χρησιμοποιείται γενικά σε κράτος μέλος για ακίνητα.
- Εισάγεται υποχρέωση παροχής τυποποιημένης πληροφόρησης κατά τη διαφήμιση υπηρεσιών καταναλωτικής πίστης, εφόσον στη διαφήμιση αναφέρεται το επιτόκιο ή οποιοδήποτε στοιχείο κόστους της πίστωσης. Η πληροφόρηση θα πρέπει να περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία θα παρουσιάζονται με συγκεκριμένη σειρά.
- Καθιερώνονται ιδιαίτερα διεξοδικές διατάξεις για την προσυμβατική πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται στον καταναλωτή με ειδική πρόβλεψη για τις πιστώσεις που παρέχουν δυνατότητα υπερανάληψης (overdraft) και ορισμένες άλλες κατηγορίες συμβάσεων πίστωσης.
- Καθιερώνεται η υποχρέωση, σύμφωνα με την οποία ο πιστωτικός φορέας οφείλει πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης να αξιολογήσει την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή με βάση ιδίως την πληροφόρηση που του παρέχει ο τελευταίος και τα στοιχεία βάσεων δεδομένων.
- Καθιερώνεται υποχρέωση ενημέρωσης του καταναλωτή αναφορικά με τις μεταβολές του επιτοκίου της σύμβασης πίστωσης.
- Θεσπίζεται το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή από τη σύμβαση πίστωσης εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων ημερών ανατιολόγητα.
- Καθιερώνονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την αξίωση αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα σε περίπτωση που ο καταναλωτής προβεί σε πρόωγη αποπληρωμή της πίστωσης.

- Προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ΣΕΠΕ και τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του.
- Εισάγονται διατάξεις για ειδικές κατηγορίες συμβάσεων πίστωσης, όπως οι συμβάσεις πίστωσης αόριστης διάρκειας και οι συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης.
- Καθιερώνονται ειδικές ρυθμίσεις για τους μεσίτες πιστώσεων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η καθιέρωση στην πρόταση Οδηγίας, για πρώτη φορά στο ευρωπαϊκό δίκαιο της προστασίας του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, της διαδικασίας της κανονιστικής επιτροπολογίας σύμφωνα με την Απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου. Τέλος, καθιερώνεται διάταξη σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όταν κάνουν χρήση διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται από την Οδηγία.

1.2. Λευκή Βίβλος για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης

Στις 18 Δεκεμβρίου 2007 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Λευκή Βίβλος αναφορικά με την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης, στην οποία προτείνεται σειρά μέτρων για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης. Σκοπός των προτεινόμενων μέτρων είναι η βελτίωση των συνθηκών προσφοράς ενυπόθηκων προϊόντων σε διασυνοριακή βάση, η παροχή μεγαλύτερης ποικιλίας σε ενυπόθηκα προϊόντα, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και, τέλος, η διευκόλυνση της κινητικότητας των καταναλωτών.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι ανωτέρω περιγραφόμενοι στόχοι προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία, μεταξύ άλλων, είναι τα εξής:

- νομοθετική ρύθμιση ορισμένων ειδικών θεμάτων (key issues), όπως η πρόωγη αποπληρωμή, ο υπεύθυνος δανεισμός, το ΣΕΠΕ και η προσυμβατική πληροφόρηση. Γίνεται ωστόσο σαφές στη Λευκή Βίβλο ότι η υιοθέτηση νομικών πράξεων θα αποτελέσει το έσχατο μέσο ρύθμισης των συγκεκριμένων θεμάτων, η αναγκαιότητα του οποίου θα διαπιστωθεί ιδίως μέσω μελετών κόστους-οφέλους,
- περαιτέρω επεξεργασία του «*Ευρωπαϊκού Εντύπου Τυποποιημένης Πληροφόρησης*» που χρησιμοποιείται στον εθελοντικό Κώδικα Συμπεριφοράς κατά την προσυμβατική ενημέρωση για στεγαστικά δάνεια και υιοθέτηση ρυθμίσεων για το ΣΕΠΕ στην κατεύθυνση της πρότασης Οδηγίας για την

Καταναλωτική Πίστη με τις αναγκαίες προσαρμογές στις ιδιαιτερότητες της ενυπόθηκης πίστης,

- σύσταση Ομάδας Εμπειρογνομόνων, η οποία θα επεξεργαστεί ιστορικά στοιχεία αναφορικά με τα αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς,
- έκδοση επικαιροποιημένων πινάκων με στοιχεία για το κόστος και τη διάρκεια της εγγραφής υποθήκης και της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έκδοση Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τη διαδικασία εγγραφής υποθηκών, τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης και την εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας, και
- διενέργεια μελέτης αναφορικά με το καθεστώς που διέπει τη λειτουργία επιχειρήσεων που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα, αλλά παρέχουν υπηρεσίες ενυπόθηκης πίστης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει ότι θα αναλάβει όλες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, προκειμένου η ολοκλήρωση της ενυπόθηκης αγοράς να γίνει πραγματικότητα και να επωφεληθούν των προνομίων αυτής τόσο οι καταναλωτές όσο και οι παρέχοντες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Παράλληλα με την έκδοση της Λευκής Βίβλου για την ενυπόθηκη πίστη και συγκεκριμένα στο πλαίσιο των αρχών για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εκπονήθηκε μελέτη επιπτώσεων των μέτρων που περιλαμβάνονται στη Λευκή Βίβλο, η οποία βασίστηκε στα πορίσματα σειράς διαβουλεύσεων και μελετών, που έγιναν στο χρονικό διάστημα 2003-2007.

1.3. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση

Στις 18 Δεκεμβρίου 2007 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανακοίνωση αναφορικά με θέματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζει στην Ανακοίνωση την ιδιαίτερα μεγάλη σημασία της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στο μέτρο που παρέχει τη δυνατότητα κατανόησης των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και εννοιών και ανάπτυξης των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για να συνειδητοποιούν οι συναλλασσόμενοι τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και να λαμβάνουν τις αποφάσεις τους με πλήρη επίγνωση κατά την επιλογή χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Όπως προκύπτει από διάφορες έρευνες που έχουν γίνει σχετικά, τα προβλήματα που συνήθως αντιμετωπίζουν οι συναλλασσόμενοι είναι ότι:

- δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα χρηματοοικονομικά ζητήματα,
- υπερεκτιμούν συχνά την εκ μέρους τους κατανόηση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και
- συχνά δεν προγραμματίζουν το μέλλον τους ή δεν επιλέγουν προϊόντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Η παροχή του κατάλληλου επιπέδου χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στους πολίτες είναι δυνατόν να ωφελήσει τα άτομα όλων των ηλικιών και όλων των εισοδηματικών επιπέδων.

Σκοπός της Ανακοίνωσης είναι να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους κατά την ανάπτυξη των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, με τους εξής τρόπους:

- ενισχύοντας τη συνειδητοποίηση της ανάγκης να καλυφθεί το ζήτημα του χαμηλού επιπέδου της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης,
- ενθαρρύνοντας και προωθώντας την παροχή χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας στην Ε.Ε., και
- αναπτύσσοντας ορισμένα πρακτικά εργαλεία που θα διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων αυτών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασιζόμενη στην επισκόπηση των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης που ήδη λειτουργούν στην Ε.Ε., θεωρεί ότι είναι χρήσιμο να καθοριστούν ορισμένες αρχές που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις Δημόσιες Αρχές, τους παρέχοντες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τις οργανώσεις καταναλωτών, τους εργοδότες και άλλους ενδιαφερόμενους στις προσπάθειές τους να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης.

1.4. Συστάσεις της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και την κινητικότητα των καταναλωτών

Η Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και την κινητικότητα των καταναλωτών, η οποία συστάθηκε το Μάιο του 2006 με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λειτούργησε μέχρι και τα μέσα του 2007. Στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων συμμετείχαν ακαδημαϊκοί και εκπρόσωποι των τραπεζών και ενώσεων καταναλωτών.

Σκοπός της ήταν η μελέτη του καθεστώτος που διέπει το άνοιγμα και το κλείσιμο των τραπεζικών λογαριασμών και της κινητικότητας των καταναλωτών και η υποβολή συστάσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αντιμετώπιση των εμποδίων. Η Ομάδα Εμπειρογνομόνων δημοσίευσε το τελικό κείμενο της Έκθεσής της

στις 5 Ιουνίου 2007. Παράλληλα, άρχισε η διαδικασία διαβούλευσης για το εν λόγω κείμενο, η οποία ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2007. Η Έκθεση της Ομάδας Εμπειρογνομόνων περιλαμβάνει συνολικά 40 συστάσεις, το περιεχόμενο των οποίων αφορά δύο θεματικές:

- τη δυνατότητα μεταφοράς ενός τραπεζικού λογαριασμού σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα (switching) (υπό α) και
- τη δυνατότητα ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού σε διασυνοριακό επίπεδο (cross-border opening) (υπό β).

(α) Δυνατότητα μεταφοράς ενός τραπεζικού λογαριασμού σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα

Αναφορικά με το συγκεκριμένο θέμα, οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στην Έκθεση επιχειρούν να δώσουν λύσεις σε τρία επιμέρους ζητήματα:

- την ασυμμετρία της πληροφόρησης μεταξύ πιστωτικού ιδρύματος και κατόχου τραπεζικού λογαριασμού και την έλλειψη διαφάνειας αναφορικά με τα θέματα της κοστολόγησης,
- τον περιορισμό των εμποδίων διοικητικής φύσεως που προκύπτουν από τη μεταφορά λογαριασμού από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε άλλο, και τέλος
- τα έξοδα κατά το κλείσιμο ενός τραπεζικού λογαριασμού.

(β) Δυνατότητα ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού σε διασυνοριακό επίπεδο (cross-border opening)

Αναφορικά με τη δυνατότητα ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού σε διασυνοριακό επίπεδο, οι συστάσεις που περιέχονται στην Έκθεση αφορούν ιδίως τα ακόλουθα:

- την αντιμετώπιση των εμποδίων νομικής και τεχνικής φύσεως,
- την παροχή κατάλληλης πληροφόρησης στον καταναλωτή, και
- την παροχή δυνατότητας ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών σε όλους τους καταναλωτές.

1.5. Πράσινη Βίβλος για τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην ενιαία αγορά

Στις αρχές Μαΐου 2007 εκδόθηκε Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες λιανικής στην Ενιαία Αγορά, στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει την πολιτική της στον εν λόγω τομέα και τις πρωτοβουλίες που προτίθεται να αναλάβει.

Στο πλαίσιο της Πράσινης Βίβλου, οι στόχοι και οι ενέργειες τις οποίες δρομολογεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το προσεχές διάστημα εντοπίζονται στα ακόλουθα:

- άρση των εμποδίων που εντοπίζονται στον τομέα του ανταγωνισμού και καταγράφονται σε σχετική μελέτη που εκπονήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- λήψη μέτρων με γνώμονα την ενίσχυση της κινητικότητας των καταναλωτών, ιδίως σε ό,τι αφορά τους τραπεζικούς λογαριασμούς, σε συνέχεια των συστάσεων της αρμόδιας για το θέμα Ομάδας Εμπειρογνομώνων για τους τραπεζικούς λογαριασμούς και την κινητικότητα των καταναλωτών (βλ. ανωτέρω υπό 1.4),
- έκδοση Λευκής Βίβλου για την ενυπόθηκη πίστη με γνώμονα τη λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της ολοκλήρωσης της αγοράς στον τομέα αυτό (βλ. ανωτέρω υπό 1.2),
- εξέταση της τυχόν ανάγκης λήψης μέτρων αναφορικά με την προσβασιμότητα και τη μεταφορά δεδομένων που αφορούν τη χορήγηση πιστώσεων,
- επανεξέταση της σκοπιμότητας δημιουργίας απλοποιημένων και τυποποιημένων προϊόντων που θα παρέχονται πανευρωπαϊκά με τους ίδιους όρους,
- υιοθέτηση της πρότασης Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων στους καταναλωτές,
- αναθεώρηση των διατάξεων της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ για την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση,
- επανεξέταση του καθεστώτος που ισχύει στα κράτη μέλη για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών, και
- εκπόνηση μελετών για την ενίσχυση του θεσμού της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, το καθεστώς που ισχύει αναφορικά με την παρεχόμενη στους καταναλωτές πληροφόρηση ανά επιμέρους τομέα υπηρεσιών και τους μεσίτες πιστώσεων.

2. Εθνικό επίπεδο

Αναθεώρηση του νόμου 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή

Τον Ιούλιο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3587/2007 «*Τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών», όπως ισχύει – Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 149)*». Με τον εν λόγω νόμο αφενός μεν επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά το καθεστώς που διείπε την προστασία του καταναλωτή σύμφωνα με το ν. 2251/1994 (υπό α) και αφετέρου ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2005/29/ΕΚ «για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (υπό β).

(α) Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις στο ν. 2251/1994

Οι σημαντικότερες από τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το νόμο 3587/2007 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Διευρύνθηκε ο ορισμός του καταναλωτή, καθώς περιλαμβάνει εκτός από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, και τις ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Περιλαμβάνει επίσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εγγυάται υπέρ καταναλωτή, εφόσον δεν ενεργεί στο πλαίσιο της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής του δραστηριότητας (άρθρο 1, παρ. 5).
- Ορίστηκε ότι προκειμένου να θεωρηθεί ένας γενικός όρος συναλλαγών ως καταχρηστικός θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή. Συνεπώς δεν αρκεί η απλή διατάραξη της εν λόγω ισορροπίας, όπως ίσχυε με βάση το προηγούμενο καθεστώς (άρθρο 2, παρ. 2).
- Προστέθηκαν δύο ακόμη περιπτώσεις όρων που εφόσον προβλέπονται σε σύμβαση είναι καταχρηστικοί. Συγκεκριμένα θεωρούνται καταχρηστικοί όροι που επιφυλάσσουν στον προμηθευτή το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης ή λύσης της σύμβασης χωρίς ορισμένο, ειδικό και σπουδαίο λόγο, ο οποίος να αναφέρεται στη σύμβαση και όροι που προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης στον προμηθευτή, χωρίς αυτός να υποχρεούται να επικαλεστεί και να αποδείξει τη ζημία που υπέστη (άρθρο 2, παρ. 3).
- Προστέθηκε νέο άρθρο για την ψυχική υγεία των ανηλίκων (άρθρο 9).
- Καθιερώθηκε ο θεσμός των δευτεροβάθμιων ενώσεων καταναλωτών και

θεσπίστηκαν νέες υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των ενώσεων καταναλωτών εν γένει (άρθρο 13).

- Ορίστηκε ότι στην περίπτωση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης επί συλλογικής αγωγής της περίπτωσης δ' της παρ. 16 του άρθρου 13, ο ζημιωθείς καταναλωτής μπορεί, με βάση την απόφαση αυτή, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον προμηθευτή κατά του οποίου εκδόθηκε η απόφαση την απαίτησή του, αναφέροντας τα στοιχεία που την προσδιορίζουν. Με την άπρακτη παρέλευση τριάντα ημερών από την έγγραφη γνωστοποίηση, ο καταναλωτής, εφόσον δεν έχει ικανοποιηθεί, μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής για την απαίτησή του από το δικαστήριο, εφόσον η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη ή μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί. Η απαίτηση αποδεικνύεται και με κάθε ιδιωτικό έγγραφο που κατά το είδος ή τη συνήθεια της συναλλαγής χορηγείται ως απόδειξη στους καταναλωτές (άρθρο 13, παρ. 20).
- Ορίστηκε ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί με απόφασή του να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις προσαρμογής της συναλλακτικής συμπεριφοράς των προμηθευτών στο δεδικασμένο αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων επί αγωγών καταναλωτή ή ενώσεων καταναλωτή, εφόσον οι συνέπειες του δεδικασμένου έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών (άρθρο 13, παρ. 21).

(β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ

Η Οδηγία 2005/29/ΕΚ ενσωματώθηκε με το άρθρο 12 του νόμου 3587/2007. Δυνάμει του εν λόγω άρθρου καθιερώθηκε η απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που υιοθετούνται πριν, κατά τη διάρκεια και ύστερα από εμπορική συναλλαγή που σχετίζεται με συγκεκριμένο προϊόν. Μια εμπορική πρακτική είναι αθέμιτη, όταν είναι αντίθετη προς τις απαιτήσεις επαγγελματικής ευσυνειδησίας και στρεβλώνει ουσιαδώς ή ενδέχεται να στρεβλώσει ουσιαδώς την οικονομική συμπεριφορά του μέσου καταναλωτή, στον οποίο φτάνει ή στον οποίο απευθύνεται το προϊόν.

Εμπορικές πρακτικές είναι αθέμιτες ιδίως όταν είναι παραπλανητικές (πράξεις ή παραλείψεις) ή επιθετικές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο. Στο νόμο περιέχεται επίσης ενδεικτικός κατάλογος πρακτικών που θεωρούνται άνευ άλλου ως παραπλανητικές ή επιθετικές, κατά περίπτωση.

Ε. Νομικά θέματα

Εθνικό επίπεδο

1. Αναθεώρηση κ.ν. 2190/1920 για τις ανώνυμες εταιρίες

Με το νόμο 3604/2007 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ο κ.ν. 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιριών». Με τον εν λόγω νόμο αφενός μεν επιχειρείται μια ανανέωση του δικαίου της ανώνυμης εταιρείας με σκοπό την προσαρμογή του ισχύοντος πλαισίου στα νέα δεδομένα λειτουργίας των αγορών και στο διεθνή ανταγωνισμό, και αφετέρου ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο δύο κοινοτικές Οδηγίες. Ειδικότερα, ενσωματώνεται η Οδηγία 2006/68/ΕΚ σχετικά με τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της, και μερικά η Οδηγία 2003/58/ΕΚ σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών.

Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επήλθαν με το νέο νόμο συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- μειώνεται η διοικητική παρέμβαση στη σύσταση και τη λειτουργία της ανώνυμης εταιρείας,
- ενισχύεται η θέση των μετόχων και δη της μειοψηφίας,
- διευρύνονται τα περιθώρια καταστατικών διαμορφώσεων,
- εισάγονται ρυθμίσεις που διευκολύνουν τις επιχειρηματικές επιλογές των ενδιαφερομένων, όπως η δυνατότητα ίδρυσης ανώνυμης εταιρείας από ένα μόνο πρόσωπο, και
- αναθεωρούνται ορισμένα μείζονα ζητήματα του δικαίου της ανώνυμης εταιρείας, όπως για παράδειγμα το μέτρο ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας.

Στις σημαντικές τροποποιήσεις και καινοτομίες περιλαμβάνονται επίσης οι ρυθμίσεις για την αποτίμηση των εταιρικών εισφορών, την καταβολή και πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και το δικαίωμα προτίμησης, τις ίδιες μετοχές, τη σύγκληση και τους τρόπους συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης, τις ακυρώσιμες, άκυρες και ανυπόστατες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, τον τακτικό και έκτακτο έλεγχο της εταιρείας, τη λύση και την εκκαθάριση της εταιρείας, καθώς και τη συγχώνευση εταιρειών.

Συνολικά προστέθηκαν εννέα (9) νέα άρθρα στον κ.ν. 2190/1920, καταργήθηκαν πέντε (5), με τρόπο ώστε να διατηρείται η παλιά αρίθμηση, και τροποποιήθηκαν εξήντα τέσσερα (64) άρθρα.

2. Πτωχευτικός κώδικας

Με το νόμο 3588/2007 κυρώθηκε ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας. Με το νόμο αυτό καταργήθηκε η πτωχευτική νομοθεσία του Τρίτου Βιβλίου (άρθρα 525 έως 707) του Εμπορικού Νόμου και του α.ν. 635/1937, καθώς και η εξυγιαντική διαδικασία που εισήγαγε ο ν. 1892/1990 με τα άρθρα 44-46γ με τις τροποποιήσεις τους, καθώς και μια σειρά άλλων ειδικότερων διατάξεων όπως το ν.δ. 3562/1956 «περί υπαγωγής Ανωνύμων Εταιρειών υπό την διοίκησιν και διαχείρισιν των πιστωτών και θέσεως αυτών υπό ειδικήν εκκαθάρισιν» και το β.δ. της 22/28.12.1956 «περί εφαρμογής επί ομορρύθμων και ετερορρύθμων εταιριών των διατάξεων του ν.δ. 3562/1956» (άρθρα 181 ν. 3588/2007).

Οι διατάξεις του Κώδικα περιλαμβάνονται σε δεκατρία κεφάλαια.

- το *πρώτο κεφάλαιο* (άρθρα 1-14) τιτλοφορείται «κήρυξη της πτώχευσης» και περιλαμβάνει το σκοπό της πτώχευσης, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία κήρυξης, τα εξασφαλιστικά μέτρα για την αποτροπή μεταβολής της περιουσίας του οφειλέτη, και ρυθμίσεις για τον ορισμό αντικλήτου και τις κοινοποιήσεις,
- το *δεύτερο κεφάλαιο* (άρθρα 15-51) τιτλοφορείται «συνέπειες της πτώχευσης» και περιλαμβάνει τις συνέπειες της πτώχευσης ως προς τον οφειλέτη, τους πιστωτές και τις συμβάσεις, ρυθμίσεις για τον αποχωρισμό αντικειμένων από την πτωχευτική περιουσία και την πτωχευτική διεκδίκηση, και ρυθμίσεις για την πτωχευτική ανάκληση,
- το *τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 52-88) τιτλοφορείται «όργανα της πτώχευσης». Στο άρθρο 52 ορίζεται ποια είναι αυτά (πτωχευτικό δικαστήριο, εισηγητής, σύνδικος, συνέλευση των πιστωτών και επιτροπή πιστωτών), ενώ στα επόμενα άρθρα ρυθμίζονται ο τρόπος ορισμού τους και τα καθήκοντά τους,
- το *τέταρτο κεφάλαιο* (άρθρα 89-95) τιτλοφορείται «εξέλεγχη των πιστώσεων» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την αναγγελία των απαιτήσεων των πιστωτών και την επαλήθευση των απαιτήσεων,
- το *πέμπτο κεφάλαιο* (άρθρα 96-98) διαλαμβάνει «ειδικές διατάξεις επί νομικών προσώπων»,
- το *έκτο κεφάλαιο* (άρθρα 99-106) διαλαμβάνει για τη «διαδικασία συνδιαλλαγής», διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις που πρόσωπο που έχει πτωχευτική ικανότητα αποδεικνύει οικονομική αδυναμία χωρίς να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών του,
- το *έβδομο κεφάλαιο* (άρθρα 107-131) αφορά το «σχέδιο αναδιοργάνωσης» με το οποίο μπορούν να ρυθμιστούν η διάσωση της επιχείρησης, η αξιοποίησή της, η διανομή της πτωχευτικής περιουσίας και η ευθύνη του οφειλέτη μετά την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας,

- το *όγδοο κεφάλαιο* (άρθρα 132-161) αφορά την «εκκαθάριση της περιουσίας του οφειλέτη και τη διανομή» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εκποίηση της επιχείρησης του οφειλέτη ως συνόλου, την εκποίηση κατ' ιδίαν στοιχείων του οφειλέτη, τις ανακοπές κατά των πράξεων εκποίησης, και τις διανομές προς τους πιστωτές με την κατάρτιση πίνακα διανομής,
- το *ένατο κεφάλαιο* (άρθρα 162-163) προβλέπει «απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου»,
- το *δέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 164-167) ρυθμίζει την «περάτωση της πτώχευσης» με την επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης, την εκποίηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού της καθώς και με την παύση των εργασιών της είτε για έλλειψη ενεργητικού είτε λόγω παρόδου του χρόνου που προβλέπει ο Κώδικας,
- το *ενδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 168-170) αφορά την «αποκατάσταση του οφειλέτη»,
- το *δωδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 171-177) διαλαμβάνει ποινικές διατάξεις, και
- το *δέκατο τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 178-182) διαλαμβάνει «τελικές και μεταβατικές διατάξεις».

3. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Με το Π.Δ. 190/2006 ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/92/ΕΚ σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Στο εν λόγω Π.Δ. ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις ανάληψης και άσκησης δραστηριοτήτων ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης από φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία είναι εγκατεστημένα ή επιθυμούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το εν λόγω Π.Δ., μια από τις προϋποθέσεις για την ανάληψη δραστηριότητας ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης είναι η εγγραφή του ασφαλιστικού, του αντασφαλιστικού και του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή σε μητρώο (άρθρο 3).

Τον Αύγουστο του 2007 εκδόθηκε εξάλλου η Υ.Α. Κ3-8010 αναφορικά με τον καθορισμό των απαιτούμενων προϋποθέσεων-εξετάσεων, που αποδεικνύουν την εμπειρία, τις ικανότητες και τις γενικές εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις των διαμεσολαβητών στην ασφάλιση. Σε ό,τι αφορά την εγγραφή στο αρμόδιο Επιμελητήριο ως συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή τράπεζας, υποκαταστήματος αλλοδαπής τράπεζας ή νομικού προσώπου του οποίου η ασφαλιστική διαμεσολάβηση είναι παρεπόμενη από την κύρια επαγγελματική δραστηριότητα ή υπο-

καταστήματος ήδη εγγεγραμμένης ημεδαπής τράπεζας, τα προβλεπόμενα στην παράγραφο Ε της Απόφασης προσόντα πρέπει να τα διαθέτει σύμφωνα με την παρ. Θ της Απόφασης:

- το φυσικό πρόσωπο που ασκεί τη διοίκησή του ή σε περίπτωση συλλογικής διοίκησης το ή τα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη της διοίκησης και διαχειρίζεται τις δραστηριότητες διαμεσολάβησης ή
- ειδικά εξουσιοδοτημένο από τη διοίκηση πρόσωπο, που διαχειρίζεται θέματα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Ορίστηκε επίσης ότι τουλάχιστον ένας υπάλληλος του υποκαταστήματος που συμμετέχει άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση πρέπει να κατέχει βεβαίωση επιτυχίας εξετάσεων από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην ύλη που καθορίζεται για την κατηγορία αυτή. Σύμφωνα με την παρ. Ι της Απόφασης, η απαίτηση βεβαίωσης παρακολούθησης προγράμματος διδασκαλίας καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τη βεβαίωση επιτυχίας στις εξετάσεις που διενεργούνται από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβούντων. Συνεπώς, καταργήθηκε η με βάση το προηγούμενο καθεστώς υποχρέωση παρακολούθησης συγκεκριμένου αριθμού ωρών προγράμματος διδασκαλίας. Η ύλη των εξετάσεων καθορίζεται από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβούντων μετά από πρόταση των αρμοδίων φορέων διαμεσολάβησης.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Αποφάσεις της Ολομέλειας της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)

Κατά τη διάρκεια του 2007 συνεδρίασε δύο φορές, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο, η Ολομέλεια της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης, γνωστή και ως FATF (Financial Action Task Force). Σύμφωνα με τα σχετικά δελτία τύπου που δημοσιεύτηκαν, τα βασικά θέματα που απασχόλησαν την Ολομέλεια αφορούσαν:

- την αποδοχή της Κίνας ως μέλους της FATF (πλέον, τα μέλη της FATF έχουν ανέλθει σε 34, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, ενώ η Ινδία και η Κορέα παραμένουν στο καθεστώς του παρατηρητή με την προοπτική ένταξής τους ως μελών μελλοντικά),
- την έγκριση κειμένου κατευθυντήριων γραμμών προς τον ιδιωτικό τομέα και τις κυβερνήσεις για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο (Risk Based Approach),
- την έγκριση των εκθέσεων αξιολόγησης της Ελλάδας, της Κίνας, της Μεγάλης Βρετανίας και της Φινλανδίας αναφορικά με την τήρηση των 40 Συστάσεων και των 9 Ειδικών Συστάσεων της FATF (τα τελικά κείμενα των εκθέσεων αξιολόγησης και οι σχετικές περιλήψεις αυτών έχουν ήδη δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της FATF),
- την ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων από την Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν σε ό,τι αφορά τις ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν στο Κεφάλαιο IV της έκθεσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου το 2006,
- την ενίσχυση του διαλόγου με τους φορείς εκπροσώπησης του ιδιωτικού τομέα,
- τη δημοσίευση δύο μελετών σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μέσω (α) της αγοράς ακινήτων (real estate), και (β) της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, με επικέντρωση στη γεωγραφική περιοχή της Κεντρικής Ασίας, και
- την έγκριση κειμένου Κατευθυντήριων Γραμμών για την ομοίμορφη εφαρμογή περιοριστικών μέτρων που επιβάλλονται από ψηφίσματα του

Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

1.2. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)

Τον Ιούλιο του 2007 δημοσιεύτηκε από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο (*Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing - High Level Principles and Procedures*).

Ειδικό ενδιαφέρον για τα πιστωτικά ιδρύματα παρουσιάζει το τρίτο μέρος του κειμένου των Κατευθυντήριων Γραμμών στο οποίο αναλύονται:

- οι κατηγορίες κινδύνων,
- η εφαρμογή της προσέγγισης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο (Risk Based Approach), και
- ζητήματα εσωτερικού ελέγχου.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών

Από την 1η Ιανουαρίου 2007 ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1781/2006 περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών. Σύμφωνα με το άρθρο 15, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις για παραβιάσεις των διατάξεων του εν λόγω Κανονισμού, οι οποίες ωστόσο αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 15η Δεκεμβρίου 2007.

Με τον Κανονισμό επιδιώκεται η ενιαία εφαρμογή από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Ειδικής Σύστασης υπ' αριθμ. 7 (SR VII) της FATF, για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οι διατάξεις του Κανονισμού αφορούν τις πληροφορίες που θα πρέπει να συνοδεύουν τον εντολέα μιας μεταφοράς χρηματικού ποσού (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και αριθμό λογαριασμού), σε οποιοδήποτε νόμισμα, από και προς φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εφόσον οι

φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών είναι εγκατεστημένοι εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται μόνο η αναγραφή του αριθμού λογαριασμού (παραδοσιακού ή σε μορφή IBAN) του πληρωτή ή εναλλακτικά ενός μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού της συναλλαγής (unique identifier code) κατά τη μεταφορά του χρηματικού ποσού.

Από το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού εξαιρούνται ή δύνανται τα κράτη μέλη να εξαιρέσουν τις:

- πληρωμές με χρεωστική ή πιστωτική κάρτα,
- πληρωμές με ηλεκτρονικό χρήμα ή μέσω κινητών τηλεφώνων,
- αναλήψεις μετρητών από ίδιο λογαριασμό,
- άμεσες χρεώσεις,
- μεταφορές κεφαλαίων που προέρχονται από ηλεκτρονικό συμψηφισμό των επιταγών (Cheque truncation),
- μεταφορές ποσών εντός της επικράτειας ενός κράτους μέλους για πληρωμή φόρων, προστίμων, ασφαλιστικών εισφορών κ.λπ.,
- μεταφορές ποσών, μέγιστου ποσού 150 ευρώ, εντός της επικράτειας ενός κράτους μέλους προς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, και
- μεταφορές ποσών, μέχρι μέγιστου ποσού 1.000 ευρώ, εντός της επικράτειας ενός κράτους μέλους, σε λογαριασμό δικαιούχου που επιτρέπει την πληρωμή για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. όταν ο δικαιούχος είναι ΔΕΚΟ, εταιρεία κινητής τηλεφωνίας, κ.λπ.).

2.2. Κείμενο συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την εφαρμογή κανόνων πρόληψης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Το κείμενο συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσιεύτηκε στα τέλη Αυγούστου του 2007 και προέκυψε σε συνέχεια των απαντήσεων που απέστειλαν οι τρεις ενώσεις του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα (εμπορικών, συνεταιριστικών και αποταμιευτικών τραπεζών), στο πλαίσιο διαβούλευσης που ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Μάρτιο του 2007.

Στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι η συνολική καταγραφή των όποιων αντικρουόμενων διατάξεων

που καλούνται να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα στις ανωτέρω θεματικές, τα πρακτικά προβλήματα που δημιουργούν οι εν λόγω αντικρουόμενες υποχρεώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης και η εξεύρεση λύσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή τόσο των κανόνων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και των υποχρεώσεων αποτελεσματικής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3. Εθνικό επίπεδο

Εξειδίκευση των βασικών αρχών και των κριτηρίων αξιολόγησης της οργανωτικής δομής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Με την υπ' αριθμ. 242/6/4.5.2007 απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος τροποποιήθηκε το Παράρτημα 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 στα ακόλουθα σημεία:

- Προστέθηκε νέο εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1.3. του Παραρτήματος 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει, σύμφωνα με το οποίο: *«Η πιστοποίηση και επαλήθευση των στοιχείων των πελατών δύναται να πραγματοποιείται και από άλλες, πλην των ανωτέρω, αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές, για τις οποίες το εποπτευόμενο ίδρυμα (Ε.Ι.) μπορεί να τεκμηριώσει: ότι τα τηρούμενα σε αυτές στοιχεία είναι δύσκολο να παραποιηθούν ή να αποκτηθούν με παράνομο τρόπο από τον πελάτη».*
- Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2.4.4. αντικαταστάθηκε ως εξής: *«Για τον εντοπισμό του πραγματικού δικαιούχου απαιτείται: (i) είτε η δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας με την προσκόμιση επικυρωμένων αντιγράφων πιστοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων (ii) είτε η πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητάς τους από το αρμόδιο για τη χρηματοδότηση στέλεχος του Ε.Ι., κατόπιν έγκρισης ανώτερου διευθυντικού στελέχους, βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή. Στην τελευταία περίπτωση τα Ε.Ι. οφείλουν να τηρούν φάκελο της υπεράκτιας εταιρείας, όπου θα φυλάσσονται όλα τα σχετικά έγγραφα, τα οποία θα πρέπει να είναι επικαιροποιημένα και να τίθενται στη διάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της».*

- Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2.4.7. αντικαταστάθηκε ως εξής: «Οι ίδιες απαιτήσεις που καθορίζονται πιο πάνω σε σχέση με φυσικά πρόσωπα, εφαρμόζονται για εταιρείες ή οργανισμούς που ζητούν το άνοιγμα λογαριασμού μέσω του ταχυδρομείου ή του διαδικτύου. Τα Ε.Ι., για να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους που συνεπάγεται η δημιουργία μιας τέτοιας επιχειρηματικής σχέσης πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετα μέτρα προσδιορισμού της ταυτότητας, όπως ενδεικτικά τα ακόλουθα:
 - να λαμβάνουν επιβεβαιωτική πιστοποίηση από πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό που λειτουργεί σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Financial Action Task Force (FATF),
 - να ζητούν η πρώτη πληρωμή, στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης ή των μεμονωμένων συναλλαγών, να πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού στο όνομα του πελάτη που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Financial Action Task Force (FATF),
 - να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή σύναψης επιχειρηματικής σχέσης με εταιρείες για τις οποίες υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι εμπλέκονται σε εγκληματικές δραστηριότητες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες».

II.

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Κοινοτικό επίπεδο

Στο πλαίσιο των πολλαπλών διαβουλεύσεων που έλαβαν χώρα ιδίως σε ό,τι αφορά το έργο της CEBS σύμφωνα με τα προαναφερθέντα (υπό I, A. 2) και λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις των κατευθυντήριων γραμμών και των Συμβουλών που εκδόθηκαν από την CEBS σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των δραστηριοποιούμενων στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων, η ΕΕΤ παρακολούθησε ενεργά τις εξελίξεις αυτές σε όλες τις θεματικές ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις μέσω της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

Βασική μέριμνα της ΕΕΤ αποτέλεσε η αξιολόγηση των επιπτώσεων των εξελίξεων που έλαβαν χώρα σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Ενσωμάτωση στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή που εκπόνησε το νόμο 3601/2007 «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*» με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2006/48/ΕΚ σύμφωνα με τα προαναφερθέντα (υπό I, A 3.1) και υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης το μεγαλύτερο μέρος των οποίων έγινε δεκτό.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2007 η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσίευσε προς διαβούλευση πέντε Σχέδια Πράξεων Διοικητή (ΠΔ/ΤΕ) για την ενσωμάτωση των τεχνικού χαρακτήρα διατάξεων του νέου κοινοτικού πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων επί των εξής θεμάτων:

- εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (υπό α),
- υπολογισμός σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση (υπό β),
- δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τη διαχείρισή τους (υπό γ),

- εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τον υπολογισμό ανοιγμάτων έναντι συναλλαγών που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου (υπό δ), και
- εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ που αφορούν τον Πυλώνα ΙΙ (υπό ε).

(α) Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, η ΕΕΤ εστίασε, μεταξύ άλλων, σε τρία βασικά ζητήματα:

- στην κατάταξη των ομολόγων του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση (available for sale σύμφωνα με τα ΔΛΠ) και των παράγωγων μέσω των που χρησιμοποιούνται από πλευράς διαχείρισης κινδύνων για την αντιστάθμιση του κινδύνου αγοράς των στοιχείων αυτών, στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (banking book) για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας,
- στην ημερομηνία υποβολής στοιχείων βάσει του νέου πλαισίου που καθιερωνόταν με το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το σύνολο των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων είχε αποδώσει ιδιαίτερη έμφαση στην προετοιμασία του για την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, και
- στα θέματα ελάχιστης εναρμόνισης, δηλαδή στις περιπτώσεις στις οποίες οι διατάξεις του σχεδίου ΠΔ/ΤΕ ήταν αυστηρότερες από τις αντίστοιχες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

(β) Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, η ΕΕΤ ζήτησε, μεταξύ άλλων, την παροχή κατευθυντήριων γραμμών από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναφορικά με την μεταχείριση των θέσεων σε τιτλοποίηση στην περίπτωση που το μεταβιβάζον πιστωτικό ίδρυμα εφαρμόζει επί των υποκείμενων ανοιγμάτων διαφορετική μέθοδο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων στο πλαίσιο της σταδιακής εφαρμογής, καθώς επίσης και αναφορικά με τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων τιτλοποιήσεων συνθετικής μορφής (όσον αφορά το μεταβιβάζον πιστωτικό ίδρυμα).

(γ) Στο κείμενο παρατηρήσεων της επί του εν λόγω σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, η ΕΕΤ εστίασε, μεταξύ άλλων, στο ζήτημα της χρονικής στιγμής δημοσιοποίησης των πληροφοριών και στο ζήτημα της δικαιολόγησης των διαφοροποιήσεων μεταξύ της λογιστικής έννοιας των επισφαλών απαιτήσεων και της εποπτικής έννοιας της αθέτησης υποχρεώσεων.

(δ) Η ΕΕΤ απέδωσε έμφαση στο κείμενο παρατηρήσεων της σε δύο θέματα: τις συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού και τη διακριτική ευχέρεια των εποπτικών αρχών να επιτρέπουν, υπό προϋποθέσεις, στα πιστωτικά ιδρύματα να εφαρμόζουν διαφορετικά ποσοστά κατά τον υπολογισμό του ενδεχόμενου μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος για τις συμβάσεις που αφορούν βασικά εμπορεύματα πλην του χρυσού.

(ε) Στο κείμενο παρατηρήσεων της η ΕΕΤ εστίασε στο ότι ο καθορισμός γενικών ποσοτικών ορίων, όπου συναντάται στο σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, δεν συνάδει με το «πνεύμα» του υπόλοιπου κειμένου της Πράξης, αλλά και εν γένει του Πυλώνα II και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικές λύσεις. Επιπλέον, υπογραμμίστηκε η ανάγκη κυρίως για λόγους αποτελεσματικότητας εφαρμογής εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων των νέων ρυθμίσεων, γνωστοποίησης των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων του Συστήματος Αξιολόγησης Κινδύνων (CAMELS) που θα χρησιμοποιεί η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης.

Οι παρατηρήσεις που υπέβαλε η ΕΕΤ στις διαβουλεύσεις που πραγματοποίησε η Τράπεζα της Ελλάδος έγιναν σε πολύ μεγάλο βαθμό δεκτές.

2.2. Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)

Στο σχέδιο νόμου «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*» προτάθηκε από την ΕΕΤ και έγινε δεκτή η προσθήκη άρθρου με το οποίο εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο ο θεσμός των καλυμμένων ομολογιών. Ο θεσμός αυτός αναπτύχθηκε αρχικά στη Γερμανία πριν από 200 χρόνια, έχει δε επεκταθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά και στις Ηνωμένες Πολιτείες με αποτέλεσμα να έχουν εισαγάγει ειδική νομοθεσία για τις καλυμμένες ομολογίες περισσότερα από 20 ευρωπαϊκά κράτη. Μορφή καλυμμένων ομολογιών αποτελούσαν οι κτηματικές ομολογίες που είχαν εισαχθεί νομοθετικά στην Ελλάδα ήδη από την δεκαετία του 1920 με το νόμο 3221/1924 που κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. της 22-30.9.1931. Ωστόσο, το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για τις κτηματικές ομολογίες παρότι πρωτοποριακό για την εποχή του, έχει ξεπεραστεί από τις εξελίξεις και για το λόγο αυτό έχει περιπέσει σε αχρησία. Με τις διατάξεις που προτάθηκαν, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο καταργείται.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη δημιουργίας ειδικού νομοθετικού πλαισίου για την εποπτική αναγνώριση εκδόσεων ομολόγων που καλύπτονται με εξασφαλίσεις, δημοσίευσε προς διαβούλευση, το Μάιο του 2007 σχέδιο ΠΔ/ΤΕ με θέμα «*Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)*».

Στο κείμενο παρατηρήσεων της η ΕΕΤ σχολίασε, μεταξύ άλλων, το ζήτημα του ελάχιστου ύψους ιδίων κεφαλαίων (ευρώ 1 δις.) που πρέπει να διαθέτουν τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία προτίθενται να προχωρήσουν στην έκδοση καλυμμέ-

νων ομολογιών, καθώς επίσης και το θέμα του ελέγχου που πρέπει να πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της έκδοσης σχετικά με την καθαρή παρούσα αξία των υποχρεώσεων που προκύπτουν έναντι των επενδυτών και των εξασφαλιζομένων έναντι του καλύμματος δανειστών, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει την καθαρή παρούσα αξία του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του καλύμματος συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς αντιστάθμισης των κινδύνων των στοιχείων αυτών.

2.3. Κώδικας δεοντολογίας για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων

Όπως προαναφέρθηκε (υπό I A 3.3), η ΕΕΤ επιφορτίστηκε βάσει του ν. 3601/2007 με την εκπόνηση Κώδικα Δεοντολογίας για την ενημέρωση κατόπιν αιτήματός τους των επιχειρήσεων που υποβάλλουν αίτηση χορήγησης πίστωσης σχετικά με την πιστοληπτική διαβάθμισή τους από τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν υιοθετήσει τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ επεξεργάστηκε σχέδιο Κώδικα Δεοντολογίας, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου τετραμήνου του 2008.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις πολλαπλές διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 2007 από τη CESR στο πλαίσιο των εργασιών της στο επίπεδο 3 σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy για τη MiFID μέσω της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

Επιπλέον, συμμετείχε ενεργά στην πρωτοβουλία που αναλήφθηκε από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία αναφορικά με την καταγραφή του τρόπου με τον οποίο ενσωματώθηκαν επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών και τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων ανά επιμέρους θεματική. Ο σκοπός των ερωτηματολογίων αυτών είναι η παρακολούθηση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ από τα κράτη μέλη αναφορικά με ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τις αντιπαροχές, τη βέλτιστη εκτέλεση, τη γνωστοποίηση των συναλλαγών, τους κανόνες συμπεριφοράς και ορισμένα άλλα ζητήματα.

1.2. Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες

Η ΕΕΤ συμμετείχε κατά τη διάρκεια του έτους 2007 στις διαδικασίες που συντελούνται με πρωτοβουλία των Ευρωπαϊκών Οργανισμών Πιστωτικού Τομέα (ECSAs) για την άρση του 3ου Εμποδίου Giovannini σχετικά με τις εθνικές διαφορές στους κανόνες που διέπουν τις εταιρικές πράξεις.

1.3. Target2-Securities

Η ΕΕΤ συμμετείχε σε όλες τις διαβουλεύσεις που έχουν διενεργηθεί μέχρι στιγμής στο πλαίσιο των εργασιών που συντελούνται για την εκπόνηση των γενικών αρχών, των προτάσεων υψηλού επιπέδου σχετικά με λειτουργικά χαρακτηριστικά, το πεδίο εφαρμογής του T2S και τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούν οι χρήστες και απέστειλε εκτενείς παρατηρήσεις στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Επιπλέον, συμμετείχε στις εργασίες που διεξήχθησαν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της Εθνικής Επιτροπής Χρηστών που συγκροτήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στο έργο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, η οποία εκπόνησε το νόμο 3606/2007, καθώς επίσης και σε όλες τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την εκπόνηση της ΠΔ/ΤΕ 2597/2007 και των Αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό, υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις για διάφορα ζητήματα, οι οποίες έγιναν σε πολύ μεγάλο βαθμό δεκτές. Μείζονος σημασίας ζητήματα που τέθηκαν, αφορούσαν ιδίως:

- την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εποπτικών αρχών,
- τις οργανωτικές απαιτήσεις, και
- τον κύκλο των προσώπων που θεωρούνται καλυπτόμενα.

Παράλληλα, ζητήθηκαν διευκρινίσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων που ανακύπτουν από το νομοθετικό πλαίσιο με γνώμονα την αποτελεσματική και ορθή εφαρμογή των καθιερωμένων υποχρεώσεων.

2.2. Κανονισμός Αναδοχών

Η ΕΕΤ ενόψει της εξαγγελθείσας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τροποποίησης του Κανονισμού Αναδοχών υπέβαλε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διεξοδικές παρατηρήσεις, οι οποίες έγιναν σε πολύ μεγάλο βαθμό δεκτές. Ειδικότερα, έθεσε τα ακόλουθα ζητήματα:

- Εσωτερική οργάνωση Αναδόχων

Οι προβλέψεις του Κανονισμού του 1998 για την εσωτερική οργάνωση των Αναδόχων και των Συμβούλων, οι οποίες είχαν τεθεί με γνώμονα την παρεμπόδιση εκμετάλλευσης προνομιακής πληροφόρησης και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, επικαλύφθηκαν σε μεγάλο βαθμό από τις διατάξεις του νόμου 3606/2007 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ (MiFID) περί των οργανωτικών απαιτήσεων και των συγκρούσεων συμφερόντων, που εφαρμόζονται και στα πιστωτικά ιδρύματα στο βαθμό που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες ή ασκούν επενδυτικές δραστηριότητες.

Προτάθηκε συνεπώς, κατά την αναθεώρηση του Κανονισμού Αναδοχών να ληφθεί

υπόψη το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που ενσωματώνει την MiFID, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης που θα επιφέρουν νομική ανασφάλεια και αδικαιολόγητη επιβάρυνση των επιχειρήσεων που παρέχουν την υπηρεσία της αναδοχής.

■ Σταθεροποιητικές πράξεις

Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού του 1998 σχετικά με τις υποχρεώσεις των Αναδόχων σε περίπτωση διενέργειας Σταθεροποιητικών Πράξεων επικαλύφθηκαν από τον Κανονισμό (ΕΚ) 2273/2003, ο οποίος ρυθμίζει λεπτομερώς τη διενέργεια πράξεων σταθεροποίησης χρηματοπιστωτικού μέσου και αποτελεί εκτελεστικό μέτρο άμεσης εφαρμογής της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ περί κατάχρησης αγοράς.

Προτάθηκε συνεπώς ο νέος Κανονισμός Αναδοχών να λάβει υπόψη τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2273/2003, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης.

■ Ενημερωτικό δελτίο

Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού για τη σύνταξη και δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου, καθώς και οι ρυθμίσεις περί διαφημίσεων και ανακοινώσεων επικαλύφθηκαν σε μεγάλο βαθμό από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του ν. 3401/2005 για το ενημερωτικό δελτίο που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2003/71/ΕΚ, καθώς και του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 που αφορά τις πληροφορίες που πρέπει να περιέχει το ενημερωτικό δελτίο και τη διαφήμιση.

Προτάθηκε συνεπώς ο νέος Κανονισμός Αναδοχών να λάβει υπόψη τις ρυθμίσεις του ν. 3401/2005 και του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης, αλλά και να επιτυγχάνεται ορθός καταμερισμός ευθύνης μεταξύ όλων των προσώπων που αναφέρονται στο ενημερωτικό δελτίο σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 6 και 25 του εν λόγω νόμου.

■ Ευαίσθητη Περίοδος

Αναφορικά με τις ρυθμίσεις περί Ευαίσθητης Περιόδου, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (προστασία από την εκμετάλλευση της προνομακικής πληροφόρησης περί έκδοσης και προσφοράς κινητών αξιών από τα συμμετέχοντα στην αναδοχή πρόσωπα) επικαλύφθηκε από την ισχύουσα νομοθεσία περί κατάχρησης της αγοράς, δηλ. το ν. 3340/2005, τον Κανονισμό (ΕΚ) 2273/2003 και τις σχετικές Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό, προτάθηκε το θέμα της Ευαίσθητης Περιόδου να εξεταστεί συνολικά με γνώμονα την αποφυγή επικάλυψεων από τις ρυθμίσεις του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, αλλά και την αποφυγή θέσπισης πολλαπλών απαγορεύσεων που ενδέχεται να δημιουργούν ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις ελληνικές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες αναδοχής.

■ Ορισμοί Αναδόχου/Συμβούλου

Ο ορισμός της έννοιας του Αναδόχου και του Συμβούλου έχει αποδειχτεί ανεπαρκής, ενώ από μια σειρά διατάξεων του Κανονισμού Αναδοχών δημιουργείται ασάφεια ως προς τα πρόσωπα που καλύπτονται από τις διατάξεις του σε σχέση με τις υπηρεσίες που αυτά παρέχουν κατά τη διαδικασία της αναδοχής.

Ενόψει των ανωτέρω, προτάθηκε να υπάρξει σαφής λειτουργικός ορισμός της έννοιας του Αναδόχου, του Συμβούλου και όλων των άλλων προσώπων που εμπλέκονται κατά τη διαδικασία της αναδοχής, καθώς και σαφής διάκριση των ευθυνών που υπέχουν τα πρόσωπα αυτά ενόψει και των σχετικών διατάξεων του άρθρου 6 και του άρθρου 25 του ν. 3401/2005 περί ενημερωτικού δελτίου.

2.3. Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ

Η ΕΕΤ ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της αναφορικά με το νέο καθεστώς κεφαλαιακής επάρκειας των ΕΠΕΥ και τις διαφοροποιήσεις του σε σχέση με το αντίστοιχο ρυθμιστικό πλαίσιο των πιστωτικών ιδρυμάτων και διοργάνωσε ειδική ενημερωτική εσπερίδα για τα μέλη της.

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

Εθνικό επίπεδο

1. Θέματα τυποποιήσεων – Αλλαγή του Εγχειριδίου Τυποποίησης και Εφαρμογής στην Ελλάδα των BBAN & IBAN

Με αφορμή την πρόσφατη τροποποίηση του διεθνούς προτύπου IBAN (ISO 13616), η οποία έλαβε χώρα προκειμένου να επιτευχθεί απόλυτη σύμπτωση μεταξύ του προτύπου ISO IBAN και του προτύπου IBAN της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων (European Committee for Banking Standards- ECBS), η ΕΕΤ τροποποίησε και προσάρμοσε το περιεχόμενο του «*Εγχειριδίου Τυποποίησης και Εφαρμογής στην Ελλάδα του BBAN και IBAN*» το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά το Μάρτιο του 2001.

Η μοναδική επίπτωση της εν λόγω τροποποίησης, που επηρεάζει βέβαια τα μηχανογραφικά προγράμματα δημιουργίας και επεξεργασίας του IBAN, αφορά τα γράμματα του λατινικού αλφαβήτου που τυχόν περιέχονται στον BBAN και τα οποία θα μπορούν πλέον να είναι όχι μόνον κεφαλαία, αλλά και πεζά. Το επικαιροποιημένο εγχειρίδιο τυποποίησης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ, ενώ επικαιροποιήθηκε και το κείμενο συχνών ερωτήσεων και απαντήσεων για τον IBAN τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά.

2. Θέματα καρτών

2.1. Συμπερίληψη στις αποδείξεις των ΑΤΜ ορισμένων κοινών για κάθε τράπεζα πληροφοριακών στοιχείων

Με το συντονισμό της ΕΕΤ οι τράπεζες αποφάσισαν, τον Ιούνιο του 2007, την κατάρτιση πίνακα με τα «*ελάχιστα πληροφοριακά στοιχεία που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις αποδείξεις των ΑΤΜ για τις συναλλαγές με πάσης φύσεως τραπεζικές κάρτες*».

Τα ομόφωνα εγκεκριμένα πληροφοριακά στοιχεία των αποδείξεων ΑΤΜ είναι αυτά που κατ' ελάχιστον θα πρέπει να αναγράφονται και εφόσον μια τράπεζα επιθυμεί τη συμπερίληψη και άλλων πληροφοριακών στοιχείων (π.χ. λογιστικό ή/και διαθέσιμο υπόλοιπο, διεύθυνση ΑΤΜ, κ.λπ.) αυτό θα είναι στη διακριτική της ευχέρεια. Εφόσον ο κάτοχος της κάρτας επιλέξει την αγγλική γλώσσα για την επικοινωνία του με το ΑΤΜ τότε η εκτύπωση των ελάχιστων υποχρεωτικών στοιχείων που θα περιλαμβάνονται στις αποδείξεις των ΑΤΜ θα είναι στην αγγλική γλώσσα.

Η υλοποίηση της συμπερίληψης των ανωτέρω προτεινόμενων στοιχείων στις αποδείξεις των ΑΤΜ αποφασίστηκε να έχει ολοκληρωθεί από τις τράπεζες το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2007.

2.2. Πρόοδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες

Έως το τέλος του 2007, οι ελληνικές τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν βελτίωση των ποσοστών υιοθέτησης του προτύπου EMV τόσο στις κάρτες πληρωμών όσο και στα τερματικά (ΑΤΜ και POS), προσεγγίζοντας τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

2.3. Διατραπεζικές ενέργειες για την υλοποίηση του Πλαισίου για τις κάρτες πληρωμών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA Cards Framework)

Η ΕΕΤ λαμβάνοντας υπόψη:

- τη βούληση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την επίσπευση των προσπαθειών δημιουργίας μιας πανευρωπαϊκής χρεωστικής κάρτας,
- την πρόοδο υιοθέτησης του προτύπου EMV σε εθνικό επίπεδο,
- την Οδηγία 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά,
- το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών για την «*Πρόληψη και καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος που συνδέεται με τη χρήση καρτών στο νέο περιβάλλον του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)*», και
- την έκθεση προόδου του Card Standardisation Task Force που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Ομάδας Εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών για τις κάρτες,

δρομολόγησε κατά τη διάρκεια του έτους 2007 τις ακόλουθες ενέργειες:

- Προσδιορισμός και υλοποίηση των δράσεων, οι οποίες θα πρέπει να αναπτυχθούν σε διατραπεζικό επίπεδο, για να γίνει πιο αποτελεσματική η εκπαίδευση των συμβεβλημένων με τις τράπεζες επιχειρήσεων στη χρήση καρτών με chip και στη χρήση των αντίστοιχων τερματικών EFT/POS.
- Αντιμετώπιση και επίλυση σε διατραπεζικό επίπεδο τεχνικών θεμάτων που δημιουργούνται στο πλαίσιο της προσαρμογής του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στο SEPA Cards Framework. Ενδεικτικά, τέτοια θέματα είναι η πιθανή μετάπτωση όλων των συναλλαγών με κάρτες (χρεωστικές, πιστωτικές και ανάληψης μετρητών) στην τεχνολογία EMV chip και PIN, το POS Testing και το Fallback των EMV chip καρτών.

- Προσδιορισμός και υλοποίηση των απαιτούμενων δράσεων, οι οποίες θα πρέπει να αναπτυχθούν σε διατραπεζικό επίπεδο, για να γίνει εφικτή η πιστοποίηση της εφαρμογής του προτύπου PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standards) από τις επιχειρήσεις που αποδέχονται κάρτες πληρωμών για αγορά προϊόντων και υπηρεσιών.

3. Θέματα κίνησης κεφαλαίων

3.1. Απαιτήσεις αναφοράς για σκοπούς συμπλήρωσης του ισοζυγίου πληρωμών κατά τη διενέργεια «διασυνοριακών» μεταφορών πιστώσεων σε ευρώ

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2007 και λαμβάνοντας υπόψη τις πανευρωπαϊκές εξελίξεις για την αποστολή και λήψη από τις τράπεζες SEPA μεταφορών πιστώσεων, υπήρξε, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έντονη κινητικότητα για την κατάργηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης από τις τράπεζες προς τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των στατιστικών στοιχείων των «διασυνοριακών» μεταφορών πιστώσεων μέχρι μεγίστου ποσού ισοτίμου ευρώ 50.000 για σκοπούς συμπλήρωσης του ισοζυγίου πληρωμών.

Η ΕΕΤ προέβη σχετικά σε σειρά ενεργειών προς την Τράπεζα της Ελλάδος, επικαλούμενη ιδίως:

- την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ της 15ης Σεπτεμβρίου 2005 και την ανάγκη υιοθέτησής της με την απαραίτητη τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της ΠΔ/ΤΕ 2535/21.1.2004, και
- την επιστολή του πρόεδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών και των τριών ενώσεων του ευρωπαϊκού πιστωτικού τομέα προς την κα Gertrude Tumpel-Gugerell, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ και τον Επίτροπο κ. Charlie McCreevy για την ανάγκη επίλυσης του εν λόγω θέματος έως την 31η Δεκεμβρίου 2007.

Μέχρι το τέλος του 2007 δεν είχε τροποποιηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος η ΠΔ/ΤΕ 2535/2004.

3.2. Πρακτική υλοποίηση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα

Με γνώμονα την επίτευξη της υλοποίησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η ΕΕΤ προχώρησε, μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες βασικές δράσεις κατά τη διάρκεια του 2007:

- Απέστειλε, σε μηνιαία βάση, ερωτηματολόγια προς όλα τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορά την πρόοδο της προετοιμασίας τους για την υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme. Τα ερωτηματολόγια είχαν σαν στόχο τη συγκέντρωση των πληροφοριών που θα επέτρεπαν στην ΕΕΤ να ενημερώνει επίσης σε μηνιαία βάση το Program Support Office του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σχετικά με το βαθμό προόδου του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στην υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme.
- Διαμόρφωσε τον Ιούλιο του 2007 και επικαιροποίησε το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους το εγχειρίδιο με τίτλο “*SEPA Credit Transfers Migration Manual*” με γνώμονα τη διευκόλυνση των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στην υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme, τον Ιανουάριο του 2008.
- Επεξεργάστηκε το κείμενο με τίτλο “*SEPA Implementation and Migration in GREECE*” στο οποίο αποτυπώνονται οι προετοιμασίες και ο σχεδιασμός του τραπεζικού συστήματος της Ελλάδας για τη μετάβαση στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ (SEPA). Το περιεχόμενο του κειμένου διαμορφώθηκε από την ΕΕΤ λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των τραπεζών μελών της, της Τράπεζας της Ελλάδος και της ΔΙΑΣ Α.Ε. Σε ειδική τοποθεσία στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ έχουν συγκεντρωθεί τα εθνικά σχέδια μετάβασης 16 ευρωπαϊκών χωρών.
- Διαχειρίστηκε, στο πλαίσιο του ρόλου της ως National Adherence Support Organisation (NASO), την παραλαβή, έλεγχο και αποστολή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών των εγγράφων προσχώρησης των εγκατεστημένων στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων στο SEPA Credit Transfer Scheme. Από την 28η Ιανουαρίου 2008, ημέρα έναρξης του SEPA Credit Transfer Scheme πανευρωπαϊκά, όλες οι τράπεζες μέλη της ΕΕΤ θα παρέχουν στην πελατεία τους (καταναλωτές και επιχειρήσεις) SEPA μεταφορές πιστώσεων.

4. Θέματα ηλεκτρονικής τραπεζικής

4.1. Ενέργειες για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Η ΕΕΤ με στόχο τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει το ηλεκτρονικό έγκλημα, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- απηύθυνε αίτημα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης για τη συμμετοχή της στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την κατάρτιση του σχεδίου νόμου για την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου των επικοινωνιών, το οποίο δεν έγινε ωστόσο δεκτό,

- απηύθυνε αίτημα προς τους παρέχοντες υπηρεσίες διαδικτύου (Otenet, Forthnet, Hellas on line, Tellas, Altec Telecoms, Vivodi Telecom), ζητώντας την ανταπόκρισή τους στην από κοινού προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων τα οποία απειλούν την αξιοπιστία χρήσης του διαδικτύου και πλήττουν άμεσα τις τράπεζες και την πελατεία τους, το οποίο δεν έγινε όμως δεκτό,
- απηύθυνε αίτημα προς την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών για τη συνδρομή της, λόγω συναρμοδιότητας, στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων και την ώθηση των παρεχόντων υπηρεσίες διαδικτύου προς την κατεύθυνση συνδρομής και συνεργασίας με τις τράπεζες για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

4.2. Διενέργεια μελέτης από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία για τη διερεύνηση σκοπιμότητας της δημιουργίας διατραπεζικής υποδομής δημόσιου κλειδιού (PKI)

Η ΕΕΤ λαμβάνοντας υπόψη τις επιχειρηματικές ανάγκες των τραπεζών και επιπλέον:

- επιστολή της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων προς την ΕΕΤ για τη διερεύνηση των προθέσεων των τραπεζών αναφορικά με την προώθηση των εφαρμογών των ηλεκτρονικών υπογραφών στην ελληνική αγορά,
- τη γενικότερη τάση που επικρατεί στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αποϋλοποίηση των εγγράφων (π.χ. συμβάσεων, τιμολογίων, εξουσιοδοτήσεων, παγίων εντολών κ.λπ.) ώστε αυτά να είναι προσβάσιμα εξ αποστάσεως μέσω του διαδικτύου από εξουσιοδοτημένους για το σκοπό αυτό χρήστες, μέσω της τεχνολογίας της κρυπτογράφησης και της διασφάλισης της αυθεντικότητας που παρέχουν τα ψηφιακά πιστοποιητικά,
- τη διαβούλευση με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων με θέμα «*Δημόσια διαβούλευση για την υλοποίηση προτύπου ψηφιακών πιστοποιητικών το οποίο θα είναι αποδεκτό από το ΥΠΟΙΟ*» με σκοπό τη δημιουργία ψηφιακών πιστοποιητικών αποδεκτών τόσο για τις συναλλαγές των πελατών με τις τράπεζες, όσο και με το ΥΠΟΙΟ και άλλους φορείς,

αποφάσισε να διερευνήσει σε βάθος τη σκοπιμότητα δημιουργίας ενός διατραπεζικού φορέα έκδοσης ψηφιακών πιστοποιητικών (υλοποίηση υποδομής δημόσιου κλειδιού) με τη βοήθεια εξειδικευμένης εταιρείας. Η ανάδοχος εταιρεία ξεκίνησε την υλοποίηση του έργου το Δεκέμβριο του 2007.

4.3. Χρήση ψηφιακών πιστοποιητικών

Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων στο πλαίσιο του έργου της για τη δημιουργία των προδιαγραφών, οι οποίες πρέπει να πληρούνται προκειμένου, ψηφιακά πιστοποιητικά τα οποία θα εκδίδουν διάφοροι πάροχοι να είναι αποδεκτά από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, έθεσε το θέμα σε δημόσια διαβούλευση.

Κατά τη διαβούλευση, η οποία ξεκίνησε στις 26 Ιουνίου 2007 και ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, εξετάστηκαν οι παρεχόμενες δυνατότητες, οι τεχνικές προδιαγραφές και το θεσμικό πλαίσιο. Οι τράπεζες με το συντονισμό της ΕΕΤ υπέβαλαν διεξοδικές παρατηρήσεις, οι οποίες υιοθετήθηκαν από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

4.4. Συμμετοχή της ΕΕΤ στη συγκρότηση Ομάδων Εργασίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά στην πρόσκληση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και όρισε εκπροσώπους της στις ακόλουθες Ομάδες Εργασίας:

- *Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη μείωση της χρήσης των μετρητών και των επιταγών και την αντικατάστασή τους από ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών - ανάλυση θεμάτων SEPA (Single Euro Payments Area), και*
- *Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη διάδοση και χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.*

Οι ομάδες εργασίας, αναμένεται να αρχίσουν τις εργασίες τους εντός του Φεβρουαρίου του 2008.

Επίσης, ανταποκρίθηκε στο αίτημα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και συμμετέχει ενεργά στην Ομάδα Εργασίας σχετικά με τη μελέτη και αναθεώρηση της διαδικασίας καταθέσεων και αναλήψεων του αποθεματικού των Δ.Ο.Υ. μέσω εμπορικών τραπεζών.

4.5. Προωθητικές ενέργειες υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής

Στο πλαίσιο των προωθητικών ενεργειών υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής:

- επικαιροποιήθηκε στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ το υπάρχον micro site για το internet banking,
- οργανώθηκε ημερίδα από την ΕΕΤ και τη ΔΙΑΣ σχετικά με τις εξελίξεις στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν οι ηλεκτρονικές εφαρμογές:

- Ηλεκτρονική παρουσίαση και πληρωμή λογαριασμών (EBPP),
- Click to Pay, και
- Ηλεκτρονική εξουσιοδότηση για τις άμεσες χρεώσεις και τις μεταφορές πιστώσεων SEPA.

4.6. Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το PC banking, το Mobile Banking και το Phone Banking

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στα συγκεκριμένα εναλλακτικά δίκτυα συλλέγει, επεξεργάζεται και αποστέλλει στα μέλη της συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία με την επισήμανση των τραπεζών που δεν περιλαμβάνονται λόγω μη ανταπόκρισής τους στην αποστολή αυτών.

5. TARGET2

Κατά τη διάρκεια του 2007 το έργο της ΕΕΤ εστίασε σε θέματα που αφορούν τη μετάπτωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και την προσαρμογή των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων και επικουρικών συστημάτων στο TARGET2.

Ειδικό θέμα που απασχόλησε τις τράπεζες σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτέλεσε ο χαρακτηρισμός μιας πληρωμής ως εγχώριας ή διασυνοριακής σε περιβάλλον TARGET2. Η υιοθέτηση του νέου συστήματος πληρωμών απαιτεί ειδικότερες προσαρμογές σε επίπεδο μηνύματος πληρωμών προκειμένου να διακρίνονται οι εγχώριες από τις διασυνοριακές πληρωμές. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στο TARGET2 προβλέπονται δύο κατηγορίες συμμετεχόντων: άμεσα και έμμεσα μέλη (περίπτωση στην οποία εντάσσονται και οι περιπτώσεις multi-addressee access, και addressable BICs) ανακύπτει το εξής ζήτημα: εγχώριες πληρωμές (έμμεσων μελών) μπορεί να πραγματοποιούνται μέσω τραπεζών (άμεσα μέλη) με εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος. Έτσι, η χρήση του BIC της αποστέλλουσας και παραλήπτριας τράπεζας στο μήνυμα SWIFT δεν επαρκεί για το χαρακτηρισμό μιας πληρωμής ως εγχώριας στο μέτρο που αμιγώς εγχώριες πληρωμές θα χαρακτηρίζονται ως διασυνοριακές.

Ενόψει των ανωτέρω διαμορφώθηκε από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών για το χαρακτηρισμό μιας πληρωμής ως εγχώριας ή διασυνοριακής. Στόχος των κατευθυντήριων γραμμών είναι να διαμορφωθεί μια ενιαία προσέγγιση από όλες τις τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εθνικές ιδιαιτερότητες. Η ΕΕΤ υιοθέτησε τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

6. Θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών

6.1. Συμμετοχή της EET στο European ATM Security Team - EAST

Με στόχο την καλύτερη ενημέρωση των μελών της η EET αποφάσισε να συμμετέχει και να εκπροσωπείται στο *European ATM Security Team - EAST*.

6.2. Διοργάνωση ημερίδας για τις εταιρείες που εμπορεύονται ATM στην Ελλάδα και προωθούν μηχανισμούς Anti-skimming

Το Δεκέμβριο του 2007 οργανώθηκε από την EET ημερίδα στην οποία εκλήθησαν οι εταιρείες που εμπορεύονται ATM στην Ελλάδα και προωθούν μηχανισμούς Anti-skimming και παρουσίασαν τα προϊόντα τους.

Εκτός των εκπροσώπων των τραπεζών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της ΔΙΑΣ Α.Ε., της Α.Δ.Α.Ε., της ΕΛ.ΑΣ., της Τράπεζας της Ελλάδος και του Μεσολαβητή Τραπεζικών και Επενδυτικών Υπηρεσιών.

6.3. Αντιμετώπιση των περιστατικών απάτης που αφορούν την έκδοση δανείων και καρτών με τη χρήση πλαστών πιστοποιητικών

Λόγω της αύξησης των περιστατικών απάτης που αφορούν την έκδοση δανείων και καρτών με τη χρήση πλαστών πιστοποιητικών, η EET σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία και την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., εκπόνησε ενημερωτικό υλικό το οποίο αξιοποίησαν οι τράπεζες, αλλά και άλλοι φορείς (φυλλάδιο και αφίσα), με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις ενέργειες που θα πρέπει να κάνουν σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής της ταυτότητας ή του διαβατηρίου τους.

Επίσης, η EET εκπόνησε κείμενο «Χρήσιμων Οδηγιών» όσον αφορά την καλύτερη αξιολόγηση από τους υπαλλήλους των πιστωτικών ιδρυμάτων που αποδέχονται και επεξεργάζονται πιστοποιητικά ταυτοποίησης, ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα φαινόμενα απάτης που σχετίζονται με τη χρήση παραποιημένων πιστοποιητικών ταυτοποίησης. Το κείμενο διαβιβάστηκε στην Ελληνική Αστυνομία για σχολιασμό και μετά την οριστικοποίησή του θα διανεμηθεί στις τράπεζες μέλη της Ένωσης.

6.4. Συνεργασία EET - Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας Ένωσης - ΕΛ.ΑΣ. για θέματα πρόληψης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών, έλαβαν χώρα τα ακόλουθα:

- απόφαση της ΕΛ.ΑΣ. για τη συμμετοχή υπηρεσιακών στελεχών από την

αστυνομική διεύθυνση Θεσσαλονίκης στις συνεδριάσεις της διατραπεζικής επιτροπής της ΕΕΤ για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της απάτης,

- παρουσίαση από τους εκπροσώπους της ΕΛ.ΑΣ. σχετικά με τους νέους μηχανισμούς skimming που έχουν κατασχεσει και την τυπολογία απατών μέσω ΕFT/POS, καθώς και για τις εξελίξεις στο ηλεκτρονικό έγκλημα,
- δρομολόγηση της διαδικασίας άμεσης αλληλοενημέρωσης και ανταλλαγής πληροφοριών σε περιπτώσεις skimming,
- συνεργασία για να ληφθούν μέτρα πρόληψης - αποτροπής κλοπής ΑΤΜ, και
- δωρεά της ΕΕΤ ηλεκτρονικού εξοπλισμού προς την ΕΛ.ΑΣ.

6.5. Συλλογή στατιστικών στοιχείων

Η ΕΕΤ συλλέγει, επεξεργάζεται και ενημερώνει τις τράπεζες-μέλη της αναφορικά με:

- κάθε περιστατικό skimming που συνέβη από το 2003 έως 31.12.2007,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τα περιστατικά skimming που έχουν λάβει χώρα στην Ελλάδα (τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία αποστέλλονται και στην EAST),
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά skimming που της γνωστοποιεί η EAST και αφορούν όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που είναι μέλη της, και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες από αντιγραφές καρτών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα.

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις πολλαπλές εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους 2007 στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με τα προαναφερθέντα (υπό I, Δ), ενημερώνοντας σε διαρκή βάση τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν ιδίως σε ό,τι αφορά:

- την πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές,
- την ολοκλήρωση της αγοράς ενυπόθηκης πίστης, και
- την κινητικότητα των καταναλωτών σε σχέση με το άνοιγμα και το κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Αναθεώρηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή

Η ΕΕΤ συμμετείχε και στις δύο διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν από το Υπουργείο Ανάπτυξης κατά τη διάρκεια του έτους 2007 αναφορικά με την αναθεώρηση του ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή.

Στο πλαίσιο αυτό υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις, πολλές από τις οποίες έγιναν δεκτές. Τα μείζονος σημασίας σημεία των παρατηρήσεων της συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(α) Απροσδόκητοι όροι: Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου προβλεπόταν ότι: *«Σε κάθε περίπτωση, δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή απροσδόκητοι όροι που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης»*. Η εν λόγω διάταξη κρίθηκε ιδιαίτερα προβληματική τόσο σε ό,τι αφορά την κατανόηση του περιεχομένου της όσο και σε ό,τι αφορά την αλλοίωση που επιφέρει στην έννοια των Γενικών Όρων Συναλλαγών.

Καταρχήν επισημάνθηκε το δυσχερές της κατανόησης του μη νομικού όρου «απροσδόκητοι». Έμφαση δόθηκε στο ότι το πλήθος των ερμηνειών που μπορεί αβίαστα να αποδοθούν στο περιεχόμενο του όρου αυτού καθιστούν τη διάταξη προβληματική κυρίως από την άποψη της ασφάλειας του δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, επισημάνθηκε επίσης ότι το ως άνω έλλειμμα θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί νομολογιακά. Δη-

λαδή μέσω μιας διαδικασίας ιδιαίτερα χρονοβόρας, καθώς προϋποθέτει την έκδοση περισσότερων αποφάσεων και μάλιστα Ανωτάτων Δικαστηρίων, ώστε να θεωρηθεί η όποια νομολογία πάγια και συνεπώς το περιεχόμενο του όρου σαφές.

Πέραν αυτού και ανεξάρτητα από την ερμηνεία της έννοιας «απροσδόκητοι», τονίστηκε ότι η αναφορά σε όρους που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης επιφέρει αλλοίωση της έννοιας των ΓΟΣ, όπως αυτή αποδίδεται στο πρώτο εδάφιο της συγκεκριμένης παραγράφου, στο βαθμό που οι γενικοί όροι εξ ορισμού δεν αποτελούν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης. Με την προτεινόμενη διάταξη επισημάνθηκε τέλος, ότι παρέχεται η δυνατότητα αμφισβήτησης και επέλευσης ακυρότητας ΓΟΣ όχι λόγω καταχρηστικότητας, η οποία αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που θεσπίζονται, αλλά λόγω του ότι είναι δυνατό να θεωρηθούν απροσδόκητοι, χωρίς να ορίζονται ειδικά γι' αυτό κριτήρια.

(β) Αποτελέσματα αποφάσεων επί συλλογικών αγωγών: Σύμφωνα με την προταθείσα παρ. 17 του άρθρου 19 του σχεδίου νόμου, στην περίπτωση συλλογικών αγωγών κατά τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 14 του άρθρου 19, η απόφαση παράγει τα αποτελέσματά της έναντι πάντων, και αν δεν ήταν διάδικοι, ο δε ζημιωθείς καταναλωτής γνωστοποιεί εγγράφως με βάση την απόφαση την απαίτησή του στον προμηθευτή, αναφέροντας τα στοιχεία που την προσδιορίζουν. Με την άπρακτη παρέλευση της κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλεπόμενης προθεσμίας άσκησης τακτικών ενδίκων μέσων από την έγγραφη κοινοποίηση, ο καταναλωτής, εφόσον δεν έχει ικανοποιηθεί, μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής για την απαίτησή του από το δικαστήριο που είναι κατά τόπον αρμόδιο για την ατομική διαφορά, εφόσον η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη ή μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί. Η απαίτηση αποδεικνύεται και με κάθε ιδιωτικό έγγραφο που κατά το είδος ή τη συνήθεια της συναλλαγής χορηγείται ως απόδειξη στους καταναλωτές.

Αναφορικά με την προταθείσα προσθήκη ως προς την παροχή δυνατότητας έκδοσης διαταγής πληρωμής, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα ιδιαίτερα προβληματικά σημεία:

- Η έκδοση διαταγής πληρωμής αποτελεί συγκεκριμένη διαδικασία, οι προϋποθέσεις άσκησης της οποίας καθορίζονται ειδικά στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σύμφωνα με το άρθρο 624 ΚΠολΔ, η έκδοση διαταγής πληρωμής μπορεί να ζητηθεί μόνο αν η απαίτηση δεν εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή και το ποσό των χρημάτων που οφείλεται είναι ορισμένο. Η προταθείσα συνεπώς διάταξη, σύμφωνα με την οποία αρκεί για την έκδοση διαταγής πληρωμής η απαίτηση του καταναλωτή να μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί, έρχεται σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
- Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, για τη δυνατότητα έκδοσης διαταγής πληρωμής θα πρέπει να έχει παρέλθει η κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλεπόμενη προθεσμία άσκησης τακτικών ενδίκων μέσων από την

έγγραφο κοινοποίηση στο πιστωτικό ίδρυμα της απαίτησης του καταναλωτή με βάση την εκδοθείσα απόφαση. Δεν γίνεται ωστόσο κατανοητό ποια ένδικα μέσα είναι δυνατό να ασκηθούν έναντι ενός αιτήματος καταναλωτή για αποζημίωση ή επιστροφή χρημάτων, που ενδεχομένως γνωστοποιείται μαζί με απόφαση επί συλλογικής αγωγής, η οποία μάλιστα μπορεί κατά τη γνωστοποίηση να έχει ήδη καταστεί τελεσίδικη ή αμετάκλητη.

- Έχοντας υπόψη την τακτική και έκτακτη ενημέρωση των πελατών από τις τράπεζες αλλά και τη χορήγηση σε κάθε συναλλαγή αποδεικτικών εγγράφων, δεν είναι σαφές ποια ιδιωτικά έγγραφα θα θεωρείται ότι αποτελούν απόδειξη για τους καταναλωτές προκειμένου να αποδεικνύουν την απαίτησή τους.

(γ) Έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων του Υπουργού Ανάπτυξης: Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της προταθείσας παρ. 17 του άρθρου 19 του σχεδίου νόμου, «ο Υπουργός Ανάπτυξης δύναται με απόφασή του να προβαίνει σε κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν ζητήματα που κρίνονται με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, εφόσον κρίνει ότι έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών».

Εν προκειμένω, αυτό το οποίο επισημάνθηκε είναι ότι όπως είναι γνωστό, αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις μπορούν να καταστούν αποφάσεις των δικαστηρίων όλων των βαθμών, εάν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες του νόμου για την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων. Η μετατροπή μιας δικαστικής απόφασης σε νόμο στην πράξη αποστερεί από τα δικαστήρια τη δυνατότητα να προσαρμοστούν στις συνεχώς εξελισσόμενες και μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και των συναλλαγών. Με άλλα λόγια, στερεί από τη νομολογία το κύριο χαρακτηριστικό της: το δυναμισμό. Πρέπει συνεπώς, εάν η ως άνω δυνατότητα παρασχεθεί, να ασκείται με ιδιαίτερη φειδώ και μόνο για αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων που αναμφίβολα έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον. Αποφάσεις με τέτοιο περιεχόμενο πρέπει να αναζητούνται μεταξύ αυτών που εκδίδονται επί συλλογικών αγωγών και όχι επί ατομικών που κατ' ανάγκη αφορούν τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της συγκεκριμένης ατομικής διαφοράς.

Συνεπώς, η συγκεκριμένη δυνατότητα πρέπει να αφορά μόνο τις αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων επί συλλογικών αγωγών που έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών.

2.2. Σχέδιο Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας του Συνηγόρου του Καταναλωτή

Το Φεβρουάριο του 2007 τέθηκε σε διαβούλευση από το Συνήγορο του Καταναλωτή σχέδιο Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας. Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση με την υποβολή διεξοδικών παρατηρήσεων, οι οποίες συνοψίζονται στα εξής:

Η ΕΕΤ δεν αμφισβητεί σε καμία περίπτωση την ανάγκη προστασίας του καταναλωτή. Για το λόγο αυτό άλλωστε αναλαμβάνει διαρκώς πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τα μέλη της και την ενίσχυση του καταναλωτή. Στο πλαίσιο αυτό, λειτουργεί ο Μεσολαβητής Τραπεζικών και Επενδυτικών Υπηρεσιών, υιοθετήθηκε Κώδικας Δεοντολογίας για τη διαφημιστική προβολή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών, εκδίδονται ενημερωτικά φυλλάδια και διοργανώνονται εκδηλώσεις και συνέδρια για τα θέματα αυτά.

Ωστόσο, έντονος είναι ο προβληματισμός που εκφράστηκε ως προς τα ακόλουθα ιδίως θέματα:

- Οι προτεινόμενες διατάξεις τόσο σε ό,τι αφορά το σχέδιο νόμου για την αναθεώρηση του ν. 2251/1994, όσο και στο σχέδιο Κώδικα εμφανίζουν πολύ σημαντικές επικαλύψεις, αναδεικνύοντας έτσι την έλλειψη συντονισμού και την απουσία ενιαίας και συγκροτημένης στρατηγικής από τις επιμέρους αρχές και φορείς που ασχολούνται με τα ζητήματα προστασίας καταναλωτή.
- Πολύ μεγάλο μέρος των προτεινόμενων διατάξεων έχει χαρακτήρα διοικητικών παρεμβάσεων (π.χ. ανώτατο όριο τραπεζικών επιτοκίων συσχετιζόμενο με το δικαιοπρακτικό επιτόκιο, αλλοίωση του χαρακτήρα και της φύσης των ΓΟΣ) το οποίο δεν είναι συμβατό με το καθεστώς ανοικτής οικονομίας και ελεύθερης αγοράς που ισχύει στο πλαίσιο της Κοινότητας. Η τάση αυτή η οποία έρχεται καταφανώς σε αντίθεση με το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν πλέον όλες οι επιχειρήσεις δεν μπορεί παρά να έχει δυσμενέστερες συνέπειες στη λειτουργία της ελληνικής αγοράς.
- Δεν εκπονήθηκε καμία μελέτη αξιολόγησης των αναμενόμενων επιπτώσεων από την υιοθέτηση των προτεινόμενων διατάξεων, ώστε να γνωρίζει κανείς ποιο θα είναι το αναμενόμενο όφελος για τους καταναλωτές σε σχέση με το κόστος και την επιβάρυνση που θα προκληθούν στις επιχειρήσεις.

2.3. Απόφαση ΕΤΠΘ 234/20/11.12.2006 - Παροχή εξατομικευμένης ενημέρωσης στον καταναλωτή σε περίπτωση μεταβολής του όρου της σύμβασης με μονομερή ενέργεια του πιστωτικού ιδρύματος

Επί της απόφασης ΕΤΠΘ 243/16.5.2007, σύμφωνα με την οποία «*Σε περιπτώσεις είσπραξης εξόδων διαχείρισης σε λογαριασμούς καταθέσεων ταμειευτηρίου για την πραγματοποίηση των συναλλαγών στις θυρίδες των καταστημάτων, τουλάχιστον πέντε συναλλαγές κατά μήνα διενεργούνται χωρίς επιβάρυνση*», η ΕΕΤ άσκησε παρέμβαση προς την Τράπεζα της Ελλάδος εκθέτοντας αναλυτικά τους λό-

γους για τους οποίους με την εν λόγω απόφαση δεν παρέχονται κίνητρα για την επένδυση σε εναλλακτικά λιγότερο χρονοβόρους και περισσότερο συμφέροντες για τους συναλλασσόμενους τρόπους διενέργειας των συναλλαγών.

2.4. ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 – Χειρισμός και αντιμετώπιση παραπόνων από τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2501/31.10.2002

Σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2501/31.10.2002 (Κεφάλαιο Δ παρ. 1) «*Τα πιστωτικά ιδρύματα θα επιλαμβάνονται της εξέτασης παραπόνων πελατών για όλα τα προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν, μέσω της ειδικής υπηρεσίας που οφείλουν να έχουν συστήσει για το σκοπό αυτό. Το αποτέλεσμα της εξέτασης και η σχετική θέση της Τράπεζας γνωστοποιείται στους συναλλασσόμενους εντός 45 ημερών από τη λήψη των καταγγελιών*». Από την εν λόγω διάταξη απορρέει η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να επιλαμβάνονται των καταγγελιών που γίνονται από τους πελάτες τους και να διεκπεραιώνουν αυτές εντός χρονικού διαστήματος που δεν θα υπερβαίνει τις 45 ημέρες.

Η πρακτική εφαρμογή της συγκεκριμένης υποχρέωσης μέχρι σήμερα έχει καταδείξει μία αντικειμενική δυσκολία αντιμετώπισης των καταγγελιών εντός του προκαθορισμένου χρονικού ορίου, δηλαδή των 45 ημερών. Προς τούτο, δηλαδή για την αποφυγή περιπτώσεων, στις οποίες η τράπεζα δεν μπορεί από αντικειμενικούς λόγους να απαντήσει εντός 45 ημερών, αλλά και για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των καταγγελιών, προτάθηκε από την ΕΕΤ η τροποποίηση του περιεχομένου της συγκεκριμένης διάταξης. Συγκεκριμένα, προτάθηκε να προβλεφθεί στην πράξη εξαίρεση σε ό,τι αφορά την υποχρέωση του πιστωτικού ιδρύματος να λάβει θέση επί του παραπόνου εντός προθεσμίας 45 ημερών, με την προϋπόθεση ότι το πιστωτικό ίδρυμα θα υποχρεούται εντός του διαστήματος αυτού να γνωστοποιήσει στο συναλλασσόμενο με σχετική ενημερωτική επιστολή ότι λόγω αντικειμενικών δυσκολιών, δεν είναι σε θέση να επιληφθεί της συγκεκριμένης υπόθεσης γνωστοποιώντας ταυτόχρονα το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει αυτή η καθυστέρηση. Με την προτεινόμενη τροποποίηση είναι δυνατόν να παρασχεθεί η αναγκαία ευελιξία στα πιστωτικά ιδρύματα για τη συστηματική και εις βάθος διερεύνηση της κάθε υπόθεσης.

Ε. Νομικά - Φορολογικά θέματα

Εθνικό επίπεδο

1. Τροποποίηση και αναθεώρηση του κ.ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών

Ήδη από το 2006 το Υπουργείο Ανάπτυξης έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών, η οποία συνεχίστηκε και το 2007. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και σε κάθε στάδιο αυτής η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις.

Από τις παρατηρήσεις αυτές πολλές έγιναν αποδεκτές και συμπεριλήφθησαν και στο νόμο 3604/2007 «Αναμόρφωση και τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιριών και άλλες διατάξεις».

Μετά τη θέσπιση του αναθεωρημένου πλαισίου για τις ανώνυμες εταιρείες με το ν. 3604/2007 δημιουργήθηκαν διάφορα ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής για τις νέες διατάξεις. Μεταξύ των διατάξεων αυτών είναι και το άρθρο 23^α του κ.ν. 2190/1920 (άρθρο 33, ν. 3604/2007). Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου αυτού, απαγορεύεται η χορήγηση δανείων ή πιστώσεων, προς τα πρόσωπα της παρ. 5 του ίδιου άρθρου, όπως και η παροχή πιστώσεων ή άλλων ασφαλειών υπέρ αυτών προς τρίτους. Στα πρόσωπα, δε, αυτά περιλαμβάνονται και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από πρόσωπα που ασκούν έλεγχο επί της δανειοδοτούσας ή παρέχουσας την εγγύηση εταιρείας.

Από τη διατύπωση της εν λόγω διάταξης σε συνάρτηση με τη διάταξη του άρθρου 42^ε του ίδιου νόμου ενδέχεται να προκύψουν ερμηνευτικά προβλήματα, ιδίως αναφορικά με τη δυνατότητα οικονομικής ενίσχυσης ή παροχής εγγυήσεων υπέρ θυγατρικών εταιρειών, η οποία αποτελεί, άλλωστε, πάγια επιχειρηματική πρακτική σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Στην κατεύθυνση αυτή, η ΕΕΤ απέστειλε στο Υπουργείο Ανάπτυξης πρόταση σχεδίου νόμου και αντίστοιχη εισηγητική έκθεση, προς το σκοπό της συμπλήρωσης της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 23^α του κ.ν. 2190/20 (άρθρο 33 του ν. 3604/07). Στόχος της προτεινόμενης διατύπωσης είναι να συνάγεται πλέον ρητά ότι επιτρέπεται η παροχή εγγύησης και η παροχή δανείων ή πιστώσεων από μητρική α.ε. υπέρ θυγατρικής της.

2. Νέος Πτωχευτικός Κώδικας – ν. 3588/2007

Τον Ιούλιο του 2007 ψηφίστηκε ο ν. 3588/2007 για την αναμόρφωση του πτωχευτικού δικαίου. Το νομοθέτημα εισάγει καινοτόμες ρυθμίσεις στο πτωχευτικό δίκαιο καταργώντας συνολικά την προγενέστερη πτωχευτική νομοθεσία (άρθρα 525 έως 707 του Εμπορικού Νόμου, τον α.ν. 635/1937, καθώς και της διαδικασίας εκκαθάρισης και εξυγίανσης των άρθρων 44-46γ του ν. 1892/1990).

Στο πλαίσιο της θέσης σε διαβούλευση του σχεδίου νόμου για την αναμόρφωση του πτωχευτικού κώδικα, η ΕΕΤ υπέβαλε στα συναρμόδια Υπουργεία Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης εκτενές κείμενο κατ' άρθρο παρατηρήσεων, μέρος των οποίων έγινε δεκτό.

Το κείμενο παρατηρήσεων της ΕΕΤ επικροτεί την προσπάθεια εκσυγχρονισμού της πτωχευτικής διαδικασίας, ο κυρίαρχος σκοπός της οποίας συνίσταται πλέον στην αναδιοργάνωση και διατήρηση της επιχείρησης. Πέραν προτάσεων αναδιατύπωσης για λόγους ευκρίνειας και συνοχής του κειμένου, οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ επικεντρώθηκαν:

- στην προστασία του εκκαθαριστικού συμψηφισμού,
- στην επέκταση της αστικής ευθύνης του συνδίκου στον οφειλέτη ή και τρίτο,
- στην επιτάχυνση των διαδικασιών, και
- στον περιορισμό του ενδεχομένου ανεξέλεγκτης αύξησης των απαιτήσεων μερίδας των πιστωτών σε βάρος των λοιπών.

3. Δικαιώματα υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή εμπράγματων εξασφαλίσεων δυνάμει του ν. 3156/2003

Παρά τις σαφείς διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3156/2003, σύμφωνα με τις οποίες για την εγγραφή εμπράγματων δικαιωμάτων ή σημειώσεων δυνάμει του ν. 3156/2003 καταβάλλονται μόνο πάγια δικαιώματα έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλάκων ποσού εκατό ευρώ, ορισμένοι άμισθοι υποθηκοφύλακες αρνούνται να την εφαρμόσουν και απαιτούν αναλογική αμοιβή με αντιφατικές αιτιολογίες.

Κατόπιν των ανωτέρω ήδη από το 2006 η ΕΕΤ απέστειλε σχετικές επιστολές προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης ζητώντας στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων του να εκδώσει σχετική εγκύκλιο για την ορθή εφαρμογή του νόμου.

Το 2007 και μετά από την έκδοση αντιφατικών δικαστικών αποφάσεων η ΕΕΤ απέστειλε στους συναρμοδίους σχέδιο νόμου και σχετική εισηγητική έκθεση. Με

το εν λόγω σχέδιο νόμου αφενός επιδιώκεται να επιλυθούν οι παρερμηνείες και αφετέρου συγκεκριμενοποιούνται, ορθολογικοποιούνται και προσαρμόζονται στην ακολουθούμενη πρακτική οι σχετικές διατάξεις.

4. Η γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 514/2006

Το Β΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) κλήθηκε να γνωματεύσει επί του ερωτήματος, εάν, στις περιπτώσεις ομολογιακών δανείων που είτε το σύνολο των ομολόγων περιέλθει σε έναν ομολογιούχο δανειστή, είτε εκδοθεί μια ομολογία για όλο το ομολογιακό δάνειο η οποία θα περιέλθει σε έναν ομολογιούχο δανειστή, έχουν εφαρμογή οι φορολογικές απαλλαγές του άρθρου 14 του ν. 3156/2003. Το ΝΣΚ με τη γνωμάτευσή του με αριθμό 514/2006 απεφάνθη ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής οι προαναφερθείσες φορολογικές απαλλαγές.

Η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή με την οποία ανέλυσε τις απόψεις του τραπεζικού συστήματος ότι πρόκειται για γνωμάτευση που έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενες σχετικές γνωματεύσεις του ΝΣΚ και εκφρασμένες θέσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος η ΕΕΤ ζήτησε σχετική γνωμοδότηση, σύμφωνα με την οποία, προκύπτει από τη γραμματική, τελολογική και συστηματική ερμηνεία των διατάξεων του Ν. 3156/2003, σε συνδυασμό και με τους λοιπούς εφαρμοστέους κανόνες δικαίου, ότι οι διατάξεις του ν. 3156/2003 περιλαμβανομένου του άρθρου 14, *«εφαρμόζονται και επί ομολογιακών δανείων που καλύπτονται από έναν ομολογιούχο δανειστή ή /και έχει εκδοθεί μια ομολογία υπό την προϋπόθεση ότι η ομολογία διατηρεί τον αξιολογικό της χαρακτήρα».*

Κατόπιν αυτού η ΕΕΤ ζήτησε εκ νέου να μην υιοθετηθεί η ΓΝΣΚ 514/2006 από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

5. SWIFT – Ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Σε συνέχεια της δημοσιοποίησης της συμμόρφωσης της SWIFT (Παγκόσμια Εταιρεία Διατραπεζικών Χρηματοπιστωτικών Τηλεπικοινωνιών) με αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για παροχή πρόσβασης σε αρχεία οικονομικών δεδομένων, το ζήτημα έχει απασχολήσει εκ περιτροπής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τη Βελγική Αρχή Προστασίας Δεδομένων, τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Επιτροπής.

Ειδικότερα, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Νοέμβριο του 2006 εκδόθηκε η Γνώμη 10/2006 της Ομάδας Προστασίας βάσει του Άρθρου 29 «*σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Παγκόσμια Εταιρεία Διατραπεζικών Χρηματοπιστωτικών Τηλεπικοινωνιών (SWIFT)*» της 22ας Νοεμβρίου 2006.

Σε συνέχεια διαβουλεύσεων της ΕΕΤ με την εγχώρια Αρχή Προστασίας Δεδομένων και προς το σκοπό της συμμόρφωσης με τις επιταγές/συστάσεις της Ομάδας του Άρθρου 29, οριστικοποιήθηκε και γνωστοποιήθηκε στις τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ το κείμενο συμβατικής ρήτρας και εν γένει ο τρόπος ενημέρωσης των πελατών των τραπεζών που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες SWIFT. Σημειώνεται ότι η ενημέρωση αυτή αφορά τις μελλοντικές κατά περίπτωση συναλλαγές, ενώ η ενημέρωση για τις συναλλαγές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί έχει γίνει με σχετική καταχώριση στον τύπο από την ΕΕΤ.

6. Ακροάσεις ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Η ΕΕΤ εκπόνησε και υπέβαλε αναλυτικά υπομνήματα προς αντίκρουση των κατηγοριών της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού εναντίον της τόσο σχετικά με την υπόθεση της διατραπεζικής σύμβασης για την είσπραξη εργοδοτικών εισφορών μεταξύ τραπεζών, ΔΙΑΣ Α.Ε. και ΙΚΑ, όσο και για την υπόθεση για τα διατραπεζικά Συστήματα DIASDEBIT, DIASATM και DIASTRANSFER.

7. Λοιπά θέματα

Λοιπά νομικά ζητήματα που απασχόλησαν την ΕΕΤ κατά τη διάρκεια του 2007 ήταν, μεταξύ άλλων:

- η Υ.Α. για τις συμβάσεις των καταναλωτών με μονάδες αδυνατίσματος και γυμναστήρια,
- ζητήματα γενικών όρων συναλλαγών καταθετικών προϊόντων,
- η βιντεοσκόπηση, μέσω κλειστών κυκλωμάτων, των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών εκτός τραπεζικών καταστημάτων και η απόφαση 1122/2000 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, και

- η σύσταση ενεχύρου επί σύνθετων χρηματοοικονομικών μέσων,
- το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο «για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων στην Ε.Ε.: Η Κατάσχεση Τραπεζικών Λογαριασμών»,
- η πρόταση Κανονισμού «σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές» - Ρώμη I,
- οι μηχανισμοί συλλογικής προσφυγής των καταναλωτών,
- η Οδηγία 2007/36/ΕΚ «σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών»,
- η αναθεώρηση Οδηγιών 2002/47/ΕΚ «σχετικά με τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας» και 98/26/ΕΚ «σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιολογίων»,
- η διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την αναδιοργάνωση και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων εντός ομίλου,
- η Σύμβαση Χάγης «για το Εφαρμοστέο Δίκαιο σε ορισμένα Δικαιώματα επί Τίτλων που κατέχονται από Διαμεσολαβητές»,
- η Σύμβαση UNIDROIT «για την εναρμόνιση ουσιαστικών κανόνων δικαίου που εφαρμόζονται σε ενδιαμεσοποιηθείσες αξίες», και
- η πρόταση Οδηγίας «για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου».

8. Φορολογικά θέματα

Κατά τη διάρκεια του 2007 τα φορολογικά θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας και παρεμβάσεων της ΕΕΤ ήταν τα ακόλουθα:

- οι διατάξεις του ν. 3312/2005 για την ανταλλαγή πληροφοριών για ζητήματα μηχανοργάνωσης,
- η αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων σε συνδυασμό με το ζήτημα της σχέσης/εφαρμογής των ΔΛΠ και της τήρησης ελληνικών βιβλίων,
- η Ερμηνευτική Εγκύκλιος των άρθρων 5 και 6 του ν. 3522/2006 «Μεταβο-

λές στη Φορολογία Εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και άλλες διατάξεις»,

- τα τέλη Χαρτοσήμου στις συμβάσεις του άρθρου 2 του ν. 2843/2000,
- ο φόρος Αυτομάτου Υπερτιμήματος κατά τη μεταβίβαση ακινήτων από τις τράπεζες,
- η πώληση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων,
- η διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων,
- η κατάργηση της αναστολής φορολόγησης των κερδών από πώληση μετοχών σε χρηματιστήριο, καθώς και των κερδών από παράγωγα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο,
- η τροποποίηση 6ης Κοινοτικής Οδηγίας για την επιβολή ΦΠΑ στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες,
- η αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων,
- η δημιουργία κοινής ενοποιημένης φορολογικής βάσης (Common Consolidated Tax Base), και
- η φορολόγηση των υπηρεσιών επί τίτλων.

9. Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου

Η ΕΕΤ συνέχισε κατά τη διάρκεια του έτους 2007 την επεξεργασία θεμάτων που εξετάζει η Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής του ΔΕΕ.

Εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν οι μεταφράσεις των νέων κανόνων UCP 600 και e-UCP, οι οποίες εκδόθηκαν από την ΕΕΤ.

Επίσης, εξετάστηκαν ζητήματα που ανακύπτουν λόγω προσωρινής διαταγής μη πληρωμής ενέγγυας πίστωσης.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

1. Διεθνές και κοινοτικό επίπεδο

Παρακολούθηση των ρυθμιστικών εξελίξεων σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο

Το 2007 υπήρξαν, όπως προαναφέρθηκε (υπό Ι ΣΤ), αρκετές διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Τα σημαντικότερα διεθνή και κοινοτικά θέματα που απασχόλησαν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν τα ακόλουθα:

- Η αποστολή παρατηρήσεων της ΕΕΤ και των τραπεζών μελών της στις ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης της FATF για την Ελλάδα. Οι εν λόγω ενδιάμεσες εκθέσεις, με ενσωματωμένες τις παρατηρήσεις των φορέων που αξιολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2006, δημοσιεύτηκαν από την FATF στις 2 και 29 Μαΐου 2007. Η διατραπεζική και ενδο-επιχειρησιακή εκπαίδευση, η διατραπεζική συνεργασία, η ενημέρωση της πελατείας των τραπεζών μέσω διατραπεζικού φυλλαδίου για την αναγκαιότητα εφαρμογής κανόνων «ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ ΣΟΥ» από τις τράπεζες, η συνεργασία με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, το υψηλό επίπεδο κατανόησης της σημασίας καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος από τις τράπεζες και η κεντρική θέση τους στο μηχανισμό πρόληψης μέσω αναφορών ύποπτων και ασυνήθιστων συναλλαγών στην εθνική αρχή του άρθρου 7 του ν. 2331/1995 όπως ισχύει, καταγράφηκαν ως θετικές αναφορές στις ενδιάμεσες εκθέσεις που συνέταξε η ομάδα εμπειρογνομώνων της FATF.
- Η τελευταία έκδοση κειμένου του Electronic Advisory Group (EAG) της FATF σε σχέση με την προσέγγιση καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος με βάση τον κίνδυνο (Risk Based Approach). Σημειώνεται πως το EAG συστάθηκε μετά από πρωτοβουλία της FATF και η σύνθεσή του περιλαμβάνει εκπροσώπους του χρηματοοικονομικού κλάδου (προερχόμενους από όλες τις γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη) και της FATF.
- Το σχέδιο κειμένου διαβούλευσης με τον τραπεζικό τομέα το οποίο δημοσίευσε στις 28 Μαρτίου 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αφορούσε την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το κανονιστικό πλαίσιο καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Η έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης, το Μάιο του 2007, μεταξύ FATF

και τραπεζικού κλάδου σε σχέση με την πιθανότητα έκδοσης Ειδικής Σύστασης για την πρόληψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

- Η δημοσίευση, στις αρχές του 2007, του Wolfsberg Group Statement σχετικά με την πάταξη της διαφθοράς μέσω της χρήσης μηχανισμών που έχουν αναπτύξει οι τράπεζες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Με αφορμή τη συγκεκριμένη δήλωση του Wolfsberg Group, η Διεθνής Διαφάνεια (Ελλάς) και η ΕΕΤ διοργάνωσαν, το Δεκέμβριο του 2007, εσπερίδα με θέμα *«Η καταπολέμηση της διαφθοράς βασικός στόχος των τραπεζών»*.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1781/2006

«περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών»

Η ΕΕΤ, κατόπιν σχετικού αιτήματος των τραπεζών μελών της, επεξεργάστηκε και απέστειλε, τον Απρίλιο του 2007, στην Τράπεζα της Ελλάδος κείμενο προτάσεων αναφορικά με τις οδηγίες και διευκρινίσεις που κρίνεται αναγκαίο να παρασχεθούν προς τα εποπτευόμενα ιδρύματα για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1781/2006 *«περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών»*.

Η ΕΕΤ επισήμανε ότι θα ήταν σκόπιμη η περαιτέρω επεξεργασία των προτάσεων της από ομάδα έργου στην οποία προτάθηκε να συμμετέχουν εκπρόσωποι της Τράπεζας της Ελλάδος, της ΕΕΤ και των τραπεζών. Τέλος, επισημάνθηκε η ιδιαίτερη σημασία της έγκαιρης ολοκλήρωσης των απαραίτητων οδηγιών και διευκρινίσεων, δεδομένου ότι τα εποπτευόμενα ιδρύματα θα πρέπει εν συνεχεία να αναπτύξουν ή/και προσαρμόσουν τα εσωτερικά μηχανογραφικά τους συστήματα για την υλοποίηση των εν λόγω οδηγιών.

2.2. Διατραπεζικές ενέργειες σε συνέχεια της Απόφασης της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 231/4/13.10.2006 της Τράπεζας της Ελλάδος

Σε συνέχεια της Απόφασης της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 231/4/13.10.2006 της Τράπεζας της Ελλάδος, η ΕΕΤ εξέτασε και επεξεργάστηκε τα ακόλουθα ζητήματα:

- υπόδειγμα διατραπεζικού ερωτηματολογίου προς χρήση από τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα κατά τη σύναψη διασυνοριακών σχέσεων ανταπόκρισης με ιδρύματα τρίτων χωρών, και
- πρόταση αναφορικά με τις οδηγίες και διευκρινίσεις που είναι αναγκαίο να παρασχεθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος προς τα εποπτευόμενα ιδρύματα για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Παραρτήματος 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 (Απόφαση ΕΤΠΘ 231/4/13.10.2006 της ΤτΕ).

Η σχετική επεξεργασία ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2007.

2.3. Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων

Το θέμα της φυσικής ασφάλειας των τραπεζικών καταστημάτων από ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις παρακολουθείται συστηματικά από την ΕΕΤ, η οποία συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και ενημερώνει σχετικά τις τράπεζες-μέλη της. Παράλληλα, η ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση της ετήσιας εμπιστευτικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας σε σχέση με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2006. Ειδικότερα, η τάση που διαμορφώθηκε στους σχετικούς δείκτες έδειξε ότι:

- οι ληστείες και παραβιάσεις των τραπεζικών καταστημάτων της χώρας μας αυξήθηκαν, έναντι του 2005, κατά 42% (έναντι μείωσης 5% στο σύνολο των 28 ευρωπαϊκών χωρών που αποστέλλουν σχετικά στοιχεία),
- ο δείκτης κινδύνου ληστειών για τις ελληνικές τράπεζες αυξήθηκε, έναντι του 2005, κατά 36% (έναντι μείωσης 10% στο σύνολο των 28 ευρωπαϊκών χωρών που αποστέλλουν σχετικά στοιχεία), και τέλος
- η συντριπτική πλειοψηφία (ποσοστό 95% έναντι αντίστοιχου ποσοστού 93% το 2005) των ληστειών και παραβιάσεων των τραπεζικών καταστημά-

των κατά τη διάρκεια του 2006, έλαβε χώρα στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης.

Καταρτίστηκε επίσης ειδικό ερωτηματολόγιο με βάση τη μεθοδολογία που ακολουθείται στην αντίστοιχη έκθεση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, το οποίο διαβιβάστηκε στις τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ προκειμένου, μετά από κάθε περιστατικό ληστείας καταστήματος ή ΑΤΜ, να συμπληρώνεται και να διαβιβάζεται στην ΕΕΤ.

Τα ως άνω στοιχεία που θα διαβιβάζονται στην ΕΕΤ θα τυγχάνουν:

- εμπιστευτικής διαχείρισης από την αρμόδια διεύθυνση της ΕΕΤ,
- επεξεργασίας με σκοπό την παραγωγή συνολικών στατιστικών για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα στη συγκεκριμένη θεματική και
- αξιοποίησης, τόσο για τη συμπλήρωση της ετήσιας έκθεσης της ΕΤΟ, όσο και για την ενημέρωση των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ και των καταστατικών της οργάνων.

Κάθε τράπεζα-μέλος της ΕΕΤ θα δύναται να ενημερώνεται, κατ' ελάχιστο σε εξαμηνιαία βάση, για τα συγκεντρωτικά στοιχεία που την αφορούν.

2.4. Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο HEBIC)

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με τις τράπεζες εκδίδει κάθε τρίμηνο το Ευρετήριο HEBIC στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, το οποίο περιέχει τον επταψήφιο κωδικό HEBIC, καθώς και άλλα στοιχεία του καταστήματος για το σύνολο των καταστημάτων κάθε τράπεζας. Για το σκοπό αυτό, παραλαμβάνει σε τριμηνιαία βάση τα σχετικά στοιχεία κάθε τράπεζας, τα ενοποιεί και τα επεξεργάζεται αναλόγως, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιόμορφη και ορθή αποτύπωση των εγγραφών.

Το ευρετήριο HEBIC έχει διπλό στόχο. Αφενός μεν να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα με την προβολή και καταγραφή της συνολικής παρουσίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, και αφετέρου να συμβάλει με την παρουσίαση του κωδικού HEBIC για κάθε κατάστημα, στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι τράπεζες για την καθιέρωση του IBAN.

Το ευρετήριο παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ. Μετά από αίτημα του οργανισμού SWIFT τα στοιχεία του Ευρετηρίου HEBIC έχουν ενταχθεί στη βάση του οργανισμού "Bic Database Plus". Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ διαμόρφωσε νέο αρχείο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του SWIFT, το οποίο επικαιροποιείται αντιστοίχως ανά τρίμηνο.

2.5. Συμμετοχή στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες

Η ΕΕΤ συμμετείχε ανελλιπώς καθ' όλη τη διάρκεια του 2007 στις συνεδριάσεις της Εθνικής Αρχής, που έχει ως αντικείμενο τη συγκέντρωση, διερεύνηση και αξιολόγηση των αναφορών, που διαβιβάζονται σε αυτήν από τους υπόχρεους φορείς (πιστωτικά ιδρύματα, ανταλλακτήρια συναλλάγματος, χρηματιστηριακές εταιρείες κ.λπ.) ως ύποπτες συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η συντριπτική πλειοψηφία των αναφορών αυτών προέρχονται από το τραπεζικό σύστημα, κάτι που καταδεικνύει τη συστηματική και αποτελεσματική εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η Αρχή, αφού αξιολογήσει κάθε σχετική αναφορά, είτε τη θέτει στο αρχείο είτε την παραπέμπει με σχετικό αιτιολογημένο πόρισμα στις αρμόδιες δικαστικές αρχές για τις δέουσες ενέργειες.

Ζ. Τραπεζικές εργασίες

Εθνικό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του έτους 2007 εξετάστηκαν θέματα που αφορούσαν:

- τη διακίνηση επιταγών μέσω του τραπεζικού συστήματος (ΕΤΠΘ 234/23/11.12.06). Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν θέματα σχετικά με: τους συνδικαιούχους επιταγών, την αναγγελία εκπροσώπων εταιρειών, τον καθορισμό ελαχίστου ποσού επιταγής για την επιβολή του διοικητικού μέτρου, τον τρόπο διαχείρισης των μεταχρονολογημένων επιταγών,
- τη συνεργασία τραπεζών – ΔΙΑΣ ΑΕ για την εφαρμογή της ως άνω απόφασης (valeur τραπεζικών επιταγών),
- την εφαρμογή της απόφασης ΕΤΠΘ 234/20/11.12.06 (χρέωση προμήθειας σε αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς),
- τη συνεργασία τραπεζών – δημοσίου τομέα,
- τη λήψη πρόσθετων διασφαλιστικών μέτρων κατά τις συναλλαγές επιστροφής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, και
- την υποχρεωτική καταβολή δωρόσημου στους εργατοτεχνίτες οικοδόμους μέσω τραπεζών.

Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

1.1. Μέτρα στήριξης υπέρ των πυρόπληκτων

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε κατά τη διάρκεια του έτους 2007 στενά με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με σκοπό την άμεση εφαρμογή των πιστωτικών διευκολύνσεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματίες που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές.

Επίσης, η ΕΕΤ σε μια προσπάθεια έμπρακτης στήριξης των πληγέντων προχώρησε σε σειρά μέτρων υπέρ των πυρόπληκτων. Ειδικότερα, οι τράπεζες αποφάσισαν για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών, δηλαδή μέχρι και την 29.2.2008:

- Να αναστείλουν την υποχρέωση καταβολής των δόσεων, περιλαμβανομένων των τόκων, από κάθε είδους κάρτες και δάνεια (στεγαστικά, καταναλωτικά, επαγγελματικά κ.λπ.), τόσο των ενήμερων όσο και των ληξιπρόθεσμων.
- Να μην εισπράττουν έξοδα κατά τη χορήγηση παντός είδους καρτών και δανείων σε πυρόπληκτους που έχουν τη μόνιμη κατοικία τους ή την έδρα τους σε πυρόπληκτη περιοχή.

Επιπλέον, η ΕΕΤ εισηγήθηκε στην αρμόδια Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, εισήγηση η οποία έγινε αποδεκτή, την τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων με σκοπό την επί εξάμηνο αναστολή του μέτρου της στέρησης βιβλιαρίου επιταγών στην περίπτωση έκδοσης ακάλυπτων επιταγών στις πυρόπληκτες περιοχές.

1.2. Συμμετοχή των τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜΜΕ στα πλαίσια των ΠΕΠ του Γ' ΚΠΣ

Με τη συνεργασία ΕΕΤ - τραπεζών και κατόπιν σχετικών οδηγιών αρμοδίων υπηρεσιακών παραγόντων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ολοκληρώθηκε, με μεγάλη επιτυχία, η διαδικασία των ελέγχων ολοκλήρωσης των επενδυτικών έργων του 3ου Κύκλου ενίσχυσης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς Μεταποίησης και Τουρισμού.

Η συμβολή της ΕΕΤ και των τραπεζών οδήγησε στην ταχύτερη απορρόφηση της προϋπολογισθείσας Δημόσιας Δαπάνης και τη μείωση των απωλειών κοινοτικών κονδυλίων λόγω της εφαρμογής του κανόνα της αυτόματης αποδέσμευσης «n+2» για το έτος 2007.

1.3. Συμμετοχή των τραπεζών σε νέες δράσεις κρατικών ενισχύσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών εξέτασε και επίλυσε ικανό αριθμό ερωτημάτων που αφορούν την εφαρμογή νέων δράσεων κρατικών ενισχύσεων σε ΜΜΕ με σκοπό να προχωρήσουν οι διαδικασίες:

- αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων (3 στάδια αξιολόγησης: Τράπεζες - Τελικοί Δικαιούχοι, Διατραπεζική Δομή Υποστήριξης και Επιτροπή Ενστάσεων),
- ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών και των επενδυτών,
- συμβασιοποίησης των επενδυτικών προτάσεων,
- ελέγχων/πιστοποίησης της ολοκλήρωσης των έργων, και
- καταβολής των ενισχύσεων στους επενδυτές.

1.4. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2007

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με τη συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2007. Σημειώνεται ότι στη διαδικασία αυτή συμμετείχαν 19 τράπεζες.

1.5. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία επιστροφής φόρων στους δικαιούχους του μηρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. λόγω της εξομοίωσης των συντελεστών του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά στο αίτημα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής των τραπεζών στη διαδικασία αυτή. Το Υπουργείο, με σκοπό την πάταξη του λαθρεμπορίου και της κερδοσκοπίας και την περιστολή της φοροδιαφυγής, προτίθεται να εξομοιώσει τους συντελεστές Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης. Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών σχεδιάζει τη δημιουργία, λειτουργία και παρακολούθηση ενός πληροφοριακού συστήματος, μέσω του οποίου θα διενεργούνται διασταυρωτικοί και επαληθευτικοί έλεγχοι για τον προσδιορισμό των φόρων στους επιτηδευματίες, κάτι το οποίο το Υπουργείο επιθυμεί να γίνεται αυτοματοποιημένα και ηλεκτρονικά μέσω των τραπεζών, λόγω της επάρκειας των συστημάτων που οι τράπεζες διαθέτουν και λόγω του ότι η διαδικασία θα καταστεί έτσι διαφανής, ταχύτερη και αποτελεσματική.

2. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης

2.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα»

Η ΕΕΤ συμμετείχε σε ομάδα εργασίας που συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης με σκοπό τη συμμετοχή των τραπεζών στη διαχείριση δράσεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στα προγράμματα που θα προκηρυχθούν από το Υπουργείο στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς - ΕΣΠΑ).

Σημειώνεται ότι, στην ομάδα εργασίας του Υπουργείου Ανάπτυξης συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠΑΝ, καθώς και εκπρόσωποι των υφιστάμενων Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης οι οποίοι διαχειρίζονται μέχρι τώρα τις εν λόγω δράσεις του ΕΠΑΝ στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ.

2.2. Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ), όπου και υπέβαλε τις θέσεις και προτάσεις της με σκοπό να συνδράμει την προσπάθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη στήριξη των ΜΜΕ και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στη συνεργασία τους με τα πιστωτικά ιδρύματα.

2.3. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του διαλόγου που έχει καθιερώσει με φορείς των παραγωγικών τάξεων, συμμετείχε σε ικανό αριθμό συναντήσεων των φορέων αυτών στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα και προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των φορέων στις σχέσεις τους με το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα σε θέματα που αφορούν: χρηματοδότηση ΜΜΕ, επιδοτήσεις μέσω κοινοτικών προγραμμάτων, τραπεζικά επιτόκια, ηλεκτρονική τραπεζική, διαφάνεια συναλλαγών, χρεώσεις και προμήθειες τραπεζών.

2.4. Συνεργασία ΕΕΤ - ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) επίλυσε ικανό αριθμό ερωτημάτων που αφορούν την εφαρμογή των προγραμμάτων του Ταμείου εγγύησης και επιδότησης κόστους δανεισμού προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι:

- της αύξησης του βαθμού πρόσβασης των ΜΜΕ σε πηγές χρηματοδότησης,

- της μείωσης του κόστους δανεισμού των ΜΜΕ ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους, και
- της σύνδεσης της επιδότησης του κόστους δανεισμού με την παροχή εγγύησης από το ΤΕΜΠΜΕ, γεγονός που θα συντελέσει στην ανάδειξη του ΤΕΜΠΜΕ ως κεντρικού οργανισμού υποβοήθησης της χρηματοδότησης των μικρών επιχειρήσεων.

3. Συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ)

Η ΕΕΤ συνέχισε τη συνεργασία της με το ΓΛΚ για τη θέσπιση και εφαρμογή σύγχρονης και αποτελεσματικής διαδικασίας βεβαίωσης και είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών δανείων, ιδιωτών ή και επιχειρήσεων, εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο. Η αρχική πρόβλεψη περιλαμβάνει κεντρικό και ηλεκτρονικό τρόπο βεβαίωσης των οφειλών αυτών σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Στόχος της προσπάθειας αυτής είναι η ελαχιστοποίηση των γραφειοκρατικών προβλημάτων και της χρονοβόρας διαδικασίας, στοιχεία που, πέρα από την απώλεια υψηλού ποσού τόκων, επιβαρύνουν σημαντικά το λειτουργικό κόστος των τραπεζών.

4. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013

Στο πλαίσιο διαβούλευσης του ΥΠΟΙΟ για τον εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό της περιόδου 2007-2013, η ΕΕΤ κλήθηκε να συνδράμει το έργο του Υπουργείου, με τη συμμετοχή της στην πορεία του κοινωνικού διαλόγου για την αποτύπωση της παρούσας κατάστασης και τον καθορισμό της αναπτυξιακής στρατηγικής και των εθνικών στόχων.

5. Συνεργασία ΕΕΤ και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά σε αίτημα εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής των τραπεζών στη διαχείριση δράσεων ενίσχυσης ΜΜΕ. Επιπλέον παρείχε πληροφορίες στους εκπροσώπους της ΕΤΕπ σχετικά με τους υφιστάμενους τρόπους πρόσβασης των ΜΜΕ στο τραπεζικό σύστημα.

Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2007 εστίασε σε τέσσερις κύριους άξονες.

Ο *πρώτος άξονας* ήταν η ενίσχυση της στοχευμένης εκπροσώπησης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και των θέσεων του σε θέματα επικαιρότητας στην τηλεόραση, τον τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης εν γένει με γνώμονα την προβολή του τραπεζικού συστήματος, των πρωτοβουλιών που αναλήφθηκαν σε διάφορους τομείς και των θέσεων των τραπεζών σε θέματα διατραπεζικού ενδιαφέροντος.

Ο *δεύτερος άξονας* αφορά τη διερεύνηση των απόψεων του κοινού αναφορικά με τις τραπεζικές εξελίξεις και το ρόλο της ΕΕΤ, με στόχο τη λήψη των αναγκαίων πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της εικόνας του τραπεζικού συστήματος.

Ο *τρίτος άξονας* ήταν η διοργάνωση στοχευμένων εκδηλώσεων σε διάφορες θεματικές του χρηματοπιστωτικού τομέα με γνώμονα την ενημέρωση των ενδιαφερομένων τραπεζών, των επιχειρήσεων και του συναλλακτικού κοινού, καθώς επίσης και την ανάπτυξη του διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Τέλος, ο *τέταρτος άξονας* ήταν η ενίσχυση της παρουσίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στις χώρες των Βαλκανίων.

Ειδικότερα, η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2007 επικεντρώθηκε με βάση τα προαναφερθέντα στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Συνολικά, για θέματα επικαιρότητας (οικονομική ενίσχυση πυρόπληκτων, δομημένα ομόλογα, απειλή προτίμου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, επιτόκια δανεισμού, ακατάσχετο πρώτης κατοικίας) έλαβαν χώρα:

- 92 τηλεοπτικές εμφανίσεις
- 252 ραδιοφωνικές συνεντεύξεις και παρεμβάσεις
- 274 ενημερώσεις σε δημοσιογράφους
- 43 ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό ελληνικό Τύπο

2. Έρευνα Αγοράς (συνεργασία με Επικοινωνιακό Σύμβουλο)

Διενέργεια από την εταιρεία Alpha Metrics πανελλαδικής ποιοτικής έρευνας για τις τραπεζικές εξελίξεις, την εικόνα της ΕΕΤ και την επιχειρηματικότητα.

3. Διοργάνωση συνεδρίων/ημερίδων/θεματικών εκθέσεων

3.1. Διοργανώσεις ΕΕΤ

Φεβρουάριος 2007

- Αθήνα, 21/02, Ημερίδα με θέμα «*Ξέπλυμα χρήματος: Μεθοδολογία και πρακτικοί τρόποι συμμόρφωσης στις απαιτήσεις του νέου κανονιστικού πλαισίου*»
- Θεσσαλονίκη, 28/02, Επιχειρηματικό Forum (στα πλαίσια του EQUAL) με θέμα «*Η πρόσβαση των Παλιννοστούντων στην τραπεζική χρηματοδότηση*»

Μάρτιος 2007

- Αθήνα, 05/03, Επιχειρηματικό Forum (στα πλαίσια του EQUAL) με θέμα «*Η πρόσβαση των ΑμεΑ στην τραπεζική χρηματοδότηση*»
- Αθήνα, 19/03, Επίσημο γεύμα και ομιλία του καθ. R. Herring με θέμα “*The rocky road to implementation of Basel II in the USA*”
- Αθήνα, 19/03, Εσπερίδα με θέμα «*Η εφαρμογή του Νέου Πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας των τραπεζών (Βασιλεία II) ως προς τις ΜΜΕ*»

Μάιος 2007

- Αθήνα, 07-09/05, Διοργάνωση 1ης Ειδικής Έκθεσης «*Στεγαστικό Δάνειο*»
- Αθήνα, 29/05, Ενημερωτική συνάντηση Γενικού Γραμματέα ΕΕΤ με εκπρόσωπο της Τουρκικής Ένωσης Τραπεζών

Ιούνιος 2007

- Αθήνα, 14/06, Κοινή συνεδρίαση διατραπεζικών επιτροπών της ΕΕΤ με θέμα «*Εξελίξεις στις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές*»

Οκτώβριος 2007

- Αθήνα, 24/10, 1η ημερίδα για το SWIFT

Νοέμβριος 2007

- Αθήνα 12-15/11, Διοργάνωση 2ης Ειδικής Έκθεσης «Καταναλωτικά Δάνεια-Κάρτες»
- Αθήνα, 15/11, 2η ημερίδα για το SWIFT

Δεκέμβριος 2007

- Αθήνα, 14/12, Εσπερίδα με θέμα «Η καταπολέμηση της διαφθοράς βασικός στόχος των τραπεζών»

3.2. Συμμετοχή ΕΕΤ σε διοργανώσεις τρίτων φορέων

Ο Γενικός Γραμματέας, καθώς και στελέχη της ΕΕΤ συμμετείχαν σε πλήθος εκδηλώσεων για θέματα του χρηματοπιστωτικού τομέα στην Ελλάδα και το εξωτερικό (διοργανώσεις Επιμελητηρίων, Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, Κέντρων Μελετών, κ.λπ.).

3.3. Χορηγίες

Κατά τη διάρκεια του έτους 2007 η ΕΕΤ ενίσχυσε οικονομικά επιλεγμένες εκδηλώσεις και επιστημονικά συνέδρια συμμετέχοντας ως χορηγός.

3.4. Άλλες δραστηριότητες

Τέθηκε σε λειτουργία το νέο website της ΕΕΤ (Ιούνιος 2007).

4. Δημιουργία έδρας μεταπτυχιακού προγράμματος για την τραπεζική και χρηματοοικονομική στη Σερβία και τη Βουλγαρία

Στο πλαίσιο της έντονης παρουσίας ελληνικών τραπεζών στη Σερβία και τη Βουλγαρία και με γνώμονα τη στήριξη της εκπαίδευσης, η ΕΕΤ προώθησε την ίδρυση έδρας μεταπτυχιακού προγράμματος για την τραπεζική και χρηματοοικονομική (HBA Chair/Master's Degree in Banking & Finance) στα Πανεπιστήμια του Βελιγραδίου και της Σόφιας. Η πρωτοβουλία αυτή υπήρξε επιτυχής και η ολοκλήρωση των αναγκαίων διαδικασιών θα λάβει χώρα εντός του 2008.

I. Διεθνείς δραστηριότητες

1. Διαβαλκανικό Forum Τραπεζικών Ενώσεων (IFBA)

Με την προεδρία της ΕΕΤ πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαΐου 2007 στη Σόφια η 7η συνάντηση των μελών του Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων. Στο Forum συμμετείχαν εκτός από την Ελλάδα και τη διοργανώτρια χώρα Βουλγαρία, οι τραπεζικές ενώσεις από την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Κύπρο, το Μαυροβούνιο, τη Ρουμανία, τη Σερβία, τη Σλοβενία και την Τουρκία.

Στη συνεδρίαση συζητήθηκαν θέματα που άπτονται της πορείας της βουλγαρικής οικονομίας, του εγχώριου τραπεζικού συστήματος όπου οι ελληνικές τράπεζες – όπως τονίστηκε – αποτελούν τους μεγαλύτερους επενδυτές, καθώς και ζητημάτων που συνδέονται με τα συστήματα πληρωμών.

Η ΕΕΤ παρουσίασε επισκόπηση των εξελίξεων στο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο με αναφορά σε όλους τους επιμέρους τομείς χρηματοπιστωτικών εργασιών και παρουσιάστηκαν συγκριτικά στοιχεία των χωρών-μελών του Forum που αφορούν τα συστήματα εγγυήσεων καταθέσεων και θέματα προστασίας καταναλωτών.

Επίσης, στη διάρκεια του Συνεδρίου ανακοινώθηκε ότι βρίσκεται σε τελική φάση έκδοσης στην αγγλική γλώσσα συλλογικός τόμος που θα περιλαμβάνει συγκριτική παρουσίαση των τραπεζικών συστημάτων όλων των χωρών που εκπροσωπούνται στο Forum, ενώ ανακοινώθηκε η έναρξη λειτουργίας της ιστοσελίδας του (<http://www.interbalkanforum.net>) στην οποία θα παρουσιάζονται θέματα που αφορούν τις δραστηριότητές του.

Η θητεία της ελληνικής προεδρίας ανανεώθηκε παμπνηφεί για τρία ακόμη χρόνια. Στις 9 Νοεμβρίου 2007, η ΕΕΤ φιλοξένησε στην Αθήνα τις εργασίες της 8ης συνάντησης των μελών του Διαβαλκανικού Forum Τραπεζικών Ενώσεων. Στο Forum συμμετείχαν Γενικοί Γραμματείς και εκπρόσωποι από τις τραπεζικές ενώσεις Αλβανίας, Βουλγαρίας, Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Κύπρου, Μαυροβουνίου, Σερβίας και Τουρκίας.

Κατά τη διάρκεια του Forum έγιναν παρουσιάσεις και εκτενείς συζητήσεις αναφορικά με τα διεθνή και ευρωπαϊκά ρυθμιστικά θέματα, τη νέα οδηγία καταναλωτικής πίστης και τον ενιαίο χώρο πληρωμών SEPA. Επίσης, πραγματοποιήθηκε παρουσίαση της Τράπεζας της Ελλάδος με θέμα την τραπεζική εποπτεία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και τη σχετική εμπειρία της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ τέθηκε υπόψη των μελών του Forum πρόταση για υιοθέτηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων εκμάθησης βαλκανικών γλωσσών από στελέχη τραπεζών που δραστηριοποιούνται εκτός των συνόρων των χωρών τους. Τέλος, έγινε ανταλλαγή στοιχείων που αφορούν σε στοιχεία του τραπεζικού συστήματος κάθε χώρας-μέλους του Forum.

Η επόμενη συνάντηση των μελών ορίστηκε για το Μάιο του 2008 στο Μαυροβούνιο.

2. Ενημέρωση τραπεζών-μελών ΕΕΤ

Στο πλαίσιο του καταστατικού της ρόλου η ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τις τράπεζες-μέλη της για θέματα που άπτονται διεθνών δραστηριοτήτων και τα οποία της γνωστοποιούν πρεσβείες της Ελλάδας στο εξωτερικό, ξένες πρεσβείες εγκατεστημένες στην ελληνική επικράτεια, καθώς και εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια. Η ενημέρωση αυτή αφορά, μεταξύ άλλων:

- ενημερωτικά δελτία χωρών με οικονομικά και άλλα στοιχεία,
- πληροφορίες αναφορικά με τη διεξαγωγή διεθνών εκθέσεων, σεμιναρίων και άλλων εκδηλώσεων,
- διεθνείς διαγωνισμούς στο πλαίσιο προγραμμάτων αποκρατικοποίησης του χρηματοπιστωτικού τομέα τρίτων χωρών, και
- αιτήματα ανταλλαγής τεχνογνωσίας.

III.

Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

Α. Στην Ελλάδα

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Διοικητικό Συμβούλιο)
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (Διοικητικό Συμβούλιο)
Εθνική Αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες
Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών (Διοικητικό Συμβούλιο)
Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή
Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών
Εθνικό Συμβούλιο για την Αντιμετώπιση της Φοροδιαφυγής
Επιτροπή Παρακολούθησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού προγράμματος Ανταγωνιστικότητα
Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. α του ν. 3299/04 (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. β του ν. 3299/04 (Υπουργείο Ανάπτυξης)
Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Συμβούλιο (Πειθαρχικό)
Επιτροπή παρακολούθησης των επιτοκίων (Δράση 2.10.2 ΤΕΜΠΜΕ/Υπουργείο Ανάπτυξης)
Διατραπεζική Δομή Υποστήριξης και Επιτροπή Ενοτάσεων (ΠΕΠ-Γ' ΚΠΣ)
Μόνιμη Επιτροπή για τη διευκόλυνση και την απλούστευση των διαδικασιών του διεθνούς εμπορίου
Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη της Ελλάδας ως διεθνούς χρηματοπιστωτικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου
Επιτροπή Τροποποίησης του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών
Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση»
Ομάδα Εργασίας για τη Μελέτη της όλης διαδικασίας κατάθεσης των ημερήσιων εισπράξεων και του χρηματικού εφοδιασμού των ΔΟΥ, στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος
Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη διάδοση και χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης
Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη μείωση της χρήσης των μετρητών και των επιταγών και αντικατάστασή τους από ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών - ανάλυση θεμάτων SEPA (Single Euro Payments Area)

Β. Στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation)
Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης (European Mortgage Federation)
European Banking Industry Committee
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council)

Απολογισμός 2007

Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (ΕΤΙ)

I. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Ολοκληρωμένο σύστημα εκπαίδευσης

Κατά το έτος 2007 σημειώθηκε περαιτέρω ανάπτυξη του Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του ΕΤΙ για την ολοκληρωμένη κάλυψη του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα. Τα προγράμματα του ΕΤΙ, τα οποία αποτελούν ένα ιεραρχικά δομημένο σύνολο, που ξεκινάει από μαθήματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και καταλήγει σε τίτλους ανώτατης επαγγελματικής εξειδίκευσης, εμπλουτίστηκαν και διευρύνθηκαν, ώστε να καλύψουν τόσο το χώρο της επενδυτικής τραπεζικής όσο και των τραπεζοασφαλειών. Για το σκοπό αυτό, το Ινστιτούτο ανέπτυξε εκπαιδευτικά προγράμματα, εξυπηρετώντας παράλληλα την ανάγκη προετοιμασίας των υποψηφίων για τις πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας, καθώς και ειδικά εκπαιδευτικά εγχειρίδια για τις τραπεζοασφάλειες και τις επενδυτικές υπηρεσίες («Το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς» και «Βασικές γνώσεις επενδυτικής τραπεζικής: λήψη και διαβίβαση εντολών»).

Ως προς τα εξειδικευμένα σεμινάρια, 30 νέα αντικείμενα προστέθηκαν στο πρόγραμμα του ΕΤΙ, όπως π.χ. τα εννέα (κατ' αντιστοιχία των σχετικών ΠΔ/ΤΕ) σπονδυλωτά σεμινάρια που συνέθεσαν τον κύκλο «Η Βασιλεία II στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα», «Ο ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ», «Τα ΔΛΠ και οι επιπτώσεις τους στην κεφαλαιαγορά» και «Πωλητές υπηρεσιών χρηματοοικονομικού προγραμματισμού». Σε συνέχεια της ανάπτυξης αυτής παρατηρήθηκε αύξηση της ζήτησης για ανοικτές (διατραπεζικές) διοργανώσεις αίθουσας. Ακόμη μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε στις ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	
	2007	2006
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα	1.496	906
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	1.410	830
Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	414	1.339
ΣΥΝΟΛΟ	3.320	3.075

Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα προσφέρθηκαν κατά κύριο λόγο σε πιστωτικά ιδρύματα, αλλά και σε επιχειρήσεις εκτός χρηματοπιστωτικού τομέα. Όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί, τα προγράμματα αφορούσαν πλειάδα θεμάτων της εμπορικής και επενδυτικής τραπεζικής, αλλά και οριζόντιων γνώσεων μάρκετινγκ και μάρκετινγκ.

Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Τραπεζική και χρηματοοικονομική διοίκηση</i> ■ <i>Ειδικά θέματα χορηγήσεων</i> ■ <i>SEPA</i> ■ <i>Ενέγγυες πιστώσεις</i> <p>ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Banking Academy</i> ■ <i>Banking today</i> ■ <i>SEPA</i> ■ <i>Επιχειρηματικές χορηγήσεις</i> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων</i> <p>CITIBANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>European Foundation Certificate in Banking</i> ■ <i>Πωλητές αμοιβαίων κεφαλαίων</i> ■ <i>Οργάνωση πωλήσεων</i> <p>TACHYΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες</i> ■ <i>SEPA</i> ■ <i>Σεμινάριο πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)</i> <p>ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Σύγχρονη τραπεζική</i> ■ <i>Banking & finance - corporate & retail banking</i> ■ <i>Τραπεζικό μάρκετινγκ - Business planning</i> <p>EFG EUROBANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>European Foundation Certificate in Banking</i> ■ <i>Μεταβιβάσιμες πιστώσεις</i> ■ <i>ΟΣΠ 600 - Οι νέοι κανόνες για τις πιστώσεις</i> ■ <i>Συστήματα πληρωμών</i> <p>ALPHA BANK</p>

<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Βασιλεία II - Λειτουργικός κίνδυνος</i> ■ <i>Βασιλεία II - Τυποποιημένη προσέγγιση</i> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων</i> <p>MARFIN EGNATIA BANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Σεμινάριο πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)</i> <p>MILLENNIUM BANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων</i> <p>HSBC</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Εισαγωγή στη Βασιλεία II</i> <p>ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>ΟΣΠ 600 - Οι νέοι κανόνες για τις πιστώσεις</i> <p>ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Η ΠΔ/ΤΕ για την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων</i> <p>GENIKI BANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Αποτροπή ξεπλύματος χρήματος</i> <p>BMW AUSTRIA BANK, GMAC</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Η λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης στον τομέα των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΟΣΕΚΑ)</i> <p>ΕΝΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Διοικητική ανάπτυξη</i> <p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Η τράπεζα ως επιχείρηση</i> <p>MICROSOFT HELLAS</p>

Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων

Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες

Τη χρονιά αυτή το ΕΤΙ συνέχισε να προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα – τόσο διατραπεζικά όσο και ενδοεπιχειρησιακά – με μεγάλη απήχηση: οι νέοι κάτοχοι του σχετικού πιστοποιητικού το 2007 ανήλθαν σε 70.

European Foundation Certificate in Banking

Στις δύο διοργανώσεις εξετάσεων που είχαν προβλεφθεί για το 2007, για την απόκτηση του ως άνω ευρωπαϊκού πιστοποιητικού (EFCB), συμμετείχαν οι εκπαιδευθέντες σε 12 ενδοεπιχειρησιακές και 1 διατραπεζική διοργάνωση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού προγράμματος. Το 2007, το πιστοποιητικό απονεμήθηκε σε 325 επιτυχόντες.

Εκδοτική δραστηριότητα

Εκτός από τα εγχειρίδια που εξέδωσε για τις επενδυτικές υπηρεσίες, το ΕΤΙ εμπλούτισε τη σειρά των εκπαιδευτικών εγχειριδίων του με τις νέες εκδόσεις:

(α) Λειτουργία και υπηρεσίες των Τραπεζικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ)

(β) Ομοιόμορφες συνήθειες και πρακτική για τις ενέγγυες πιστώσεις (ΟΣΠ 600).

Εξεταστικό κέντρο

Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας

■ Επενδυτικές υπηρεσίες

Σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την πιστοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας των απασχολουμένων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, το ΕΤΙ διοργάνωσε Σεμινάρια Πιστοποίησης για την ειδικότητα της λήψης και διαβίβασης εντολών σε κινητές αξίες.

Επιπλέον, ως αρμόδιο εξεταστικό κέντρο, διοργάνωσε τον πρώτο κύκλο εξετάσεων για όλα τα πιστοποιητικά, σε συνεργασία με την Επιτροπή Εξετάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Η εμπειρία που αποκτήθηκε ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη για όλους τους εμπλεκόμενους, οι οποίοι εργάζονται για τη βελτίωση του συστήματος των εξετάσεων ενόψει των επόμενων εξεταστικών περιόδων.

■ Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Σε συνέχεια της Απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης για τις προϋποθέσεις-εξετάσεις που αποδεικνύουν την εμπειρία, τις ικανότητες και τις γενικές, εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις των διαμεσολαβητών στην ασφάλιση, το ΕΤΙ αποφασίστηκε να λειτουργήσει ως εξεταστικό κέντρο για το προσωπικό των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ.

II. Λοιπές δραστηριότητες

Σε διεθνές επίπεδο

1. Γεωργία

Σε υλοποίηση συμφωνίας που υπεγράφη μεταξύ της Ένωσης Τραπεζών Γεωργίας (ABG) και της ΕΕΤ, το ΕΤΙ προσφέρει τεχνογνωσία και εκπαιδευτικό υλικό για το Κέντρο Τραπεζικής Εκπαίδευσης Γεωργίας (GBTC), του οποίου τα εγκαίνια έγιναν το Σεπτέμβριο 2007. Το Κέντρο, με έδρα στην Τιφλίδα, θα καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εμπορικών τραπεζών, του υπόλοιπου χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας (οργανισμοί μικροχρηματοδότησης, Κεντρική Τράπεζα της Γεωργίας, ασφαλιστικές εταιρείες, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, συνταξιοδοτικά ταμεία, χρηματιστηριακός κλάδος), αλλά και των ιδιωτών που προσβλέπουν σε σταδιοδρομία στο χρηματοπιστωτικό χώρο.

Το ΕΤΙ προσφέρει ήδη στο GBTC το δικαίωμα χρήσης του ειδικού προγράμματος προετοιμασίας για τις εξετάσεις πιστοποίησης EFCB, υποστηριζόμενο από το τρίτομο εγχειρίδιο «Foundation Banking Studies» που μεταφράστηκε στην αγγλική. Πολύ σημαντική ήταν επίσης η εκπαίδευση των εκπαιδευτών του GBTC για τη διδασκαλία των προγραμμάτων του ΕΤΙ. Οι εκπαιδευτές διδάχθηκαν μεθόδους κατάρτισης και εκπαιδευτικής επικοινωνίας, αρχές εκπόνησης εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και μεθόδους δημιουργίας ασκήσεων και εξετάσεων για την αξιολόγηση της απόδοσης των εκπαιδευομένων.

2. Κύπρος

Στενή επικοινωνία ανέπτυξε το ETI με το Σύνδεσμο Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου, στο πλαίσιο συνεργασίας του με την ΕΕΤ για συνδρομή σε εκπαιδευτικά θέματα. Ήδη το Ινστιτούτο διοργάνωσε δύο εξειδικευμένα σεμινάρια (με θέμα τη Βασιλεία II) στη Λευκωσία, για τα μέλη του Συνδέσμου.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο

1. Διακρατικές συνεργασίες για ανάπτυξη πανευρωπαϊκών επαγγελματικών προδιαγραφών και πιστοποιητικών

■ CERTIFIED

Η κοινοπραξία εννέα ευρωπαϊκών φορέων που συντονίζεται από το EBTN για το κοινοτικό μελετητικό έργο «CERTification & Accreditation System for FInancial Services Sector EDucation and Training» συνέχισε τις εργασίες της για τη δημιουργία ενός συστήματος για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων. Παράλληλα θα προωθήσει την ανάπτυξη ενός νέου πανευρωπαϊκού πιστοποιητικού, βασισμένου σε κριτήρια ικανοτήτων (competences).

Μέχρι το τέλος του έτους αναπτύχθηκε η μεθοδολογία για τη δημιουργία «competence profiles» για τρεις λειτουργίες του κλάδου, δηλαδή εκείνη της κανονιστικής συμμόρφωσης, του μανάτζμεντ τραπεζικού καταστήματος και της διαχείρισης σχέσεων με την πελατεία. Επίσης διαμορφώθηκε σχέδιο πρότασης για το σύστημα πιστοποίησης και διαπίστευσης που αναφέρθηκε πιο πάνω. Σημειώνεται ότι από την Ελλάδα συμμετέχουν στο έργο το ETI και το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ).

■ EUROBANQUA

Το ETI συμμετείχε στην υλοποίηση του κοινοτικού έργου «EUROpean BAnking Network for QUality Assurance», υπό το συντονισμό του EBTN, που στοχεύει στην εφαρμογή του μοντέλου CQAF (Common Quality Assurance Framework) στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη, συνδέοντας την εφαρμογή του με τις τρέχουσες εξελίξεις για ποιοτική εκπαίδευση στον κλάδο.

Κατά τη διάρκεια του έτους διεξήχθη μελέτη των βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζουν οι εταιρείες του προγράμματος στα τραπεζικά συστήματα της Ολλανδίας, της

Πορτογαλίας, της Ιταλίας, της Ρουμανίας και της Ελλάδας για ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης. Με βάση αυτές, διατυπώθηκαν 10 Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση, με έμφαση στις κλαδικές ανάγκες.

■ **ΕQUALIFISE**

Το ΕΤΙ συμμετέχει επίσης στο νέο κοινοτικό έργο **ΕQUALIFISE** (European Qualification Assurance League in Financial Services) που συντονίζουν οι ενώσεις **ΕFPA** (European Financial Planners Association) και **ΕΒΤΝ**. Το έργο στοχεύει στην ανάπτυξη και εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (**ΕQF**) στον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό χώρο και για την υλοποίησή του θα συνεργαστούν 19 πανεπιστημιακοί και εκπαιδευτικοί φορείς και σύμβουλοι.

Η πρόταση, που υποβλήθηκε τον Αύγουστο 2007, εγκρίθηκε από την ΕΕ με επιτυχία. Από το έργο, διάρκειας 18 μηνών, θα προκύψει μια Διαρκής Επιτροπή που θα αναλάβει την προώθηση της διαδικασίας της Κοπεγχάγης και θα διασφαλίσει ότι η μεθοδολογία με την οποία οι εθνικοί φορείς θα αντιστοιχίσουν τα επίπεδα του **ΕQF** στα Εθνικά Πλαίσια Προσόντων θα τηρηθεί ομοιόμορφα και απαρέγκλιτα σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Στόχοι του έργου, το οποίο στηρίζεται και από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, είναι: 1) η δημιουργία της κατάλληλης μεθοδολογίας ούτως ώστε εκ διαμέτρου αντίθετα εκπαιδευτικά συστήματα να είναι δυνατό να υπαχθούν στις 8 βαθμίδες του **ΕQF**, 2) η συσχέτιση των Εθνικών Πλαισίων Προσόντων (National Qualifications Frameworks) με τις βαθμίδες του **ΕQF**, 3) η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών, 4) η δημιουργία συστήματος για την παρακολούθηση της διαδικασίας, 5) η δημιουργία Συμβουλίου (League) που θα προωθήσει την υλοποίηση της διαδικασίας της Κοπεγχάγης και 6) η έναρξη εργασιών του Συμβουλίου, στο τέλος του Προγράμματος, τον Ιούνιο 2009.

Σε εθνικό επίπεδο

■ **Λογαριασμός ΛΑΕΚ/ΟΑΕΔ**

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος που δημιουργούν οι αυξανόμενες, κάθε χρόνο, απαιτήσεις για επιστροφή των δαπανών που καταβάλλονται για την εκπαίδευση του προσωπικού των τραπεζών, υποβλήθηκε από το ΕΤΙ υπόμνημα στην Επιτροπή Διαχείρισης του Λογαριασμού.

■ Χρηματοοικονομική εκπαίδευση

Το Σωματείο Επιχειρηματικότητα Νέων (ΣΕΝ), στο οποίο εντάχθηκε η ΕΕΤ το 2007, προωθεί την εισαγωγή της επιχειρηματικότητας ως αντικειμένου μαθητείας στο σχολείο. Αναπτύσσει ποικίλα ολιγόωρα και ευέλικτα προγράμματα, για κάθε σχολική ηλικία, ένα από τα οποία είναι το πρόγραμμα «Banks in Action». Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε μαθητές Λυκείου, έχει στόχο να τους εξοικειώσει και να τους μυήσει στον κόσμο της τραπεζικής επιχείρησης, και υποστηρίζεται στην Ελλάδα από τη Citibank και την ΕΕΤ.

Το ΕΤΙ διοργάνωσε, το Σεπτέμβριο 2007, ημερίδα εκπαίδευσης εθελοντών από τράπεζες για τη διδασκαλία του προγράμματος και ανέλαβε τη μετάφραση και έκδοση του εγχειριδίου για τους εθελοντές.